

SZÉCHENYI 2020

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

HŰSÉG-HAGYOMÁNY-HARMÓNIA

Soproni Helyi Közösség

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2016-2022

2017. októberben átdolgozva

a 2017.08.01-jei támogatói döntés alapján

Aktualizálva: 2020. július

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	6
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	12
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	13
3.1 Helyzetfeltárás.....	13
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások	28
3.3 SWOT.....	31
3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása	34
4. A stratégia jövőképe.....	35
5. A stratégia célhierarchiája	36
6. Cselekvési terv.....	42
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása	42
6.2 Együttműködések.....	59
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	60
6.4 Kommunikációs terv	74
6.5 Ellenőrzés, monitoring és értékelés	78
6.6 Horizontális célok	82
6.7 A HKFS innovatív elemeinek bemutatása.....	83
6.8 Kockázatok elemzése.....	85
7. Indikatív pénzügyi terv	87

Vezetői összefoglaló

A Soproni Helyi Közösség megalakulása

A **Soproni Helyi Közösség** (SHK) városi helyi akciócsoporthként (HACS) 2016. május 30-án alakult meg **konzorciumi formában, 20 tagszervezettel** és **Sopron MJV Város Önkormányzata** vezetésével - melyből 8 (40%) a civil-, 6 (30%) az üzleti-, 6 (30%) a közszférát képviseli, jól reprezentálva a helyi társadalom sokféleségét. Az SHK **nyitott** arra, hogy a későbbiekben új tagokkal bővüljön.

Jelen Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia (HKFS) tervezési területe **Sopron MJV teljes közigazgatási területét lefedi** (169 km²), és mivel a szomszédos Alpokalja-Fertő Táj Vidékfejlesztési Egyesület akcióterületét nem érinti, az **átfedés-mentesség biztosított**. A KSH adatai alapján **2014-ben 61.249 fő**, míg 2016-ban 61.887 fő a HKFS által érintett **akcióterület** lakónépessége, mely elég nagy ahhoz, hogy megfelelő emberi és gazdasági erőforrást biztosítson a helyi közösségi elképzelések megvalósításához.

Alkalmazott módszertan

A HKFS elkészítéséhez a HACS a széles körű, **részvételi bevonáson alapuló, közösségvezérelt helyi fejlesztés** (angol rövidítése: CLLD) **módszertant** használta. Összesen **26 különféle kapcsolódó esemény** került megszervezésre. A cél az volt, hogy a **helyi érintettek** – a társadalmi szervezetektől a vállalkozókön keresztül a lakosságig – **minél nagyobb arányban** tudjanak **hozzászólni, ötleteikkel hozzájárulni** a stratégia lényegét jelentő **célkitűzésekhez és a beavatkozási irányokhoz**, illetve lehetőségük legyen már a tervezési fázisban a stratégia munkaanyagának véleményezésére. Ez a módszertan **hangsúlyos szerepet kap** a későbbiekben a **helyi pályázati projektek tervezése és megvalósítása** során is.

A HKFS a helyi adottságokra, lehetőségekre építve, az **átfogó helyzetelemzés** és a kulturális-közösségi **SWOT analízis elvégzése** során feltárt hiányosságokat célzott beavatkozásokkal kívánja enyhíteni.

A HACS által 2016. december 19-én elfogadott és támogatásra benyújtott stratégia a 2017. augusztus 1-jei támogatói döntés alapján felülvizsgálatra és átdolgozásra került a projekt teljes költségkeretének 50%-os csökkentése miatt – figyelembe véve a szakmai értékelés során megfogalmazott bírálói észrevételeket is.

Az RFP IH elvárásai szerint átdolgozott és a HACS által 2017. október 25-én elfogadott jelen HKFS a projekt megvalósítás 1. mérföldkő teljesítésének részét képezve kerül benyújtásra, illetve újraértékelésre.

A HKFS 2020 áprilisi aktualizálását a kulcsprojekt módosulása és a standard felhívások maradványforrásai lehívhatóvá tétele teszi szükségessé.

Jövőkép és célrendszer

A HACS a megtartott tematikus és kibővített műhelytalálkozók alkalmával a következő **hosszú távú (2030) jövőképet** fogalmazta meg:

Sopron a Leghűségesebb Város, az itt élő három nép kultúráját ötvöző, sokszínű hagyományaira büszke, fejlődő és megújulásra képes, élénk közösségi életű, harmonikus térségi központ.

Azokat az értékeket azonosították, melyek mindenki számára egyaránt fontosak: a város jövőjét múltjának alapos ismeretére, adottságaira, tiszteletére kell és lehet építeni. A hagyományok ápolását

kiemelten fontosnak tartják, melynek gazdagságát három nemzetiség - magyar, német, horvát – évszázadokon átívelő együttélése biztosítja. Sopron büszke arra a területi, nyelvi és kulturális hídszerepre, melyet történelme során betöltött. Hosszú távon egy olyan harmonikusan fejlődő, vonzó térségi centrumként pozícionálja magát, ahova a fiatalok és idősek egyaránt erősen kötődnek, mert jó az életminőség, fejlett a gazdaság, mozgalmas és sokszínű a kulturális-közösségi élet.

Ennek érdekében a következő **fő középtávú (2016-22) célkitűzéseket** kívánja elérni:

Átfogó cél: A város kulturális értékeinek, hagyományainak megőrzése, megújítása; közösségi életének élénkítése a lakossági szabadidős lehetőségek bővítésével.

Az átfogó célkitűzés megvalósulását öt specifikus cél segíti elő:

- **S1. A helyi kulturális és közösségi kezdeményezések megvalósításához megfelelő szabadtéri és fedett városi infrastruktúra biztosítása**
- **S2. A soproni kulturális, közösségi élet fellendítése, színesítése, a különböző városrészek és korcsoportok egyenletesebb bevonásával**
- **S3. Speciális vagy hátrányos helyzetű lakossági célcsoportok egyenlő esélyű, aktívabb közösségi, kulturális életének, tartalmas szabadidő eltöltésének támogatása**
- **S4. A helyi lokálpatrióta, közösségépítő tevékenységek felkarolása, újszerű kezdeményezések elősegítése**
- **S5. Innovatív megoldásokra nyitott helyi közösségformálók gyakorlati eszköztárának bővítése**

A célrendszer a **három horizontális céllal** válik teljessé, melyek olyan jövőbemutató szempontokra irányítják a figyelmet, mint a lakosság és az üzleti szektor kötődésének fontossága a városhoz, valamint a fenntarthatóság és esélyegyenlőség általános érvényesülése a helyi közösségi életben.

Beavatkozási területek

A fenti célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 3 fő területre összpontosulnak:

I. Kulcsprojekt – kiemelt eljárásrend keretében (ERFA)

I. Sopron zöldterületeinek rekreációs célú, családbarát fejlesztése

A kulcsprojekt keretében megvalósítható a pihenés és aktív kikapcsolódás helyszínéül szolgáló közösségi terek kialakítása és fejlesztése Sopron belterületi, önkormányzati tulajdonú, alulhasznosított zöldterületeinek megújításával, funkcióinak bővítésével. Kiemelt helyszín az Északi városrész, hiánypótló fejlesztések ugyanakkor a város egész területén támogathatók, a teljes lakosságot szolgálva a játszótér- és szabadidőpark-hálózat fejlesztésével, a területi egyenlőtlenségek csökkentésével.

Költségkeret: **275 millió Ft.** Megvalósítás: **12 hónap.**

A kulcsprojekt gazdája Sopron MJV Önkormányzata.

II. Infrastrukturális fejlesztések – helyi pályázatok keretében (ERFA)

Támogatható tevékenységtípusok:

- **II.1. Városi szabadtéri közösségi terek számának bővítése, meglévők megújítása, többfunkciós terek kialakítása;**

- **II.2. Fedett kulturális, közösségi terek fejlesztése, létrehozása.**

Költségkeret: **162,5 millió Ft.**

III. Kulturális-közösségi „szoft” programok - helyi pályázatok keretében (ESZA)

Támogatható tevékenység-típusok:

- **III.1. A városi kulturális, közösségi programkínálat gazdagítása, megújítása a helyi társadalmi szervezetek és a lakosság aktivizálásával;**
- **III.2. Különböző lakossági cél- és korcsoportok közösségi életének, szabadidő eltöltésének színesítése – kiemelt hangsúlyt fektetve új résztvevők megszólítására és bevonására;**
- **III.3. Közművelődési, közösségfejlesztő, pedagógus szakemberek és önkéntesek képzése az újszerű, innovatív megoldások elterjesztésének támogatására.**

Költségkeret: **250 millió Ft.**

Tervezett ütemezés és keretösszegek

A Soproni Helyi Közösség a HKFS megvalósítására a TOP 7.1.1-16 kódú pályázati kiírás keretében **1.500 millió Ft támogatási összegre pályázott, melyből 750 millió Ft-ra kapott ténylegesen támogatást:** ebből **687,5 millió Ft a fejlesztések összköltsége**, míg 62,5 millió Ft a SHK Munkaszervezet működési költsége.

Teljes CLLD projekt futamideje: **52 hónap**. Tervezett kezdés: 2017.10.01. Befejezés: 2022.01.31.

A HACS által elfogadott HKFS középtávra szól, időközi felülvizsgálata – szükség esetén módosítása – évente tervezett.

Helyi pályázati kiírások megjelentetése a teljes futamidő alatt:

- ERFA forrásra infra összesen 2 alkalommal: 2018. október; 2020. augusztus.
- ESZA forrásra szoft összesen 2 alkalommal: 2018. október.; 2020. augusztus
- A támogatott infra projekt megvalósítási időtartama max. 12 hónap lehet.
- A támogatott szoft projekt megvalósítási időtartama max. 12 hónap lehet.

Helyi pályázat keretében megpályázható keretösszegek:

- Infra beruházások (ERFA): min. 2,5 millió Ft – max. 25 millió Ft.
- Szoft programok (ESZA): min. 1,5 millió Ft – max. 15 millió Ft.

Maradványforrások rendelkezésre állása esetén a keretösszegek maximuma a fentieknél alacsonyabb értékben is meghatározható.

Eljárásrend

A fenti lehetőségekre **a későbbiekben részletesen kidolgozandó** pályázati kiírások és eljárásrend alapján helyi társadalmi szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok, közintézmények, önkormányzat stb. pályázhatnak. A helyi pályázatok műszaki-szakmai tartalmának összeállítását az e célra létrehozott, közös (ERFA-ESZA) **Felhívás Előkészítő Munkacsoport** (FEMCS) végzi. A beérkezett helyi infrastruktúrális és szoft pályázatokat formai és tartalmi szempontból a **HACS Munkaszervezete értékeli**, ezt követően az 5 fős **Helyi Bíráló Bizottság** dönt a támogatási kérelmek rangsoráról és a támogatás összegéről. A végső helyi döntéshozó szerv a **HACS vezetősége**. Az általa kiválasztott, a

HACS taggyűlés által jóváhagyott, pontszám szerint rangsorolt TK-kat a HACS Munkaszervezete megküldi az IH-nak ellenőrzésre.

Az operatív, koordinációs és adminisztratív teendőket az SHK 3 fős **Munkaszervezete** látja el, melyet Sopron MJV Önkormányzat Polgármesteri Hivatala működtet, szükség esetén külső szakértők bevonásával.

Az SHK alapelveként és prioritással kezeli, hogy a HKFS keretében megvalósuló kulturális és közösségi programok, illetve beruházások a helyi társadalmi kohézió erősítését, az egyenlő esélyű lakossági hozzáférést is szolgálják.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A Soproni Helyi Közösség megalakulása, regisztrációja

A Soproni Helyi Közösség (továbbiakban: HACS) 2016. május 30-án alakult meg 20 taggal, konzorciális formában Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata vezetésével.

A HACS megalakítását nyílt tájékoztató fórum előzte meg a TOP 7. prioritásához kapcsolódó Felhívásról, melyen megjelentek a városban aktívan működő civil és nemzetiségi szervezetek, egyházak, valamint az üzleti szektor és közsféra képviselői. Ezt követően 6 vállalkozás, 6 közfeladatot ellátó és 8 civil szervezet döntött csatlakozási szándékáról, és közösen nyújtották be a regisztrációhoz szükséges Együttműködési megállapodást. A Soproni Helyi Közösséget az NGM RFP 2016.06.20-án nyilvántartásba vette.

Ezt követően a HACS rendszeres találkozóinak keretében egyeztetette az aktuális kérdéseket, feladatokat, mely alkalmakról Jelenléti ív, Jegyzőkönyv/Emlékeztető, illetve az események egy részéről fotók is készültek. A megalakulást követően fontos szempont volt annak a végig gondolása, hogy a HACS tagok közül ki tudja tevélegesen magára vállalni a stratégiakészítés előkészítési feladatait, megelőlegezni annak költségeit, kinek van megfelelő tapasztalata tervezési területen. Mindezt mérlegelve az Önkormányzat vállalta magára a konzorciumnak és a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia (továbbiakban: HKFS) megalkotásának a koordinációját.

A stratégiaalkotás folyamata, alkalmazott módszerek

A regisztráció elfogadását követően 2016. június-október között egy még intenzívebb tervezési szakasz kezdődött a HACS életében, külső szakértők bevonásával. A helyi kulturális, közösségi élet élénkítését elősegítő TOP-pályázat benyújtása érdekében kidolgoztak és elfogadtak egy ütemezett feladattervet.

Az érintetti kör azonosítása, kibővítése

A konzorcium tagjai megállapodtak abban is, hogy bár viszonylag nagy létszámú a megalakult HACS, érdemes megvizsgálni, hogy lehetnek-e még olyan szervezetek, amelyek javaslatának becsatornázása érintettségük miatt fontos lehet. Ennek vizsgálatára stakeholder elemzést végeztek. Arra jutottak, hogy a civil szektorban a történelmi egyházak – katolikus, református, zsidó, evangélikus -, valamint a német és horvát nemzetiségek, a városszépítők és a nyugdíjasok megfelelő súllyal képviseltetik magukat, ugyanakkor a gyermekes családok, a belvároson kívüli városrészek lakói, a fiatalok, a különböző speciális/sérülékeny célcsoportok pl. nagycsaládosok, fogyatékkal élők képviselőivel célszerű esetenként bővíteni a kört. Egyetértés volt abban, hogy a HACS feladata a lehető legszélesebb érintetti

kör bevonása már a tervezési fázisban, ezért több alkalommal tartottak kibővített ülést, ahol tanácskozási joggal részt vehettek az említett szervezetek is.

A bevonás kommunikációs eszközei

A személyes részvétel mellett lehetőséget kívántak biztosítani a teljes lakosság számára egyéb, rugalmasabb bekapcsolódásra, véleménynyilvánításra is: a sopron.hu oldalon létrehoztak egy CLLD aloldalt, valamint egy speciális e-mail címet: cld.sopron@gmail.com; továbbá létrejött a Soproni Helyi Közösség Facebook csoportja, melynek felületén (<https://www.facebook.com/CLLDsopron>) az Akciócsoport megalakulásával, működésével és a HKFS készítésével kapcsolatosan minden lényeges információ elérhető, melyek a www.sopron.hu honlap Soproni Helyi Közösség aloldalán is megtalálhatóak.

A kevésbé IT-felhasználó, jellemzően idősebb korosztály számára a bevált helyeken véleményládákat helyeztek ki, illetve tájékoztató fórumokat, konzultációkat szerveztek, továbbá a HACS-tagok saját szervezeteiken keresztül tájékoztatták tagságukat és tágabb célcsoportjaikat.

A stratégiatervezés fő lépései és alkalmazott módszerei

A HKFS-hez szükséges SWOT elemzés egy kibővített, jó hangulatú HACS ülés keretében, a résztvevők interaktív bevonásával – az ún. World Café módszer helyileg adaptált változatával – készült. Különösen a problémák, gyengeségek azonosítására fókuszáltak, bár a város büszkeségeinek, erősségeinek számba vétele legalább annyi ideig tartott. A lehetőségek közös feltérképezése már előre vetítette a potenciális majdani beavatkozási területeket.

Időközben a meglévő, releváns stratégiai dokumentumok alapján, némi adatfrissítéssel elkészült az átfogó Helyzetelemzés is, melyet a SWOT elemzéssel együtt írásban véleményezhettek első körben – még a széles körű társadalmasság előtt – a HACS tagok.

Világossá vált, hogy a 20 tagú – főleg a kibővített – HACS kerekasztal-beszélgetés formájában nehezen tud hatékonyan célrendszert megfogalmazni vagy ötletbörzét tartani, ezért megállapodás született a HACS-on belül három tematikus munkacsoport felállítására: Stratégiai-operatív, Gazdaságfejlesztési-környezeti „infra” és Közösségi-kulturális programok „szoft” témákban. A tagok önkéntesen csatlakozhattak a munkacsoportokba; lehetőség volt kettőhöz is csatlakozni, illetve eseti jelleggel, új résztvevőkkel is kibővíteni. Ez által biztosítottuk, hogy az érintett helyi szakemberek vagy a különböző városrészekben élők speciális szempontjai is teret kapjanak. Fontos, hogy az infra és a szoft munkacsoportoknak nem választottunk külön vezetőket, így minden résztvevő egyenrangú partner lehet. A Stratégiai-operatív munkacsoportnak azonban döntés-előkészítő, koordináló szerepe is van a HACS-ban.

A HKFS középtávú célrendszerét (2016-2022) a Stratégiai munkacsoport állította fel a helyzetfeltárás és a SWOT elemzés alapján, kompakt jellege miatt a HACS tagok írásban véleményezték.

Sopron kulturális jövőképe (2030) és mottószerű, kreatív jelmondatának a megfogalmazására a HACS közösségi oldalán tettünk közzé felhívást. A beérkezett javaslatokat egy 3 HACS tagból álló, a közösség által felkért csoport nézte át, végül több javaslat egyesítéséből alkották meg a HKFS-ben is szereplő jövőképet.

Kiemelt fontosságú volt a beavatkozási irányok meghatározása, melyre többkörös, interaktív ötletbörze keretében került sor, hasonló „kávéházi” módszerrel, mint a SWOT esetében. A helyi érintettekkel kibővített Gazdasági-környezeti, valamint a Közösségi-kulturális munkacsoportok külön üléseztek, azonban minden résztvevő előzetesen kapott egy egyszerű táblázatot. A táblázat

segítségével a szereplők strukturálhatták, hogy ötletük hol, kiknek, nagyságrendileg mennyiért valósulhatna meg, és főleg, hogy miért újszerű, innovatív Sopronban. Ez a módszer megadta az ötletbörze kereteit: így az elképzelések hasonló háttérinformáció-mennyiséggel, strukturáltabban, ez által első hallásra is könnyebben összehasonlíthatóan kerültek terítékre. Fontos elv volt, hogy mindenki szót kapjon az asztal körül nagyjából hasonló ideig, és minden ötlet kerüljön a közös kosárba: ne lehessen a másik javaslatát megvétőzni, viszont lehessen ráerősíteni, csatlakozni hozzá.

Az így begyűjtött ötleteket a HACS elemezte és külső szakértők bevonásával összegezte. Így alakult ki a HKFS tartalmi és pénzügyi keretrendszere, melyről a HACS Facebook oldalán tájékoztatták a széles helyi nyilvánosságot és itt folyamatosan nyomon követhető és kommentelhető volt a tervezés teljes folyamata. Továbbá, a HACS döntött arról is, hogy a társadalmisítási folyamat részeként a Közgyűlés tagjai, a város döntéshozói részére is tájékoztatásul megküldik, illetve az ülésen bemutatják az általuk elfogadott HKFS-t.

A társadalmisítás során kapott javaslatok beépítéséről a záró HACS ülésen döntöttek, ahol véglegesítették, majd egyhangú szavazással elfogadták a stratégiát, melyet a Soproni Helyi Közösség egy közös támogató nyilatkozat aláírásával is megerősített.

Esemény	Hely	Idő	Téma
Előkészítő megbeszélés helyi döntéshozókkal és véleményformálókkal	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.05.02. 11:00	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések megvalósítására irányuló helyi akciócsoportok megalakítása és azok regisztrációja című TOP-pályázat előkészítése
Tájékoztató és egyeztető megbeszélés a potenciálisan érintett helyi társadalmi szervezetek és vállalkozások részvételével	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1., Tanácsterem	2016.05.19. 10:00	A CLLD célja, jogi háttere, szervezeti-tartalmi keretei – HACS felállítása, HKFS megalkotásának módja, lépései
HACS alakuló ülés	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.05.30. 10:00	20 taggal konzorciális formában megalakult a Soproni helyi Közösség Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata vezetésével
HACS első egyeztető megbeszélés	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.05.30. 11:00	A Soproni Helyi Közösség szerepének, feladatainak megbeszélése
HACS ülés - HKFS tervezés munkaindító megbeszélés	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.06.23. 10.45	HKFS elkészítéséhez kapcsolódó TOP-7.1.1. sz. pályázati információk, kapcsolódó feladatok, határidők ismertetése a HACS-csal prezentáció és konzultáció formájában; Munkaterv ismertetése, elfogadása
Kibővített HACS műhelytalálkozó	Sopron MJV Önkormányzata, 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.06.23. 13:30	Kulturális, közösségi szempontú SWOT elemzés elvégzése -interaktív módon, 4 kiscsoportban rotációs rendszerrel, külső moderációval. A HACS tagok hólabda módszerrel tettek javaslatot a további meghívandókra.

Esemény	Hely	Idő	Téma
Közösségi terek megújítása a kis Várkerületen lakossági fórum és konzultáció	Liszt Ferenc Kulturális és Konferenciaközpont 9400 Sopron, Liszt Ferenc utca 1.	2016.06.23. 17:00	A Belváros, kiemelten a Széchenyi tér és környéke fejlesztési lehetőségeinek megbeszélése a lakossággal.
SWOT véglegesítése, véleményezése írásban	--	2016.07.29.	A műhelytalálkozó alapján a külső szakértők által elkészített SWOT elemzést a HACS tagok írásban véleményezték, ezt követően került véglegesítésre.
Nemzetközi együttműködések erősítése	Sopron – több helyszínen	2016.08.03.	Selmezbányával kulturális területeken a testvérvárosi együttműködés elmélyítése.
HACS Stratégia-operatív Munkacsoport megbeszélése	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.08.09. 11:00	Középtávú célrendszer megfogalmazása külső moderációval; Kulturális-közösségi Ötlebörze előkészítése: hólabda módszerrel levelezőlista összeállítása a további meghívandókra.
Nemzetközi együttműködések erősítése	Páneurópai Piknik Emlékpark, Sopronpuszta; Fertőrákosi Kőfejtő és Barlangszínház	2016.08.20.	Páneurópai Piknik Emlékünnepség 27. évfordulójának méltó, közös megünneplése a német kormányzati és civil szervezetek részvételével Európai Örökség díj átvétele.
HACS Stratégia-operatív Munkacsoport megbeszélése	Sopron MJV Önkormányzata, Tanácsterem 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.09.15. 11:00	HKFS megvalósítás szervezeti-eljárásrendi kérdések előkészítő megbeszélése – HACS MSZ, HBB, pályázati ütemezés.
Sopron Kávéház – Kulturális-közösségi Ötlebörze: Gazdaságfejlesztési-környezeti „INFRA” MCS	Sopron MJV Önkormányzata, Tanácsterem 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.09.15. 13:00	A HACS INFRA Munkacsoportja kibővített interaktív műhelytalálkozót tartott. Ötlebörze keretében megbeszélték a középtávon megvalósítandó kulturális-közösségi célú beruházási javaslatokat.
Sopron Kávéház – Kulturális-közösségi Ötlebörze Közösségi-kulturális programok „SZOFT” MCS	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.09.15. 15:00	A HACS SZOFT Munkacsoportja kibővített interaktív műhelytalálkozót tartott. Ötlebörze keretében megbeszélték a középtávon megvalósítandó kulturális-közösségi célú programjavaslatokat.
Nemzetközi együttműködések erősítése	Sopron – több helyszínen	2016.09.17.	Bad Wimpfenel kulturális területeken a testvérvárosi együttműködés erősítése
Létrejött a Soproni Helyi Közösség Facebook oldala és levelezési címe	https://www.facebook.com/CLLDsopron ; cldd.sopron@gmail.com	2016.09.20.	A HACS élni kíván mind a tagok közötti, mind pedig a lakossággal történő kommunikáció megkönnyítése, gyorsítása érdekében a közösségi média nyújtotta, korszerű lehetőségekkel, ezért saját FB oldalt és levelezési címet hozott létre.

Esemény	Hely	Idő	Téma
Lakossági ötletgyűjtés	https://www.facebook.com/CLLDsopron ; clld.sopron@gmail.com	2016.09.20-10.10.	HACS tagok által képviselt szervezetek saját tagságuk, ill. célcsoportjaik körében ötleteket, javaslatokat gyűjtöttek írásos formában olyan megvalósítandó beruházásokra, ill. programokra, rendezvényekre, melyek a helyi kulturális és/vagy közösségi élet élénkítéséhez 5 éven belül hozzájárulhatnak. Az így összegyűjtött ötleteket továbbították a HACS Stratégiai-operatív munkacsoportjának feldolgozásra.
Lakossági felhívás a HACS közösségi oldalán	https://www.facebook.com/CLLDsopron	2016.09.20-30.	Felhívás Sopron kulturális-közösségi jövőképe (2030), kreatív jelmondatának a megfogalmazására.
Nemzetközi együttműködések erősítése	Seinajoki, Sopron – több helyszínen	2016.07.13. 2016.10.08.	Seinajokival kulturális területeken a testvérvárosi együttműködés erősítése.
Sopron kulturális-közösségi jövőképehez ötletgyűjtés	https://www.facebook.com/CLLDsopron	2016.10.13 – 25. között.	Sopron kulturális-közösségi jövőképehez ötletgyűjtés a kibővített HACS Munkacsoport tagok körében.
Sopron kulturális-közösségi jövőképe megfogalmazása	GYIK Rendezvényház 9400 Sopron, Ady Endre út 10.	2016.10.12. 14:00	Sopron kulturális-közösségi jövőképét, mottóját véglegesítik a HACS megbízott tagjai a beérkezett javaslatok alapján.
HACS ülés: - a HKFS fő fejezetei munkaanyagának prezentálása, megbeszélése; - a szakmai és pénzügyi tartalom elfogadása a HACS tagok részéről	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2016. 11.28. 15:00	Jövőkép és középtávú célrendszer véglegesítése, elfogadása; A beérkezett ötletek összesítése, elemzése alapján a HKFS tervezett fő infrastrukturális és társadalmi műveletek/ intézkedések, valamint a kiemelt fejlesztés/kulcsprojekt megvitatása, ezek elfogadása; HACS szervezeti kérdéseinek megbeszélése, elfogadása; Konzorciumi együttműködési megállapodás megkötése.
HKFS társadalmasításra történő előkészítése	--	2016.11.29- 2016.12.14	Külső szakértők véglegesítik a TOP-7.1.1. pályázat feltételeivel összhangban.
HKFS társadalmasítása és véglegesítése	www.sopron.hu ; https://www.facebook.com/CLLDsopron	2016.12.15- 19.	HKFS-s közzététele az interneten megismertetése a széles helyi nyilvánossággal, visszacsatolási lehetőséggel.
A HACS tagok nyilatkozata	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.12.19.	A HACS tagok döntése a végső HKFS elfogadásáról.
HKFS közgyűlési előterjesztése	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2016.12.22.	A helyi társadalmasítás részeként Sopron MJV Közgyűlése tájékoztatást kap az elkészült, HACS által elfogadott HKFS-ről.
Támogatói döntés	--	2017.08.01.	Magyar Államkincstár Központ értesítése (IKT-2017-600-I1-00000328 számon)

Esemény	Hely	Idő	Téma
HACS ülés:	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2017.09.21.	HACS tájékoztatása a támogatói döntésről; Konzorciumi szerződés módosítása; HACS tagság bővítése; Munkaszervezet kijelölése
HACS ülés:	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2017.09.29.	HKFS módosítási szempontjainak (formai, tartalmi, pénzügyi, ütemezési) részletes megbeszélése, elfogadása
Átdolgozott HKFS véleményezése	clld.sopron@gmail.com	2017.10.19- 24.	A HACS által elfogadott szempontok szerint átdolgozott HKFS munkaanyagának írásos véleményezése a HACS tagjai részéről
A HACS tagok elfogadó nyilatkozata	Sopron MJV Önkormányzata 9400 Sopron Fő tér 1.	2017.10.25.	A HACS tagok döntése az átdolgozott, végső HKFS elfogadásáról.

1. táblázat: A HKFS tervezéséhez és átdolgozásához kapcsolódó, lebonyolított események időrendben

Forrás: saját szerkesztés

Összegezve, mind a HACS tagjai, mind pedig a város széles nyilvánossága a HKFS elkészítéséhez alkalmazott aktív részvételi bevonáson alapuló módszertannak köszönhetően megismerte a CLLD-pályázat nyújtotta lehetőségeket. A különböző társadalmi csoportok képviseletét biztosító civil és egyházi szervezetek képviselői, valamint a helyi lakosság az elkészült tervezetet véleményezhette, mely lehetőséggel éltek is, ezáltal valódi közösségi tervezés eredményeként alakult ki a helyi középtávú kulturális, közösségi fejlesztési stratégia.

HKFS átdolgozása a támogatói döntés alapján

A HACS által 2016 decemberében elfogadott, benyújtott HKFS-t - a TOP-7.1.1-16-2016-00082 azonosítószámú nyilvántartott támogatási kérelem fő mellékleteként - a Magyar Államkincstár Központ 2017. augusztus 1-jei értesítése alapján 62.500.000 Ft támogatásra érdemesnek ítélte.

Tekintettel a beérkezett kérelmek magas számára a TOP-7.1.1. konstrukción rendelkezésre álló forráshoz képest, az Irányító Hatóság vezetőjének döntése alapján, mind a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia megvalósítására, mind a Helyi Akciócsoport működésére tervezett költség és támogatás 50%-os csökkentése történt azon projektek esetében, melyek elérték a felhívás által rögzített szakmai minimum pontszámot és teljesítették a támogathatóság egyéb, elutasítást nem eredményező szempontjait.

A támogatási szerződés megkötéséhez az alábbi feltételek teljesítése szükséges:

1. Az 1. mérföldkő szakmai tartalmát úgy kell bővíteni, hogy tartalmazza a HKFS átdolgozását a csökkentett megvalósításra fordítható támogatási összegnek megfelelően.
2. A Helyi Akciócsoport működésére is vonatkozó 50%-os mértékben történő támogatáscsökkentés miatt szükséges a költségvetés átdolgozása, amelynek során be kell tartani a felhívás belső korlátokra vonatkozó rendelkezéseit.
3. A támogatási szerződésben kizárólag a PO16 sz. „Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma” megnevezésű indikátor rögzítése szükséges a kijelölt akcióterület alapján meghatározott célértékkel.
4. A felhívás szabályozása alapján az ERFA-ESZA források 2:1 arányát szükséges biztosítani (százalékosan kifejezve 66,7%: 33,3% – egy tizedes pontossággal). Az arányosítás során kapott ESZA

forrás teljes egészében, míg az ERFA forrás vonatkozásában a jelen támogatási kérelemben megítélt támogatási összeggel csökkentett tervezett forrás képezi a helyi felhívások keretét.

5. Az 1. mérőföldkő lezárásáig (2017. 11.01-ig) szükséges a HKFS átdolgozása, mely az 50%-os mértékben történő támogatáscsökkenés miatt történik. A felhívás 3.7.1 pontjában rögzített CO38 sz., a CO39 sz. valamint a PO23 sz. indikátorok vállalását csak a HKFS-ben szükséges bemutatni, ezek célértéke nem csökkenhet az eredetileg vállalt célérték 50%-nál nagyobb mértékben.

A támogatói döntés fentebb ismertetett átdolgozási szempontrendszerével mellett megtörtént a szakmai értékelés során megfogalmazott bírálói észrevételek figyelembe vétele is.

Az RFP IH elvárása szerint átdolgozott és a HACS által 2017. 10. 25-én elfogadott, jelen HKFS a projekt megvalósítása 1. mérőföldkő teljesítésének részét képezve kerül benyújtásra, illetve újraértékelésre.

A HKFS 2020-as aktualizálása

2020. év elejére nyilvánvalóvá vált, hogy a Modern Városok Program megvalósításának elhúzódása és a HACS munkaszervezetet finanszírozó projekt időkorlátja miatt a „Hiánypótló, többfunkciós városi kulturális-közösségi tér létrehozása a Russ-villa megújításával” című kulcsprojekt megvalósítása átütemezésre került, a beavatkozás ugyanis az MVP-forrásból tervezett külső épületmegújítás nélkül, azt megelőzően nem megvalósítható. Emiatt a HACS új kulcsprojekt meghatározása mellett döntött, a Russ-villa megújítására a 2021-27-es EU-s pénzügyi ciklusban lesz lehetőség. Az új kulcsprojekt kijelölése szükségessé tette a HKFS módosítását – a felülvizsgálat során a kulcsprojekt újradefiniálására és a már megvalósult pályázati folyamat dokumentálására törekedtünk. A helyzetfeltárás aktualizálására nem került sor, ugyanis az újonnan megfogalmazott kulcsprojekt indokoltsága már a korábbi változatban is megfogalmazódott.

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A HKFS tervezési területe Sopron MJV teljes közigazgatási területét lefedi.¹ A stratégia megvalósításnak akcióterülete 169 km² nagyságú, lakónépessége a KSH Helységnévtár adatai alapján 2014. január 1-jén 61.249 fő, 2016. január 1-jén pedig 61.887 fő.

Bár az akcióterület lehatárolása közigazgatási szempontok alapján történt, annak koherenciáját a város történeti-társadalmi-kulturális viszonyai is szavatolják. Sopron az egyik legjelentősebb történelmi múlttal rendelkező hazai város, a Hűség Városa, melynek polgárosodott, gazdag hagyományokkal rendelkező lakossága erős helyi identitástudattal rendelkezik. A soproni kötődés meghatározó elem az ittlakók többségének életében, melyet a hagyományosan gazdag kulturális kínálat, azok a helyi, térségi és országos hírű programok, rendezvények is erősítenek, amelyeknek a város évről-évre otthont ad.

Bár Sopron több, viszonylag egyértelműen lehatárolható városrészre osztható (*Lásd a 3.1.1. fejezetben!*), ezek egyikében sem alakult ki a soproni léthez fogható erősségű városrészi identitás. Az egyes városrészek önmagukban nem alkalmasak – akár népességszámukat, akár intézményi ellátottságukat tekintjük – egy önálló akcióterület megformálására. Ugyanakkor a város egésze kellőképpen kompakt a szerep betöltéséhez: teljes területe kellően nagy ahhoz, hogy elegendő kritikus

¹ A szomszédos [Alpokalja-Fertő Táj Vidékefejlesztési Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiájának](#) akcióterülete nem érinti Sopron területét, így átfedés nincs a két akcióterület között.

tömeget biztosítson egy életképes stratégia megvalósításához – az emberi, intézményi, és pénzügyi erőforrások vonatkozásában egyaránt. Másrészt viszont éppen megfelelő méretű ahhoz, hogy helyi, személyes interakciók kibontakozásához lehetőséget biztosítson elsősorban a város civil szervezetei, kisközösségei bevonásával.

A város közösségi élete színes: 2016-ban közel 400 bejegyzett és további 100 nem regisztrált civil szervezettel, ill. kisközösséggel rendelkezik. A klasszikus civil tevékenységek mindegyikét képviseli néhány aktívan működő szervezet: a szociális szférában tevékenykedő, karitatív segítők mellett a kulturális, városvédő, illetve lokálpatrióta szervezetek jelenléte a legerősebb. A nagyobb társadalmi szervezetek többségének tevékenysége a település teljes területére kiterjed, kapcsolati hálójuk pedig átszövi a soproni lakosság jelentős hányadát. Emellett a településen működnek olyan lokális kisközösségek, akiket elsősorban szintén a kisebb-nagyobb civil szervezetek tudnak elérni. Mindezek együttműködése jelenti a város társadalmi életének az egységét.

A Soproni Helyi Közösség tagjai közötti együttműködésnek intézményesült előzménye nem volt, ugyanakkor az elmúlt években, különböző ágazatokban több olyan városi léptékű fejlesztési projekt is létrejött, melynek megvalósításában az érintettek egy része közösen vett részt. Emellett 2014-ben az Integrált Településfejlesztési Stratégia megalkotásán a tagok többsége szintén együtt dolgozott.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

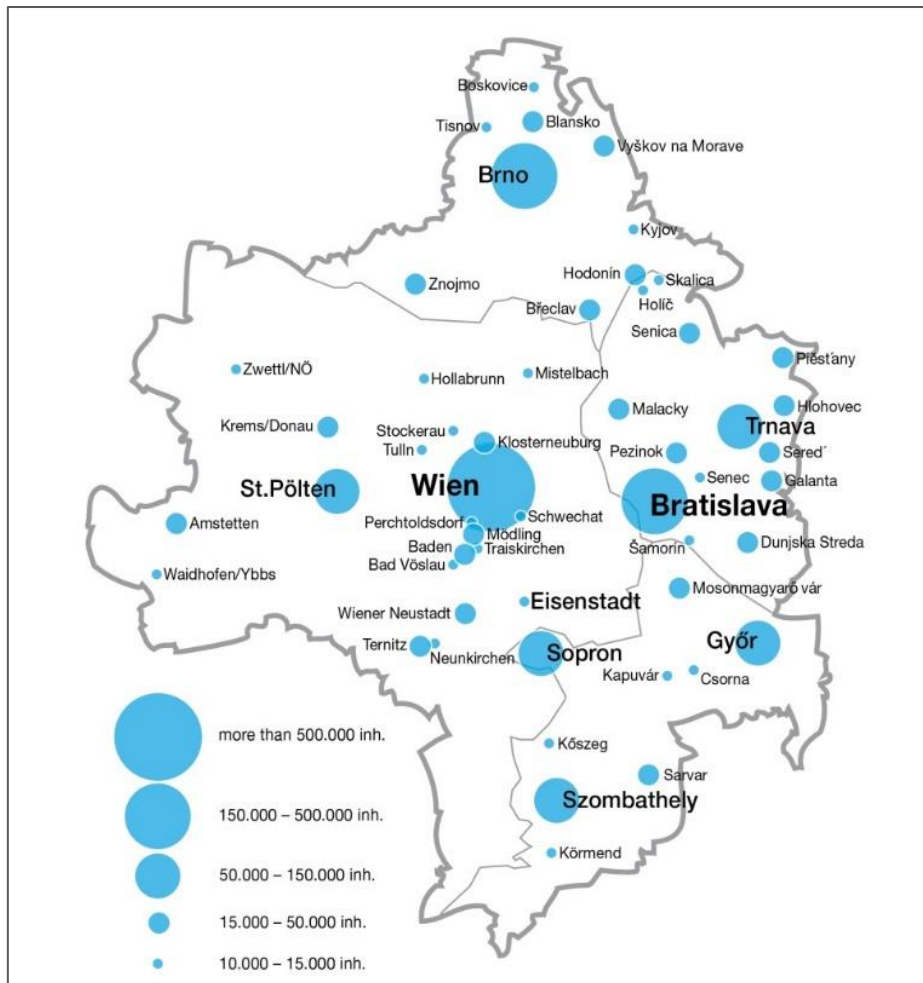
3.1 Helyzetfeltárás

Jelen fejezet – a HKFS Tervezési Útmutató előírásai szerint – részben Sopron Megyei Jogú Város 2014-ben készült és elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiája, valamint annak Megalapozó Vizsgálata alapján készült, nagyrészt annak megállapításait összegzi, illetve bontja ki. Mivel az adatok egy része kizárólag népszámlálás keretében nyerhető ki teljes körűen, ezek esetében – az országos összehasonlíthatóság érdekében – az elérhető legfrissebb, 2011-es adatokat mutatja be. Ugyanakkor, amennyiben frissebb (2014. vagy 2015. évi) adatok is elérhetőek voltak Sopronra vonatkozóan, azokat is vizsgálja.

3.1.1 A térszerkezet specifikumai

Fekvés, térségi kapcsolatok

Sopron Megyei Jogú Város az osztrák határ mellett, Győr-Moson-Sopron megye nyugati részén, Budapesttől légvonalban 190, Bécstől 60, Pozsonytól 65, Győrtől pedig 80 km-re található. A város hagyományosan az ország „nyugati kapuja”, a nyugat-közelség szimbóluma.

1. ábra: Sopron elhelyezkedése és a térség nagyobb városai

Forrás: <https://www.b2match.eu/lifescienceday/pages/598-centrope>

Határvárosi szerepe folyton változott a történelem során: sokáig tranzit-útvonal, majd az I. világháborút követő évtizedekben – különösen az államszocialista érában – zárványterület. A rendszerváltást követően a város először a nyugatról érkező bevásárlóturizmus, majd később a szolgáltatásturizmus célpontja. Sopron Ausztria irányából nézve Bécs külső elővárosi zónájának részét képezi, amit a már meglévő közlekedési kapcsolatok és a napi szintű ingázás becsült mértéke egyaránt alátámasztanak. A város saját – határon átnyúló – agglomerálódó térséggel rendelkezik, közvetlen környezetében pedig több, térszerkezeti szempontból jelentős külföldi város található.

A város a Soproni járás központja, mely az ausztriai Burgenland tartomány 4 járása mellett keletről a Győr-Moson-Sopron megyei Kapuvári, délről pedig a Vas megyei Kőszegi és Sárvári járásokkal határos. A 867 km² területű járást 39 település alkotja, melyek közül Sopron mellett Fertőd és Fertőszentmiklós a városi jogállású. Sopron közvetlenül 8 magyarországi és 13 ausztriai településsel határos.

Bár Sopron közlekedés-földrajzi helyzete a térségen keresztülfutó kelet-nyugati irányú európai közlekedési folyosók révén kitűnő, a városból a magyarországi gyorsforgalmi úthálózat elérése – az elmúlt időszak fejlesztései ellenére – még mindig legalább 1 órát vesz igénybe (M85 Csorna – kb. 60 km). Az osztrák autópálya-hálózat ezzel szemben már Soprontól 15 km távolságra elérhető. Ez ideális forgalmi viszonyok között 15 perc alatt megtehető, a reggeli és délutáni csúcsidőszakban azonban ennek többszöröse is lehet. A városba közös szakaszon érkező 84-es és 85-ös sz. főutak, illetve a várost érintő 7 országos mellékút több szakaszának gépjárműterhelése is kiugróan magas, több

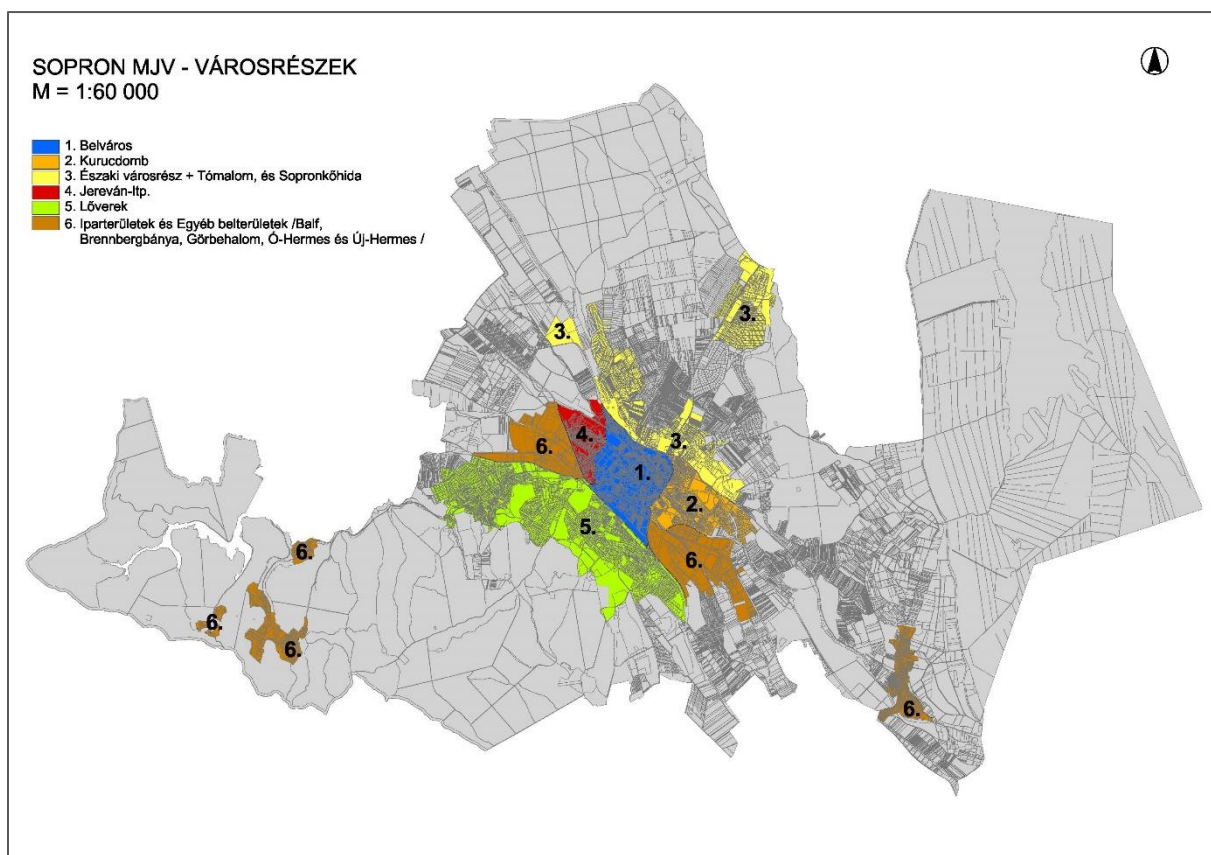
magyarországi autópálya-szakasz forgalmát meghaladja. A város közelében 4 közúti határátkelő található.

A Győr-Sopron és Sopron-Szombathely vasúti relációkat, illetve a Sopron és az ausztriai vasutak közti kapcsolatot a GYSEV Zrt. vonalai biztosítják, melyeken több fejlesztés zajlott le a közelmúltban. Ez utóbbi vasútvonal közvetlen összeköttetést biztosít Sopronnak Európa több nagyvárosával is. Bécs a népszerű eurorégiós vonatok segítségével közel egy óra alatt elérhető a városból. Sopron közelében három vasúti határátlépési pont található: kettő északnyugati irányba (Ebenfurth, illetve Wiener Neustadt felé), egy pedig déli irányba (Kópháza/Deutschkreutz).

A térség légi úton Bécs-Schwechat (közúton 65 km távolságra) vagy Pozsony (közúton 95 km) nemzetközi repülőteréről, illetve a kisebb gépek fogadására alkalmas fertőszentmiklósi, valamint a pusztacsaládi és a Fertőrákos-Piuspusztán található sportreptérről közelíthető meg.

Településszerkezeti sajátosságok

Sopron MJV Integrált Településfejlesztési Stratégiája hat városrészi egységet különít el: az 5 népeőbb városrész (1. Belváros, 2. Kurucdomb, 3. Északi városrész, 4. Jereván-lakótelep, 5. Lőverek) mellett a városhoz tartozó egyéb belterületi részeket (Balf, Brennbergbánya, Görbehalom, Ó-Hermes és Új-Hermes) statisztikai szempontból a város két klasszikus iparterületével együtt kezeli (*Lásd a következő ábrán!*).

2. ábra: Sopron városrészei
Forrás: ITS, Sopron, 2014

A Belváros területe 245,12 ha, melyen közel 3.200 ingatlan helyezkedik el. Területének több mint a felét a településközpont vegyes (29,43%) besorolású, illetve a kisvárosi lakóterület (37,53%) teszi ki. A

városrész a napjainkra csekély számban megőrzött történelmi óvárosok tipikus karakterjegyeit viseli magán: a várfallal övezett belső városmagot karéjszerűen elhelyezkedő házsorok/építmények veszik körül. Bár a Belváros Sopron népességének még most is közel egyharmadát adja (kb. 18.000 fő), az időszűk korszakú városrész - a többi városrészhez képest – az utóbbi években veszített népességi súlyából. A demográfiai folyamatok mellett nem kedveznek a lakófunkció erősödésének a műemlékvédelmi kritériumok szabta korlátozások és a régi - sok esetben korszerűtlen - lakások magas aránya sem.

Kurucdomb a Belvárostól keletre, az Északi városrésztől délre, az Iparterületek keleti részétől északra helyezkedik el. A városrész 186 ha-os területen helyezkedik el, összesen 1.861 db telket foglal magába. Többnyire egységes, homogén területfelhasználásról beszélhetünk, melynek közel a felét (47,84%) kisvárosias lakóterület teszi ki. A kertvárosias beépítésű Kurucdomb lakossága az utóbbi 10 évben több mint ezer fővel (6.500 fő fölé) növekedett. Ebben különösen a 84. sz. főút mentén megvalósult zöldövezeti ingatlanfejlesztések (Apáca kert és Pihenőkereszt) játszottak döntő szerepet.

Az Északi városrész nem összefüggő területű, hiszen a Belvárostól, illetve a Kurucdombtól északra található településrész mellett Tómalom és Sopronkőhida területe is beletartozik. A terület egésze 516 ha, amelyen 3.145 ingatlant található. Ebből Tómalom és Sopronkőhida területe 160 ha, 1.266 ingatlannal. Az Északi városrészben a legjelentősebb (39,82%) a kertvárosias lakóterület aránya, melyet a hétvégi házas üdülőterület (12,72%) követ. Sopron városrészei közül az utóbbi években a laza kertvárosi jellegű, családi házas beépítésű Északi városrész könyvelte el messze a legnagyobb népességnövekedést: a két népszámlálás között 139,2%-kal, 4.090 főre növelte lakosságát. Az elkerülő úttól északra eső városrész lakáspiacának dinamikus bővülése főként az aranyhegyi lakópark kiépítésével és Virág völgy sűrűsödő beépítésével hozható összefüggésbe. A legjelentősebb népességnövekedést produkáló Északi városrész tekinthető Sopron legfiatalosabb városrészének is.

A Jereván-lakótelep az 1960-70-es évek fordulóján zöldmezős beruházásként épült fel, mintegy 3.400 lakása a győri házgyárban készült. Nevét Sopron akkori szovjet testvérvárosáról kapta. A Jereván-lakótelep városrész területe 91,7 ha, melyen 725 db ingatlan helyezkedik el. A szűken vett lakótelepen, jellegéből fakadóan, a magas beépítettségű úszótelkek és a beépítettség nélküli közterületi tömbtelkek dominálnak. A városrész déli részén inkább a kisvárosi karakter 50%-ig besűrűsödő telekstruktúrája dominál. A Jereván-lakótelep jó minőségű lakásállománnyal és kellemes, zöld felületekkel tarkított lakókörnyezettel jellemezhető. A két népszámlálás közötti időszakban megfigyelhető volt a lakosság átlagéletkorának emelkedése, és demográfiai, illetve mobilitási okok miatt átmeneti lakosságcsökkenése: 2011-ben már csak 9.900 fő lakott a városrészben. A folyamat azonban megfordulni látszik: bár az utóbbi évek betelepülési hullámáról (a lakcímek bejelentésének elmaradása miatt) nincsenek pontos városrészi adatok, az újonnan jövők számának növekedése leginkább a Jereván-lakótelepen érzékelhető.

A Belvárost nyugat-délnyugat irányból határoló Lőverek a legnagyobb területű és a második legnépesebb városrész. 2011-ben regisztrált 15.568 fős lakosságszáma 16,3%-kal haladta meg a 2001-es értéket, ami főként a városrészhez tartozó Sopronbánfalva határában történt zöldmezős fejlesztésű, magasabb presztízsű lakásokba beköltözőknek köszönhető. Területe több mint 700 ha, rajta 4.941 db ingatlannal. A területfelhasználás legnagyobb részét (54,86%) a kertvárosias lakóterületek teszik ki. A teljes városrész átlagos beépítettsége csupán 16,54%.

A városhoz tartozó egyéb belterületi részek, illetve a két iparterület együttes területe 573 ha, amely 1.812 telket foglal magában. A városrészben az iparterületek mellett jelentős a falusias lakóterület aránya.

3.1.2 Táj, természeti adottságok

Sopron közigazgatási területe a Nyugat-magyarországi-peremvidék nagytáj Alpokalja középtájához tartozó három kistáj – a Soproni-hegység, a Fertőmelléki-dombság és a Soproni-medence –, valamint a Kisalföld nagytáj Győri-medence középtájához tartozó Fertő-medence kistáj találkozásánál fekszik. A három kistáj találkozási pontjánál ötvöződik a város és a vidék: Sopron városias beépítései mellett a falvak még őrzik karakterüket, melyeket a környező erdők és mezőgazdasági területek foglalnak egységbe. A táj arculatát alapvetően az erdő, a szőlő, illetve a beépített településrészek határozzák meg.

A Soproni-hegység közelsége miatt a táj domborzatilag erősen tagolt, legmagasabb pontjának tengerszint feletti magassága 556 m. A domborzat mellett Sopron éghajlatát az Alpok közelsége is nagymértékben befolyásolja. A viszonylag alacsony Soproni-hegység és magasabb nyugati szomszédjai enyhe főnjellegű hatást okoznak Sopron térségében, ami a környékénél melegebb és szárazabb éghajlatot eredményez. A sajátos, szubalpin mikroklima és a domborzat kiváló adottságokat biztosít a helyi szőlőműveléshez, melyet a helyi gazdák évszázadok, sőt évezredek óta ki is használnak. A város legjelentősebb vízfolyása az Ikva-patak, melynek soproni szakasza 18 km hosszú. A Fertő tó közelsége mellett számos forrás is található a településen és környékén.

Sopron rendkívül gazdag európai jelentőségű Natura 2000-es területekben, országos jelentőségű védett természeti területekben, illetve olyan természetes állapotokkal jellemezhető természeti területekben, mint pl. nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület stb.

A soproni tájban meghatározó a szőlészet jelenléte. A településszerkezeti tervben örökségi kategóriaként szerepel a soproni borvidék, amely Magyarország egyik legrégebb történelmi hagyományokkal büszkélkedő borvidéke. Karakteres fajtája, a Kékfrankos szőlő mellett jelentősek még a Zweigelt, Cabernet sauvignon, Merlot és Pinot noir ültetvények is. A Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Hivatal 1987-ben a „szőlő és bor városa” címet adományozta Sopronnak.

A tájképi harmóniára ugyanakkor veszélyforrást jelent a város erőteljes fejlődése, nagy területek belterületbe vonása, a beépítéseknek a tájba való kitolódása (Virág völgy, Pihenőkereszt beépítése, az Arany-hegy vagy a Bánfalvi-patak déli partja menti szolgáltató központok), mely elsősorban a mezőgazdasági területeket fenyegeti: mintegy hetven év alatt megnégyszereződött a művelés alól kivont terület nagysága. Visszaszorulóban van sok jellegzetes tájjelem, az egyedi soproni táj megmaradását fenyegetve. A lakott településrészek területéhez képest háttérbe szorultak a szőlők és a városon kívüli kertek. A mennyiségi terjeszkedésen felül a másik veszélyforrást a jellegbeli (minőségi) átalakulás jelenti.

3.1.3 Környezeti adottságok

Zöldterületek

A városban összesen mintegy 96 ha nagyságú, 5 fenntartási kategóriába sorolt zöldfelület található, azonban kevés közöttük a különböző lakossági csoportok számára könnyen elérhető, használható, valamint a többféle korcsoportot, igényt egyaránt kiszolgáló szabadterei közösségi tér.

A zöldfelületi ellátottság városrészenként jelentősen eltér: míg a Lőverek szervesen érintkezik a várost körülölelő természetes erdőségekkel, addig a Belvárosban és az iparterületeken igen alacsony a zöldfelületek, illetve a magas biológiai aktivitásértékű területek aránya. A település egyéb, elsődlegesen lakófunkciójú belterületeinek/városrészeinek zöldfelületi ellátottsága kedvező.

A városban összesen 34 játszótér található, melyek jelentős többsége EU szabvány szerinti, azonban néhányuk felújításra szorul. Emellett területi eloszlásuk sem megfelelő: a Belváros és Bánfalva játszótérekkel való ellátottsága a többi városrészhez képest alacsony.

Épített környezet

Sopron 16.897,76 ha közigazgatási területének mindössze 15,1%-a beépítésre szánt terület. Ebből a kertvárosias lakóterületek aránya a legmagasabb, ezt követik a kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területek, a kisvárosias lakóterületek, az egyéb ipari területek, végül az egyéb nagy zöldfelületű különleges területek. A város területét alkotó kb. 27.000 db telek körülbelül egytizede teljesen, míg 400 másik részben önkormányzati tulajdonban van.

A városban kilenc jelentősebb méretű, egykor főként gazdasági funkciójú alulhasznosított terület található: Anger-rét (Balfi út), volt Déli pályaudvar, volt Kenyérgyár, volt Laktanya, Somfalvi úti volt ipartelepek, volt Ruhagyár, volt Téglagyár, volt Vasöntöde, volt Vágóhíd. Ezek mindegyike a város belterületén, kiépített infrastruktúrával rendelkező részén fekszik, és közel fele-fele arányban kínálnak lehetőséget gazdasági, illetve intézményi fejlesztésre. A leendő hasznosításukat hátráltathatja ugyanakkor, hogy legtöbbjük előzetes rehabilitációt igényel.

A város közigazgatási határán belül 323 db régészeti lelőhely található, melyek közül 193 db áll szakmai védelem alatt, míg 130 db kiemelten védett lelőhelynek számít. 2001-től világörökségi oltalom alatt áll a Sopron közigazgatási területének nagyjából egyharmadát lefedő Fertő/Neusiedlersee Kultúrtáj, melyet a világörökségi helyszín és annak védőövezete alkot. Sopron területén található továbbá 432 db műemlék, illetve 19 kijelölt műemléki környezet, melyek koncentrált központi elhelyezkedése miatt a Belváros egészét műemléki jelentőségű területté nyilvánították; ezen belül a Várkerület csaknem mindegyik épülete műemlék. A Belvárostól távolabb Sopronbánfalván a karmelita templom környékén és Balf területén figyelhető meg sűrűsödés.

Az Önkormányzat a helyi művi értékek védelmét a város részterületeire szóló szabályozási tervek és helyi építési szabályzatok által biztosítja. Ugyanakkor megállapítható, hogy a városnak büszkeséget jelentő, különleges építészeti értékek, ezen belül különösen a történelmi óváros megőrzése, épületállományának, közttereinek karbantartása, védelme, optimális közcélú működtetése igen jelentős feladatot és komoly kihívást jelent az Önkormányzat számára, melyet folyamatosan próbál megoldani átgondolt és szakaszosan ütemezett felújítási tervek végrehajtásával, és a bevonható külső források, pályázati lehetőségek hatékony kiaknázásával. Azonban a gazdag múltbéli örökség miatt a megújítandó épületek listája napjainkban is számottevően hosszú még.

A Modern Városok Programhoz kapcsolódóan a 1217/2015 (IV.17.) Korm. határozat 2. melléklete rögzíti a soproni történelmi belváros, középkori várnegyed műemléki felújítását 2017. december 31-i megvalósítási határidővel, külön nevesítve a Russ-villa, Lenck-villa, Zichy-Meskó palota, Esterházy-palota, Szent Mihály templom, valamint az Új utca 11. és 22-24. szám alatti zsinagóga épületeket, melyek hosszú idő óta várják rekonstrukciójukat és méltó funkciójuk betöltését a Sopron életében.

3.1.4 A társadalom állapota

Sopron népességszáma a második világháború befejeződése óta folyamatosan emelkedik. Az ezredfordulót követően a bővülés üteme – az országos folyamatokkal ellentétben – kifejezetten meglódult. A legutóbbi két népszámlálás közötti különbség 7%-os volt, a sopronit meghaladó mértékben a megyei jogú városok közül kizárólag Érd lakossága bővült.

2011 óta a korábbiaknál is intenzívebb népességgyarapodás kezdődött a városban, mely a mai napig tart. Már a Sopron KSH által közölt, hivatalos lakónépessége (2015. év végén 61.887 fő) és állandó népessége (2015-ben 58.758 fő) között megfigyelhető 5,3% körüli eltérés is jelentős bővülést mutat, valójában ennél is jóval nagyobb különbség feltételezhető a két mutató között. A becslések szerint (a be nem jelentett lakókkal együtt) a ténylegesen Sopronban élők száma 70-75 ezer közé tehető.

A lakosság folyamatos növekedése nem az egyébként viszonylag alacsony természetes fogyási arányszámnak (2001 és 2015 között 2,1 ezrelék), hanem Sopron speciális, határ menti elhelyezkedésének köszönhető. A magasabb életminőség és az ausztriai lehetőségek által motivált (elsősorban belföldi) migráció már a 90-es évek második felétől jelentős vándorlási többletkez juttatja a várost: a két népszámlálás között Sopron ezer lakosonként átlagosan évi kb. 11 betelepülővel gyarapodott. A beköltözés üteme 2011 után tovább növekedett: 2012 és 2015 között minden évben 3.500 fő fölött volt az állandó és ideiglenes betelepülők száma együtt. Ugyanakkor az utóbbi években számottevően növekedett a Sopronból (elsősorban a környék kistelepüléseire) kiköltözők száma is: 2015-re már majdnem elérte a betelepülők számát.

Az Önkormányzat által vezetett statisztikák alapján elmondható, hogy a betelepült lakosság jellemzően az ország más – elsősorban kelet-magyarországi – városaiból érkezett, általában gyermekvállalás előtt álló fiatal felnőtt lakosságából, illetve kisebb részben az itt dolgozó felnőttekhez költöző, főként nyugdíjas korú emberekből áll. Ennek köszönhetően a korábban súlyos problémaforrásként prognosztizált előregedési folyamat számottevően lassult. Bár az országos trendekkel megegyezően Sopron népességére még mindig a folyamatos öregedés jellemző, ennek dinamikája a legtöbb hazai nagyvárosénál kedvezőbb. Ugyanakkor a városban a 60 év feletti lakosság népességen belüli aránya (2015-ben 25,3%) a hivatalos adatok alapján még mindig magasabb az országos átlagnál. A 15 év alatti lakosság aránya (2015-ben 14,5%) országos viszonylatban szintén magasnak tekinthető. E két utóbbi adatból arra is következtethetünk, hogy a gazdaságilag aktív népesség számaránya relatíve alacsony.

Sopron lakossága országos viszonylatban egyértelműen magasan iskolázottnak tekinthető: a szinte teljes körűvé vált általános iskolai végzettség mellett 2001 és 2011 között 10,1 százalékponttal nőtt a közép- és 5,4 százalékponttal a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya. 2011-ben így Sopron 18 év feletti lakosságának 56,7%-a rendelkezett érettségivel, míg a 25 év feletti népességből a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 21,2%-ra emelkedett. Ezt némileg árnyalják a városon belül kirajzolódó, részben az eltérő korstruktúrából is adódó különbségek. A leginkább számottevő iskolázottsági eltérés a Lóverek és a Jereván-lakótelep lakossága között van: utóbbi esetében a felsőfokú végzettségűek aránya a fele, míg a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya kétszerese az előbbiének, ezért kiemelten fontos a Jereván-lakótelep hátránykompenzációja, lakói bevonása, életminőségének a javítása a különböző humán területeken.

A város munkaerőpiaci adatait vizsgálva felemás képet kapunk. 2011-ben a gazdaságilag aktív népesség teljes lakosságon belüli aránya 47,6% volt, mellyel a város csak minimálisan haladta meg az országos átlagot. Ugyanakkor az év során az aktív korú lakosság 62,5%-át (26.919 főt) foglalkoztatták, amely hazai összehasonlításban kedvező értéknek számít. A foglalkozásban állók döntő többségének a

szolgáltatások és a szellemi tevékenységek ágazata biztosít megélhetést, az ipar szerepe csupán 25%-os. 2001 és 2011 között a városból hivatalosan eljáró foglalkoztatottak száma 2.600 főről 5.000 fő fölé emelkedett. Ugyan a népszámlálás óta eltelt évekre vonatkozóan hasonló részletességű adat nem áll rendelkezésre, annyi bizonyos, hogy a képzett és mobilis munkavállalók jelentős része jelenleg is Ausztriába jár dolgozni. A munkaerő-kiáramlás ily mértékű növekedése komoly problémát jelent a város munkáltatóinak: egyre kevesebb a megfelelő szakképesítéssel és gyakorlattal rendelkező munkavállaló.

A komoly munkaerőhiány mellett Sopron munkanélküliségi mutatói rendkívül kedvezők. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya által nyilvántartott, regisztrált álláskeresők száma tartósan 500 fő alatt van a városban, míg az egy éven túl állást kereső, tartós munkanélküliek csak kb. 0,1%-át alkotják az aktív korúaknak. Ezzel Sopron nagyságrendekkel megelőzi a megyei jogú városok többségét. Fontos azonban látni, hogy ez a kedvező állapot döntően nem a helyben rendelkezésre álló munkahelyek nagy számának, hanem az osztrák munkaerőpiac megnyílásának, illetve földrajzi közelségének köszönhető. Ugyanakkor – az elmúlt évek lassú felzárkózása ellenére is – a Nyugat-dunántúli régió jelentősen kedvezőtlenebb társadalmi-foglalkoztatási szerkezettel rendelkezik pl. a szomszédos Burgenland tartományhoz képest.

Sopron nagyon alacsony egy adófizetőre jutó adóalapot képző jövedelemmel rendelkezik, melynek egyik oka a fejlett, innovatív, nagy hozzáadott értéket teremtő ipari nagyvállalatok hiánya. Emellett jelentős szerepet tulajdoníthatunk annak is, hogy a határ túloldalán munkát vállaló, általánosságban jóval magasabb keresettel rendelkező soproniak jövedelmüket döntően nem Magyarországon költik el, és nem is itt adóznak.

3.1.5 A gazdaság helyzete

Gazdasági súlyát tekintve Sopron hagyományosan elmarad a jelentősebb megyei jogú városoktól, ugyanakkor a város történelme egy jellegzetes arculatú, mégis sokszínű gazdaság kifejlődését eredményezte.

A város agrárhagyományai egyértelműen a szőlő- és a (gyümölcsös) kertműveléshez kapcsolódnak: a soproni bor évszázados története szorosan összefonódott a város és polgárságának fejlődésével. A város bora jó minőségű, de a hazai és a burgenlandi gazdák erős versenyében kezdetben komoly hátránnyal vett részt.

A város ipari-gazdasági szerkezetét meghatározó gyárak jelentős része a századfordulón (Vasárugyár, Sörgyár), valamint a két világháború között (szőnyeggyár, pamutgyár, selyemgyárak és fésűsfonógyár) települt Sopronba. A szocializmus idején az ipar fejlődése annak ellenére vált jelentőssé, hogy a város határmenti helyzete, történelmi öröksége miatt nem tartozott az állami ipari beruházások fő célterületei közé. A textilipar megerősödése mellett ekkor alakult ki Sopron faipari profilja, illetve számos fém- és gépipari vállalat is ekkor létesült. A szocializmus idején betelepített iparvállalatok döntő többsége ugyanakkor a rendszerváltást követően előbb-utóbb megszűnt vagy feldarabolódott. Legnagyobb visszaesést a textil- és az élelmiszeripar szenvedte el, de a fa-, fém- és gépipari vállalatok száma és jelentősége is csökkent. Később a gazdasági szuburbanizálódás is gyengítette a város gazdaságát, melynek struktúrája így alapvetően átalakult.

A város gazdasági súlya országos viszonylatban – és különösen a fejlettebb hazai régiók megyei jogú városaival összehasonlítva – mérsékelt, amit az iparüzési adó bevétel abszolút nagysága (az elmúlt években átlagosan 3 Mrd Ft) és 1 lakosra vetített értéke (50.000 Ft/lakos) egyaránt jól mutat. Az

alacsony adóbevételek miatt az Önkormányzat költségvetése behatárolt, az önkormányzati fejlesztési elképzelések döntő részét a város csak pályázati források igénybevételével tudja megvalósítani.

A városban kevés az igazán potens nagyvállalat: Magyarország 100 legjelentősebb vállalatának listáján nincs egyetlen soproni székhelyű sem, és a Győr-Moson-Sopron megyei TOP100 árbevételi listán (*Lapcom Presztízs Top100 Magazin, 2016.*) is mindössze 10 vállalattal képviselteti magát a város (*Isd. 1. táblázat*). A megye 50 legnagyobb saját tőkével rendelkező vállalata közül csupán három működik soproni székhellyel. A város gazdasági versenyképességét az is rontja, hogy földrajzi fekvéséből adódóan a gyorsan fejlődő burgenlandi középvárosok is közvetlen riválisokként jelennek meg.

Helyezés	Vállalat	Értékesítés nettó árbevétele			Létszám	
		2014 (millió Ft)	2015 (millió Ft)	TOP100 megyei rangsor 2016 helyezés	2014 (fő)	2015 (fő)
1.	Heineken Hungária Sörgyárak Zrt.	50 753	51 574	6.	504	504
2.	GYSEV Zrt.	12 735	11 565	40.	1 864	1 858
3.	GYSEV Cargo Zrt.	12 180	11 441	42.	227	223
4.	Ikea Industry Magyarország Kft.	10 200	10 704	45.	n.a.	550
5.	Schweitzer Logistics Kft.	6 771	9 524	51.	24	37
6.	IMS Connector Systems Elektronika Kft.	8 390	7 915	65.	175	195
7.	Fertődi Építő és Szolgáltató Zrt.	6 886	7 162	71.	68	66
8.	Gala-Kerzen Hungária Kft.	6 131	6 752	75.	79	79
9.	Walter Autó Autókereskedő és Szervíz Kft.	n.a.	6 261	79.	n.a.	57
10.	Full-Sopron Hungary Nagykereskedelmi Kft.	4 156	5 259	97.	n.a.	4

2. táblázat: Az értékesítés nettó árbevétele szempontjából legjelentősebb soproni vállalkozások

Forrás: Lapcom Presztízs Top100 Magazin, 2016., valamint nyilvános elektronikus beszámolók

A város területén regisztrált vállalkozások száma – az országos és megyei trendekkel megegyezően – 2000 és 2010 között dinamikusan emelkedett, azóta viszont minden évben csak minimális mértékben nő. 2015 év végén 9.019 db vállalkozást regisztráltak Sopronban. A ténylegesen működő vállalkozások száma 2011-ig szintén jelentős ütemben nőtt, majd számuk egy év alatt – szintén az országos trendeknek megfelelően, a központi szabályozás változásának következményeként – kb. 10%-kal visszaesett. A város területén 2014-ben 4.370 db vállalkozás működött, melyek több mint fele (2.350 db) társas vállalkozás.

A gazdasági életet a mikro-, kis- és középvállalkozások dominálják, a legjelentősebb súlyú foglalkoztatók számottevő része pedig a nonprofit szférához szorosan kötődő, döntően közszolgáltatási feladatokat ellátó szervezet. 250 főt meghaladó foglalkoztatotti létszámmal mindössze 8 szervezet működik (köztük mindössze 3 termelő vállalat). A nagyvállalatok hiányának pozitív hozadéka is van: Sopron gazdasága a válságévek alatt sem esett vissza jelentősen, mivel a világgazdasági folyamatok mérsékeltebben érintették.

A KSH legfrissebb vonatkozó, 2014-es adatai alapján a Sopronban működő vállalatokat vizsgálva egyértelmű a szolgáltató szektor dominanciája (82,38%). Ezen belül is kiemelkedő a kereskedelem és gépjárműjavítás (751 db); a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységek (636 db); valamint az egyéb szolgáltatás (444 db) kategóriába sorolt vállalatok száma: e három alszektorban tevékenykedik a soproni vállalatok 41,9%-a. Gazdasági, illetve foglalkoztatási súlyukat tekintve a soproni szolgáltató szektor legjelentősebb alterületei jelenleg a logisztika, a szálláshely-szolgáltatás/vendéglátás, a kereskedelem, az ingatlanügyletek, valamint az egészségügyi- és wellness-szolgáltatások.

Az ipari vállalatok részaránya mindössze 15,88%, melynek döntő részét az építőipar és a feldolgozóipar teszi ki. Utóbbi ágazaton belül kiemelendő autó- és elektronikai ipar, a fa- és bútoripar, üvegipar és a Heineken Hungária Sörgyárak Zrt. révén az élelmiszeripar szerepe. Az iparon belül az értéktermelés volumene és a foglalkoztatottak száma alapján egyértelmű a feldolgozóipar dominanciája. Nagy részük ugyanakkor összeszerelő, vagy más alacsony hozzáadott értékű tevékenységet folytat, nem ritkán bér munka jelleggel. Az építőipari cégek szerepe a jelentős létszám ellenére a térség gazdasági életében nem túl jelentős: döntő többségük a helyben és a környező településeken felmerült megrendelések teljesítését végzi.

A mező- és erdőgazdálkodás súlya (1,74%) elenyésző, a nagy múltú borászat néhány pozitív kivételtől eltekintve inkább kulturális, mint gazdasági jelentőségű – bár az elmúlt években számos kedvező változás tapasztalható.

3.1.6 Humán közszolgáltatások

Az utóbbi évek váratlan, nagyarányú népességnövekedése jelentős pluszfeladatokat jelent egyebek mellett a közszolgáltatások kapacitás-tervezésénél, a szociális és egészségügyi ellátórendszerben, illetve az alapfokú közoktatásban is. Az alábbiakban röviden ismertetjük a humán közszolgáltatások helyzetét Sopronban.

Óvoda összesen 22 feladatellátási helyen működik Sopronban, jelenleg is teljes kihasználtsággal, de a gyermekek létszámának folyamatos növekedése állandó kapacitás-problémákat okoz. A város folyamatosan törekszik a férőhelyek bővítésére.

Az általános iskolai elhelyezés megoldott: a városban 11 (KLIK, illetve egyházi fenntartású) alapfokú oktatási intézmény összesen 19 feladatellátási helyen működik. A KLIK és az érintett szervezetek biztosítják a gyermekek/tanulók igényeinek megfelelő oktatáshoz jutás szervezeti, ill. tárgyi feltételeit a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően. A helyi szakemberek véleménye szerint Sopronban fejlett az alap- és középfokú oktatási intézményrendszer, az iskolákban eredményes szakmai munka folyik jól képzett pedagógusokkal. Míg az általános iskolások száma 2002-től lassú ütemben, de folyamatosan csökkent, 2010-től nagyobb ütemben növekszik. A demográfiai hullámvölgy hatását tehát a betelepülő családok száma ellensúlyozza az alapfokú oktatásban. Ugyanakkor az alsó tagozatos gyermekek számában az utóbbi években bekövetkezett növekedés (5 év alatt 19,5%) előrevetíti a felső tagozatosok, majd ezt követően a középiskolások számának bővülését az elkövetkező években.

Sopronban összesen 11 középiskola található, melyek állami, alapítványi, illetve egyházi fenntartásban működnek. A statisztikai adatok alapján az utóbbi években a gimnáziumi és szakközépiskolai tanulók száma ingadozó volt, ugyanakkor a kapacitásproblémákkal a gimnáziumi feladatellátás nem küzdött.

A városban az egészségügyi alapellátást biztosító, területi ellátási kötelezettségű körzetekbe szervezett szolgáltatásokat – egy gyermekorvosi körzet kivételével – az Önkormányzat privatizálta, az orvosok vállalkozási formában praktizálnak, ezért a háziorvosi szolgáltatásokra jelenleg nincs ráhatása az Önkormányzatnak. A szétterülő városban nagy kiterjedésű területeket kellene egységes színvonalon lefedni, melynek biztosítása esetenként problémát okoz. Ugyanakkor a város egészségügyi alapellátó-rendszere a megyei jogú városokkal összehasonlítva kedvezőbb általános képet mutat.

A regisztráltan működő szakorvosi magánpraxisok száma a városban 300 körül mozog, melyek körülbelül fele fogászat. A többi praxis összesen közel 30 szakterületet fed le. A magánrendelők többsége korszerű és kiválóan felszerelt. Az egészségügyben a lassan mérséklődő tendencia ellenére még mindig kiemelt szerepű Sopronban.

A városban Soproni Gyógyközpont – Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet néven oktatókórház működik, mely 2013-tól állami fenntartású lett, illetve szervezeti átalakításon, racionalizáláson is átesett. 2013-2016 között több mint 6 milliárd Ft fejlesztés és korszerűsítés valósult meg itt. Jelenleg 3 telephellyel, 51 épületben működik.

Sopronban jelenleg az Sztv-ben meghatározott szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások mindegyike rendelkezésre áll, a kötelező szakosított szociális ellátási formák közül azonban hiányzik három: nincsen szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona és hajléktalanok otthona. Bár ezen ellátási formáknak nincs telephelye a városban, az érintett célcsoportok ellátása átirányítással vagy civil szervezetek bevonásával megoldott.

Az utóbbi évek betelepedési hulláma a humán közszolgáltatások közül a szociális ellátórendszerre volt a legnagyobb hatással. A beköltöző, sokszor képzetlen, hátrányos helyzetű családok gyakran a szociális ellátórendszer ügyfeleiként jelennek meg: pl. a családsegítő gondozottjai körébe évente átlagosan 50 új család kerül be közülük. Az alapellátás terén legsürgetőbb feladat a hajléktalan személyek ellátásának, elhelyezésének hosszabb távú megoldása.

3.1.7 Kulturális erőforrások, közösségi élet

Közösségi élet

Sopron az egyik legjelentősebb történelmi múlttal rendelkező hazai település, a Hűség és a Szabadság Városa, melynek polgárosodott, gazdag hagyományokkal rendelkező lakossága erős helyi identitástudattal rendelkezik.

A 2011-es népszámlálás adatai szerint a város lakosságának 91%-a magyar nemzetiségű, ugyanakkor az utóbbi időben számottevően (2.000-ról 3.500 főre) nőtt a magukat németnek vallók száma is. Emellett a horvát kisebbség rendelkezik számottevő hagyományokkal a városban, bár számarányuk nem éri el a németekét (2011-ben 350 fő). A helyi nemzetiségi önkormányzatok közül az 1995-ben megalakult Soproni Német Nemzetiségi Önkormányzat (SNNÖ) a legaktívabb. Az SNNÖ célja a német anyanyelv és kultúra ápolása, a német nemzetiséghez tartozók érdekvédelme. A hozzá tartozó Sopron és Környéke Német Kultúrklub Egyesület 1996-óta sikeresen szervezi a Német Kultúra Hete rendezvénysorozatot. Az SNNÖ szoros testvérvárosi kapcsolatot tart fenn Bad Wimpfennel, ahol a Sopronból kitelepítettek, illetve az ő leszármazottaik nagy többsége él. Ők évente hazalátogatnak: ilyenkor baráti estek és kötetlen összejövetelek váltják egymást. A német mellett horvát, roma és bolgár nemzetiségi önkormányzatok működnek még Sopronban.

Bár a városban az utóbbi években – az országos trendeknek megfelelően – jelentősen csökkent a magukat valamilyen vallási közösséghez sorolók száma, Sopront aktív hitélet jellemzi. A hívők többsége katolikus, de az evangélikusok és reformátusok, illetve a zsidó vallásúak száma sem elhanyagolható. A város és a történelmi egyházak közötti együttműködés jónak nevezhető. Az egyházi szervezetek társadalmi szerepvállalásáért cserébe az Önkormányzat részt vesz az egyházi ingatlanok fenntartásában és felújításában, valamint az egyházak szociális ellátórendszereinek támogatásában: helyet ad, megjelenési felületet biztosít, pályázati támogatást nyújt. A karitatív szerepvállalás mellett az egyházak oktatási szerepköre is jelentős a városban.

A város gazdag civil szervezeti élettel rendelkezik, a regisztrált közel 400 civil szervezetből csak minden negyedik végez valóban aktív tevékenységet. Tevékenységi profil alapján a legjellemzőbbek a környezet- és természetvédelmi, egészségügyi, kulturális (városvédő, lokálpatrióta stb.), közbiztonsági,

oktatási, sport, szociális, illetve egyéb érdekvédelmi szervezetek. A civil szervezetek jelenléte a szociális szférában a legfontosabb: az Önkormányzat szakemberének tájékoztatása szerint az utóbbi években 78 olyan civil és egyházi szervezet működött Sopronban, melyek szociális jellegű segítő erőforrásokkal rendelkeznek. A szociális területen a civil szervezetek szerepe elsősorban az alapellátások területén jelentkezik egyrészt az Önkormányzat szociális feladatellátásának kiegészítéseként, másrészt biztosítja egyes speciális csoportok (idősek, fogyatékossgal élők stb.) jobb érdekérvényesítését. A feladatellátást ugyanakkor bizonyos esetekben nehezíti a civil szervezetek forráshiánya, annak ellenére, hogy az Önkormányzat pályázati támogatással, illetve koordinációs és szponzori tevékenységgel gyakran segíti őket.

Sopron testvérvárosi kapcsolatai a közösségi élet üde színterét jelentik. A második világháború után Sopronból kitelepített német lakosságnak, illetve leszármazottaiknak otthont adó Bad Wimpfen mellett a város 11 testvérvárosi kapcsolattal büszkélkedhet. A legkorábbiak a finnországi Seinäjoki, a német Kempen im Allgäu, illetve az olasz Bolzano, ám a svájci Rorschach-val, a romániai Medgyessel és a japán Kazunoval is több mint 20 éve ápolja a város a jó kapcsolatot.

Kulturális élet

Sopron nagy múltra visszatekintő kulturális élete jelenleg is gazdag, de akadnak olyan szegmensek, melyek további fejlesztést igényelnek.

Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata 1997-ben hozta létre a város kulturális és közművelődési életét szervező Pro Kultúra Sopron Közhasznú Társaságot, majd 2009-től a Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft-t. A Kft. működteti a Soproni Petőfi Színházat, a Liszt Ferenc Konferencia és Kulturális Központot, a Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekart, a balfi József Attila Művelődési Háza, a Fertőrákosi Barlangszínházat és a Festőterem kiállítótermet. Szervezi továbbá a Soproni Tavasz Napok, a Soproni Ünnepi Hetek és a Liszt Fesztivál programsorozatát. A Pro Kultúra részt vesz Sopron művészeti értékeinek feltárásában, gazdagításában, a nemzeti és a nemzetiségi kultúra értékeinek megismertetésében éppúgy, mint az amatőr művészeti tevékenységek gondozásában. Ennek keretében közösségi teret biztosít Sopron gyermek, ifjúsági és felnőtt korosztályainak, elősegíti és koordinálja a szabadidő tartalmas eltöltésének lehetőségeit. Elmondható, hogy az utóbbi évek (főként a fiatalok lakosság arányszámában megmutatkozó) népességnövekedése miatt a lakosság részéről megnövekedett igény tapasztalható a város által biztosított közösségi terek, illetve a különböző korosztályokat megcélzó programok iránt is.

Sopron 1731-től dokumentált színházi múlttal rendelkezik. 1769-ben másodikként Magyarországon már önálló kőszínház állt a városban. A kezdetben pezsgő, majd a huszadik század közepétől egyre halványuló színházi élet a rendszerváltáskor újult meg: a város Közgyűlése 1991. október 15-én megalapította az önálló Soproni Petőfi Színházat. A 409 fő befogadására alkalmas Petőfi Színházban évadonként hat-nyolc nagyszínházi bemutatóra kerül sor, melyek között a szórakoztató, a zenés és a dráma műfaja egyaránt jelen van.

A Liszt Ferenc Konferencia és Kulturális Központ 2002. október 25-én nyitotta meg kapuit. A Központban egy 600 fős plenáris terem, egy 450 fős koncertterem, illetve egy 250 fős konferenciaterem mellett 5 szekcióterem, kiállítóter, öltözők, irodák és egyéb kiszolgáló helyiségek találhatók. A Központ a legmodernebb technikával (audiovizuális eszközök, szinkrontolmácsberendezések stb.) rendelkezik, ugyanakkor probléma, hogy a nagy férőhelyszám és a magas bérleti

díj miatt a nagyterem kevésbé kihasználta, ezért nem kulturális célú rendezvényekhez is kénytelenek bérbe adni.

Az 1829-ben alapított Soproni Zeneegyesület jogutódjaként működő Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar a város kulturális arculatának egyik meghatározó eleme. Magyarország egyik legrégebbi zenekara, melynek elsődleges célja a klasszikus zene népszerűsítése a helyi közönség körében, és a fiatalok zenei nevelésének támogatása.

Az Európa-hírű Fertőrákosi Barlangszínházban 1970-ben tartották az első előadást. A fertőrákosi kőfejtőben létrehozott színházban hagyományosan elsősorban operaelőadásokat mutatnak be, számos operett, táncprodukció és zenekari hangverseny mellett. A 2015-ben megújult színház 760 fő befogadására alkalmas nézőtérrel, fűthető székekkel, modern színházi fény- és hangtechnikával, valamint föld alatti és felszíni kiszolgáló egységekkel is rendelkezik.

A Festőterem Sopron város exkluzív kiállítóterme, 1992-ben újították fel. Falai között évente hat-nyolc időszakos kiállítás kerül megrendezésre, köztük egy soproni művész bemutatkozása. A Festőterem révén Sopron is bekapcsolódhatott az országos képzőművészeti élet vérkeringésébe, többek között a Nemzetközi Textilbiennálé díjazottjainak többször megrendezett kiállítása, vagy a Magyar Vízfestők tárlatának bemutatásával. 2008-ig, két évente adott helyet a városban élő, vagy a városhoz szorosan kötődő képzőművészek bemutatkozására az Őszi Tárlat keretében. Ezen kívül a Soproni Tavasz Napok és a Soproni Ünnepi Hetek legfontosabb kiállítási és hangulatos kamarakonzertek helyszíne. A Festőterem ilyen szintű kihasználtsága egyúttal azonban azt is eredményezi, hogy az évi egy helyi illetőségű művésznél többet nem tud bemutatni hely. Emiatt jelenleg számos olyan művész található Sopronban, akiknek a művei helyhiány miatt nem kapnak megfelelő minőségű publicitást. További problémát jelent, hogy a művészek egy része megfelelő alkotótérrel sem rendelkezik.

A magyarországi városok közül lakosság-arányosan a legtöbbféle múzeum Sopronban található. Mivel a megyei fenntartású múzeumi intézményrendszer évek óta alulfinanszírozottan működött, 2013. jan. 1-jétől 8 muzeális intézmény – köztük az ország egyik legrégebbi műtárgyállományaival rendelkező Soproni Múzeum – fenntartója Sopron MJV Önkormányzata lett. A város az évek óta elmaradó infrastrukturális (pl. a Deák téri Lenck-villa épülete, hiányzó raktárkapacitások megoldása stb.), illetve szakmai (tudományos kutatás, új időszakos kiállítások, múzeumpedagógia, ismeretterjesztő tájékoztatás stb.) fejlesztési hiányosságok egy részét kezelte, azonban egy részük továbbra is megoldásra vár.

A városban a huszadik század elejétől működő könyvtárat (Széchenyi István Városi Könyvtár) többszöri költözés után legutóbb 2001 tavaszán költöztették el a volt közgazdasági szakközépiskola helyére, távolabb a városközponttól. Az elhelyezkedés mellett problémát okoz az is, hogy területi kapacitása nem elegendő, így jelenleg kénytelenek külső raktárból megoldani a kölcsönzéseket. A könyvtárhoz tartozik a Helytörténeti Gyűjtemény, a Bánfalvai Fiókkönyvtár, a Gyermekkönyvtár, illetve egy eMagyarország Pont is.

A könyvtár Győr-Moson-Sopron megye Soproni Levéltárával együtt évekkel ezelőtt megkezdett értékmentő digitalizálás jelenleg forráshiány miatt szünetel. A levéltár Sopron város és Sopron vármegye levéltárainak 1950. évi egyesítésével jött létre, amikor Sopron megyét, mint önálló törvényhatóságot megszüntették, illetve összevonták Győr-Moson megyével. Az intézmény Sopron város és az egykori Sopron megye történeti értékű iratait őrzi.

A Soproni Tavasz Napok keretében Sopron volt az első vidéki város, mely a Budapesti Tavasz Fesztiválhoz csatlakozott. A rendezvénysorozat március utolsó két hetében magas színvonalú, széles

spektrumú programokat vonultat fel, melyek emelik a város hírnevét, és országos érdeklődést keltenek. A színházi előadások mellett számos koncert kerül megrendezésre a hazai zenei élet különböző műfajainak legjobbjait felvonultatva, továbbá gyermekelőadások és kiállítások színesítik a programsorozatot.

Soproni Ünnepi Hetek egy nagy tradícióval rendelkező fesztivál, mely júniustól mintegy három héten át kínál különleges művészeti produkciókat a város polgárainak, valamint a hazai és a külföldi látogatóknak. A fesztivál gerincét az európai hírű, nemzetközi vonzerőt gyakorló, kiváló akusztikájú Fertőrákosi Barlangszínház előadásai jelentik (opera, operett, musical, táncszínház, hangversenyek). A történelmi belváros terein gyermekprogramok, komoly- és könnyűzenei koncertek, folklór együttesek, térszene, játszóház, népművészeti kirakodóvásár várják az érdeklődőket. A Soproni Ünnepi Hetek a Nyugat-Dunántúl régió kiemelt turisztikai rendezvénye.

A VOLT Fesztivál Magyarország egyik legnagyobb és legnépszerűbb könnyűzenei fesztiválja, melyet 1993 óta minden évben megrendeznek Sopronban. A rendezvényre a zenei kínálat sokszínűsége jellemző: a különböző helyszíneken a rock, az elektronikus zenei, a világzenei és a jazz koncertek mellett számos más műfaj képviselői is fellépnek. A zenei programok mellett színházi előadások, filmvetítések, kiállítások, beszélgetések és sportprogramok is színesítik a fesztivált. A rendezvény nemzetközi rangját jól mutatja, hogy azon évről évre sok neves külföldi előadóművész lép fel; valamint a közönség egyre nagyobb hányada érkezik más országokból. Ennek eredményeként a nemzetközi fesztiválszakma legnagyobb versenyén, az European Festival Awards-on a közepes méretű fesztiválok kategóriában 2015-ben a VOLT lett Európa legjobb fesztiválja. Töretlen népszerűségét érzékelteti, hogy 2010 óta szinte megkétszereződött a látogatók száma: 2016-ban rekordszámú, 148 ezres közönséget vonzott Sopronba. A fesztivál mottója – Mindenütt jó, de legjobb Sopron! – szintén hozzájárul a városimázs erősítéséhez.

Sportélet

Sopront igen sokrétű sportélet jellemzi. A „Nemzet Sportvárosa” címhez méltóan a versenysport mellett a diáksportra, illetve az utánpótlás-nevelésre is nagy hangsúlyt fektetnek. Emellett a szabadidősport szervezeti lehetőségei is adottak: a 83 működő sportegyesület a lehetőségek széles palettáját biztosítja a sportolni vágyóknak. A helyi mozgáskultúra magas színvonalon tartásához, működtetéséhez elengedhetetlen a megfelelő infrastruktúra biztosítása. Sopron sportlétesítményei ezen a téren vegyes képet mutatnak.

A Sopron Holding Zrt. által üzemeltetett, 5.000 néző befogadására alkalmas Városi Stadion felújítását 2016 elején fejezték be a Nemzeti Stadionfejlesztési Program keretében 500 millió Ft-ból. A pályát a magyar labdarúgó-bajnokság másodosztályában szereplő Swietelsky-Soproni VSE használja, mely jelenleg a város első számú futball csapata. A Stadion mellett edzőpálya is található, a Stadion és az Ikva közötti ún. Stadion Szabadterületen pedig télen a jégpálya működik.

Az Anger réti Sporttelepen két labdarúgó pálya, baseball pálya, továbbá egy atlétika pálya, valamint minősített kispuska és pisztolylőtér található. A központi helyzetű Papréti Tornacsarnok az ország legrégebb, sportcélra épített épülete, ipari műemléknek minősül. Az épületben található nagyobbik teremben kosárlabdázni, focizni és röplabdázni lehet, míg a kisterem speciális kialakítása a küzdősportoknak ad otthont. Az erősen elavult állapotú Halász Miklós Sportcsarnok teljes megújítására a 2014-es év során a kurucdombi szociális városrehabilitációs projekt keretében, összesen 130 millió forintból került sor.

A soproni sportcsarnok 1987-ben nyitotta meg kapuit. Kezdetben a Soproni SE férfi és a Soproni Postás női kosárlabda csapata játszott a csarnokban, 1993 őszétől már a GYSEV is. 2005. július 1-jétől a csarnok üzemeltetési joga átkerült a kosárlabda klubot is üzemeltető gazdasági társaság, a Raabersport Kft. jogkörébe, mely nagyszabású felújítási munkálatokba kezdett. A 2.000 néző befogadására alkalmas Novomatic Aréna több célú kihasználást tesz lehetővé, így sportprogramok mellett könnyűzenei rendezvényeknek is gyakran biztosít helyszínt.

A Soproni Vízmű Zrt. által üzemeltetett Lővér Fürdő – az utóbbi évek fejlesztései ellenére – sem szolgáltatási-, sem árszínvonalában nem versenyképes a közeli burgenlandi (élmény)fürdőkkel. A fürdőhöz kapcsolódó Csik Ferenc Uszodában rendelkezésre álló vízfelület a helyi igények kielégítésére sem elegendő, bővítése régóta indokolt.

A Jereván lakótelepen megépített Tóparti Sporttelepen két salakos, villanyvilágításos kispálya található. Itt rendezik a városi diák- és szabadidős bajnokságok mérkőzéseit: az országban egyedülálló módon több mint száz csapat küzd egymással hétről hétre.

Bár a bemutatott sportlétesítmények többnyire szabadidős sportolási célra is rendelkezésre állnak, a lakosság napjainkban új igényeket támaszt. Egyre népszerűbbek az olyan ún. alternatív sportok, melyek leginkább szabadterén, kora reggeltől késő estig, a különböző korosztályok számára egyaránt elérhetően és térítésmentesen űzhetők. Nagyon sikeresek a városban már kialakított futókörök, kondiparkok, de több kellene belőlük városszerte. A fiatalok közül sokan örülnének, ha az ún. extrém sportok kedvelői számára is lennének alkalmas, biztonságos városi pályák – elsősorban az általuk sűrűn lakott lakóközvetekben. Sopron folyamatos népességnövekedése indokolja a fokozottabb lakossági szabadidős és rekreációs igény egyenletesebb területi és eszközbeli kielégítését.

A mindennapos testnevelés infrastrukturális feltételei a jelenleg adottak, azonban a felmenő rendszerű átállás miatt évről évre több iskolai osztálynak kell majd teret biztosítani, mely a sportinfrastruktúra fejlesztését, bővítését elengedhetetlenné teszi.

Társadalmi konfliktusok

Az utóbbi években felerősödő gazdasági célú migráció mértéke felkészületlenül érte a hazai átlagnál jobb helyzetben levő, lokálpatrióta várost. Olyan társadalmi-szociális kihívásokkal kellett szembenézni, melyek eddig ismeretlenek voltak a soproni lakók számára: megnövekedett a helyi szociális és lakhatási támogatásokra szorulóknak száma; több a hajléknélküli ember a közterületeken.

A tősgyökeres soproniak és az újonnan betelepülők közötti konfliktus mellett a helyben dolgozók és az Ausztriába járók között is tapasztalható szembenállás. Előbbiek közül többen helytelenítik, hogy az Ausztriában dolgozó soproniak nem Magyarországon fizetik az adójukat, miközben a közszolgáltatásokat (bölcsőde, óvoda, iskola, egészségügyi és szociális ellátások) Sopronban kívánják igénybe venni. Ezt igazságtalannak érzik, és ötletszinten felmerült különböző, kompenzációs célú szankciók bevezetése pl. úthasználati díj a határhoz vezető utakon.

A társadalmi csoportok közötti konfliktusok hosszú távú kezelése jól átgondolt, komplex, a közszolgáltatások fejlesztését is igénylő beavatkozást kíván, melynek kivitelezéséhez a város már hozzákezdett. Ugyanakkor a helyzeten minden bizonnyal a stratégia keretében végrehajtott, célzott közösségi akciók is sokat enyhíthetnek.

Leromlott területek, szegregátumok

A Központi Statisztikai Hivatal 2014-ben a 2011-es népszámlálás adatai alapján elvégezte a településen található szegregátumok lehatárolását. A vizsgálat szerint Sopronban sem a városszövetbe ágyazódott, szegregált, illetve szegregálódó területek (telepszerű környezet), sem a városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakófunkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (telepek) nincsenek. Léteznek ugyan rosszabb státuszú területek, azonban ezek egyike sem felel meg a szegregáció szempontjából veszélyeztetett terület definíciójának. A Belváros egyes épületei/tömbjei mellett közéjük tartozik a kurucdombi Szélmalom területén elhelyezkedő 48 önkormányzati bérlakás, az Északnyugati iparterületbe ékelődő lakótömb, illetve az Északi városrész és Brennbergbánya néhány lakóháza.

Jelen stratégia figyelemmel van és törekszik a leszakadással veszélyeztetett soproni lakosság egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítására a város közösségi, kulturális életéhez.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

A CLLD a 2014–2020 közötti EU-s programidőszak új területi integrációs eszköze. Mivel Magyarország Kormánya úgy döntött, hogy élni kíván a CLLD eszköz nyújtotta lehetőségekkel, a releváns országos fejlesztési dokumentumok mindegyike (OFTK, PM, TOP, VP) tervez közösségvezérelt helyi fejlesztésekkel. A TOP logikájából következően az egyes megyék és települések tervezési dokumentumai is megemlítik az eszközt, mint a helyi fejlesztések lehetséges forrását.

3.2.1 Főbb országos fejlesztési dokumentumok

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) a teljes hazai fejlesztéspolitika kereteit jelöli ki. A Koncepció kettős időtávot használ: egyrészt hosszú távú (2030-ig szóló) fejlesztéspolitikai célokat és elveket, illetve ezekhez kapcsolódó jövőképet határoz meg. Másrészt a hosszú távú célokból kiindulva fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg a 2014–2020-as EU-s programidőszak fejlesztéspolitikája számára is.

Bár az OFTK tervezési folyamata részben megelőzte a hazai 2014-2020-as tervezést, a dokumentum röviden megemlíti a CLLD-t, mint a helyi, térségi együttműködésben megvalósuló fejlesztési programok végrehajtásának legfontosabb eszközét. Az OFTK komoly hangsúlyt fektet a CLLD elméleti háttérét adó területiség biztosítására is: a dokumentum az általános célok mellett a hazai fejlesztéspolitika térségi szemléletű specifikus céljait is kijelöli. Az OFTK területi céljain kívül a HKFS elsősorban a dokumentum 5. számú specifikus céljához járul hozzá: egy szolidáris, felelős és összetartó, értékeit ismerő és valló társadalom kialakítása, amelyik képes mind a helyi közösségi, mind a nemzeti szintű megújulásra.

Partnerségi Megállapodás

A Partnerségi Megállapodás (PM) Magyarország 2014 és 2020 közötti uniós finanszírozású fejlesztési programjait stratégiai szinten megalapozó dokumentum, amelyet az EU Bizottsága 2014 szeptemberében hagyott jóvá a Magyarország Kormányával folytatott egyeztetések alapján. A 2014 és 2020 közötti fejlesztési időszak hazai tervezési hierarchiájának csúcsán álló dokumentum az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció által orientálva azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait és kitűzi fő középtávú fejlesztési prioritásait. Ezen prioritások összhangban vannak az EU

fejlesztési politikáinak 2014–2020-as célkitűzéseivel, így együttesen átfogják az Európai Unió által támogatásra javasolt, az Európa 2020 stratégiából levezetett 11 tematikus célkitűzést (TC) is. A 2014 és 2020 közötti uniós finanszírozású fejlesztési programok ezen tematikus célok mentén jelölik ki a beavatkozási irányvonalait.

A hazai CLLD eszköz a Partnerségi Megállapodásban leírtak alapján elsősorban az Európai Unió 9. számú tematikus célkitűzésének teljesítéséhez, vagyis a társadalmi együttműködés erősítéséhez, illetve a szegénység és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemhez járul hozzá. Ugyanakkor a PM kitér arra is, hogy a CLLD eszköz keretében sokszínű beavatkozások valósíthatók meg a tematikus célok szinte mindegyikéhez kapcsolódóan. A tematikus fókusz mellett a Partnerségi Megállapodás kijelöli az eszköz hazai alkalmazásának kereteit is.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) az OFTK és a PM által kijelölt ötödik nemzeti fejlesztési prioritás – a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések – 2014 és 2020 közötti EU források felhasználásával történő megvalósításának legfontosabb biztosítékát jelentő dokumentum. Az operatív program hatálya az ország Budapesten és Pest megyén kívüli területére (18 megye) terjed ki. A TOP elsődleges célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása. A program elsősorban az önkormányzatok fejlesztéséhez biztosít forrásokat, melyek többségében nem hagyományos pályázati alapon, hanem ún. területi kiválasztási rendszer eljárásrend alapján, kvázi programalapon hívhatók le. A TOP megvalósításának alapját a megyei területfejlesztési koncepciók és területfejlesztési programok, illetve az integrált településfejlesztési stratégiák képezik. Ezen stratégiai dokumentumokra építve készültek el a TOP fejlesztési prioritásaihoz illeszkedő integrált területi programok.

A CLLD eszköz TOP keretén belül történő alkalmazásának keretrendszerét, így jelen stratégia elkészülésének feltételeit is az operatív program 7. prioritási tengelye (Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések) jelöli ki. A prioritási tengely előírja a jogosult városokban a helyi lakosság, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésében kísérleti jelleggel megvalósuló, integrált, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú, a helyi gazdaságfejlesztést támogató stratégiák elkészítését. Az eszköz segítségével megvalósuló projektek – a legtöbb TOP-ból finanszírozott fejlesztéssel ellentétben – pályázati alapon kerülnek kiválasztásra.

3.2.2 Megyei és térségi fejlesztési dokumentumok

Győr-Moson-Sopron megyei területfejlesztési program

A Győr-Moson-Sopron megyei Területfejlesztési Program a TOP fentebb bemutatásra került decentralizált tervezési logikája alapján készült el. A dokumentum stratégiai és programszinten is kijelöli a megye településeinek fő fejlesztési irányait. A CLLD eszközzel kapcsolatban a megyei program nem közöl konkrétumot, azonban a dokumentum tervezési előzményének számító megyei területfejlesztési koncepció a CLLD forrásokat a 2. számú, Kühne Károly stratégiai cél szociális gazdaság fejlesztése részcéllhoz rendeli hozzá. Ezen felül jelen stratégia a megyei program 4. számú, a környezet, kultúra és életminőség témákat lefedő Timaffy László Specifikus Fejlesztési Célhoz kíván hozzájárulni.

A LEADER Közösség Helyi Fejlesztési Stratégiája

Hazánkban a CLLD eszköz használatát – a TOP által finanszírozott városi közösségi fejlesztések mellett – a vidékies területeken a Vidékfejlesztési Program teszi lehetővé. A Vidékfejlesztési Program által finanszírozott CLLD fejlesztések az újjáalakult LEADER HACS-ok helyi fejlesztési stratégiáját (HFS) alapul véve valósulnak meg. A Vidékfejlesztési Program a vidékies települések mellett azok központjaként funkcionáló városok külterületeinek bevonását is lehetővé teszi a LEADER HACS-ok működésébe, azonban a Soproni járás területén működő (illetve a kapuvári járáshoz tartozó Répceszemere és Agyagosszergény településeket is magában foglaló) Alpokalja-Fertő táj LEADER HACS nem élt ezzel a lehetőséggel, így a város külterületei nem tartoznak hozzá. Jelen stratégia céljai összhangban vannak az Alpokalja-Fertő táj LEADER HACS Helyi Fejlesztési Stratégiájának a specifikus céljaival, különösen az első, „kulturális környezet fejlesztése”, illetve a második, „helyi közösségek szociális érzékenysége, a generációk és a társadalmi csoportok kapcsolatainak erősítése” célokkal. E két specifikus célhoz kapcsolódó projekteket a HFS a 114 millió Ft-os keretösszegű, KultúrHáló névre keresztelt intézkedés keretében tervezi megvalósítani.

3.2.3 A település átfogó fejlesztési dokumentumai

Sopron Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Sopron MJV Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét és azok elérése érdekében tervezett tevékenységeket határozza meg a 2014-2020 közötti időszakra, az Önkormányzat által jóváhagyott, kb. 2030-ig megfogalmazott jövőkép és hosszú távú, átfogó célok alapján. Az ITS tematikus céljai közül jelen stratégia elsősorban a 2.3. számú, helyi lokálpatrióta kezdeményezések felkarolása célhoz, illetve kisebb mértékben a 2.1. számú, kulturális és turisztikai kínálat bővítése célhoz járul hozzá. A HKFS emellett a 3.4. számú, társadalmi befogadás, szociális biztonság erősítése cél megvalósításához is hozzá kíván járulni. Az ITS ezen kívül a CLLD-t, mint lehetséges eszközt a megvalósítandó tematikus projektsomagok között is megemlíti egy helyen: a differenciált turisztikai és oktatási-kulturális fejlesztések csomag egyik tervezett projektje a soproni helytörténeti tartalmak 21. századi eszközökkel történő fejlesztését célozza.

3.2.4 A település releváns ágazati fejlesztési dokumentumai

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Sopron MJV Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét;
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét;
- a diszkriminációmentességet;
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket;
- illetve a társadalmi integráció, kohézió erősítését és előmozdítását.

A program 5 célcsoportot határoz meg, amelyekhez intézkedéseit köti: mélyszegénységben élők, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők. Az intézkedések főként a lakhatási körülmények javítására, a hajléktalanság kialakulásának megelőzésére, a hátrányos helyzetű családok támogatására, az idősek mindennapi életének segítésére, a nők munkavállalásának elősegítésére, illetve a fogyatékkal élők

problémáinak komplex kezelésére fókuszálnak. A HKFS a fenti intézkedésekkel összhangban van, azok megvalósításához horizontális jelleggel járul hozzá.

Gazdaságfejlesztési stratégia 2015-2020

Sopron MJV Önkormányzata 2015-ben készítette el a város helyi kutatásra épülő helyi gazdaságfejlesztési stratégiáját. A stratégia készítését megelőzte egy gazdasági megalapozó vizsgálat, melynek keretében Sopron aktuális gazdasági pozíciója számos statisztikai adat, gazdasági tényező, illetve kérdőíves felmérés és mélyinterjú figyelembe vételével került meghatározásra. Maga a stratégia pedig a megalapozó vizsgálatban feltárt helyi problémákra mutat be valós és releváns megoldási javaslatokat. A dokumentum 3 stratégiai, ezen belül 8 tematikus célt határoz meg, melyek közül jelen stratégia leginkább az önkormányzati, az oktatási, a vállalati és a civil szféra együttműködéseinek támogatása tematikus célhoz járul hozzá.

3.3 SWOT

Az átfogó Helyzetfeltárás (Lásd. 3.1. alfejezet!) nagyrészt a város Integrált Településfejlesztési Stratégiáját megalapozó vizsgálat – döntően KSH forrású – adatállománya és megállapításai alapján, illetve ezek frissítése útján készült el. A Helyzetfeltárásnál alkalmazott „desk research” módszert jól kiegészíti és árnyalja a 2016.06.23-i HACS ülésen a tagsággal közösen elkészített SWOT elemzés. Ez a gyakorlatban az ún. *World Café* módszer helyi változatán alapuló, rotációs információ- és ötletgyűjtést jelentett, külső moderátor bevonásával.

Az elemzés Sopron MJV kulturális és közösségi életének jellemző adottságait – büszkeségeit, erősségeit éppúgy, mint a gyengeségeit, hiányzó elemeit – azonosította a stratégia jobb megalapozásához, kitekintve egyúttal a jövőbeli fejlesztési irányokra, feltárva a lehetséges veszélyeket, akadályokat is.

A HACS tagok által megfogalmazott szempontokat írásos formában SWOT mátrixba rendeztük, majd elküldtük a kibővített HACS levelezőlistára, hogy a találkozón jelen nem lévők is véleményt nyilváníthassanak. Ezt követően véleményezési céllal felkerült a Soproni Helyi Közösség időközben létrehozott közösségi oldalára, valamint a város honlapjára is.

A korábbi, illetve hatályos városfejlesztési stratégiák megalapozásához szintén készültek SWOT analízisek, melyek részlegesen érintették a város kulturális és közösségi életét is. Jelen elemzésnél figyelembe vettük ezeket az eredményeket is, elsősorban az ITS, a HEP, valamint a TDM stratégia vonatkozó fejezeteiből.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Sokszínű kulturális élet, gazdag hagyományok: <ul style="list-style-type: none"> ○ színes civil és egyesületi élet (pl. egyetemi, városszépítő és zenei területeken) ○ erős lokálpatrióta hagyományok ○ harmonikusan együtt élő nemzetiségek, felekezetek ○ kiterjedt idegenforgalom ○ nagyhírű, sikeres fesztiválok (VOLT, Tündérfesztivál) 	<ul style="list-style-type: none"> • A város kulturális értékeinek nem kellő mértékű/minőségű, illetve nem kellően korszerű bemutatása • Kulturális szempontból alulhasznosított belváros • Állandó kiállítóhely/ek hiányában alkotó művészközösségek (pl. képzőművészek) • Szabadidős-rekreációs, közösségi programokhoz hiányzó fedett és szabadtéri közösségi terek –

<ul style="list-style-type: none"> ○ híres borkultúra: gazdag fajtaválaszték és fogyasztói igény, népszerű borünnepek, szüreti napok ○ gazdag gasztronómiai kultúra ○ kékfrankos márkanév, egyedi védjegy ○ Kékfrank unikális helyi fizetőeszköz ○ nívós épített, műemléki környezet ○ a legtöbb múzeummal rendelkező magyar város - a főváros után ○ jelentős színházi élet ○ Liszt-örökség ápolása ○ erős zenei hagyományok (pl. Goldmark, Haydn, 180 éves Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar) ○ Széchenyi-kultusz ébren tartása ○ aktív verseny- és tömegsportélet ○ kiváló egyéni sportolók (küzdősportok, tenisz, atlétika stb.) ○ erős csapatsportok (pl. női/férfi kosárlabda) ● Kulturális-közösségi intézményi sokszínűség: könyvtárak, múzeumok, színház, kulturális-és konferencia központ stb. ● Megvalósult fejlesztések, felújítások: Fő tér, Várkerület, Barlangszínház ● A „Hűség és a Szabadság Városa” pozitív imázs ● Kedvező földrajzi fekvés: nyugati határközelség, kultúrák találkozása, a Fertőtáj különleges természeti környezete ● Növekvő számú lakónépesség ● Jelentős szellemi potenciál (iskolaváros, egyetemek) ● Alacsony munkanélküliség ● Magas munkakultúra ● Kiterjedt testvérvárosi kapcsolatok 	<p>különböző korosztályoknak, kisközösségeknek, városrészeknek</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Különböző korosztályokat megcélzó programok alacsony száma ● A különböző városrészekben, kisebb közösségeknek szervezett szabadidős programok csekély száma ● Gyenge információáramlás a különböző, érintett helyi szereplők között ● Egymásra szervezett programok, rossz/hiányzó rendezvénykoordináció ● Rétegszórakoztatás, alternatív közösségi helyek, klubok hiánya ● Veszteségesen üzemeltetett létesítmények ● Kevés parkolóhely, hiányos/hiányzó akadálymentesítés, nehézkes megközelíthetőség a rendezvényhelyszínéknél ● Sok kulturálisan inaktív ingázó
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ● A helyi identitás, a lokálpatriotizmus erősítése a népesség megtartása érdekében ● A kulturális, közösségi-szabadidős rendezvények népszerűsítése helyi értékek felmutatásával ● Közös gondolkodás a soproni nemzetiségekkel ● A civil társadalom történelmi hagyományainak nyilvánossá tétele ● Helyi szereplők előtérbe helyezése, helyi vállalkozók bevonása ● Tehetség gondozás fellépési lehetőségek biztosításával 	<ul style="list-style-type: none"> ● Közösségileg inaktív társadalmi réteg növekedése ● A fogyasztói társadalom erősödésével a szellemi értékek leértékelődése ● A média káros, közösségi élettől elszívó hatása ● Félelem a változásoktól, konfliktusok kerülése ● Közösségi áldozatvállalás hiánya ● A lakosság motiválatlansága ● A helyi kötődés hiánya ● Jól képzett fiatalok elvándorlása

<ul style="list-style-type: none"> • Különbféle rendezvények egymásba fűzése közös vezértematika alapján • Kulturális koncepció aktívabb nyomon követése • Média-megjelenések növelése helyi, országos szinten, nyitás Ausztria felé • Testvérvárosokkal intenzívebb kapcsolattartás • Nyári turistaszezon jobb kiaknázása rendszeres, tematikus programok szervezésével • Rendszeres nyári színház működtetése • Emlékprojektek kidolgozása, megvalósítása (pl. Liszt Ferenc, koronázás, Páneurópai Piknik) • A turisztikai szezon időbeli kitolása – különösen programtervezésnél és attrakciófejlesztésnél • Támogatott kulturális belépőjegy-rendszer kidolgozása a rászorulóknak • Belváros bemutatása az egyedi udvarok jobb feltárásával, átjárók kihasználásával • Támogatott, speciális igényeket kiszolgáló helyi tömegközlekedés elindítása 	<ul style="list-style-type: none"> • A múltbeli kulturális, nemzetiségi értékek akadozó továbbörökítése • A helyi civil és egyházi szervezetek forráshiánya
---	---

3. táblázat: A Soproni Helyi Közösség Akciócsoportja által készített SWOT elemzés

Forrás: saját szerkesztés

Röviden összegezve a SWOT elemzés fő megállapításait:

Sopron gazdag kulturális, lokálpatrióta és nemzetiségi hagyományokkal rendelkező iskolaváros, melyre büszkék az itt élők. Lakossága növekszik, a foglalkoztatottság szinte teljes körű, a közterületek folyamatosan újulnak meg, központja egyre élhetőbb, kellemesebb. A helyi közcélú intézményrendszer fejlett, sokszínű.

Ugyanakkor, egy alapvetően kedvező adottságú településen is vannak fejlesztendő területek az infrastruktúrális és az emberi tényezőket tekintve egyaránt. Kiemelt szempontként fogalmazódott meg, hogy Sopron saját kulturális értékeit, alkotóit hangsúlyosabban, korszerűbb eszközökkel mutassa be, a belvárost kulturális szempontból jobban aknázza ki. A szervezett programokat városi szinten hangolják össze és illeszkedjenek a különböző kor- és társadalmi csoportok igényeihez (pl. fiatalok, kisgyermekes családok, idősek, fogyatékossgal élők, városközponttól távolabb lakók). A város szabadidős, rekreációs igényeihez mérten - nem egyenletesen ellátott, és figyelembe kell venni a meglévő létesítmények aktuális fizikai állapotának, használhatóságának, eszközellátottságának hiányosságait is.

A SWOT elemzés során a HACS által feltárt lehetőségeket a *6.1. A beavatkozási területek/műveletek leírása* c. alfejezetben, míg a veszélyeket a *6.8. Kockázatelemzés c. alfejezetbe* építettük be.

3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

Az utóbbi évek nagyarányú (főként a fiatalok lakosság számarányában megmutató) népességnövekedése a közszolgáltatások kapacitásstervezése mellett Sopron életének egyéb szegmenseire is jelentős hatást gyakorol. A folyamat következtében az utóbbi időben a város által biztosított közösségi terek, illetve a különböző korosztályokat megcélzó programok iránt is megnövekedett igény tapasztalható a lakosság részéről. Sopron ezen igényekre a vonatkozó területek lehetőségeihez mérten, fokozatos fejlesztésével kíván reagálni a helyi társadalmi szervezetek és a lakosság minél szélesebb körű bevonása, aktivizálása mellett. A Helyzetfeltárás és a SWOT elemzés eredményei alapján, városi szinten összegezve a következő főbb problémák, hiányok, fejlesztési szükségletek fogalmazhatók meg:

- Bár a város nagyszámú építészeti értéke jelentős mértékben gazdagítja Sopron kulturális életét, ezek karbantartása, illetve adottságaik jobb kihasználása komoly kihívást jelent a forráshiányos Önkormányzat számára. Sopron több olyan kulturális örökségnek minősülő épülettel rendelkezik, melyek szerepének újragondolása, felújítása nagyban hozzájárulna a helyi kulturális élet színesítéséhez.
- A Sopronban működő, jelentős számú múzeum többségében számos, évtizedek óta esedékes infrastrukturális, illetve szakmai fejlesztés várat magára. Komoly problémát jelent, hogy nincs elegendő, méltó kiállítótér, így számos jeles hajdani, illetve kortárs művész, valamint alkotócsoporthelyhiány miatt nem kaphat megfelelő publicitást, munkásságuk állandó, illetve időszakos bemutatására nincs lehetőség. A város közös kultúrkinccsének egy fontos része raktárakban elzárva áll.
- A múzeumpedagógia, illetve az ismeretterjesztő tájékoztatás módszertani korszerűsítésére, gyakorlati fejlesztésére is szükség van, mert különösen a gyermekek-fiatalok megnyeréséhez elengedhetetlen a 21. század interaktív IT és kommunikációs eszközeinek a széles körű alkalmazása.
- Sopron számos országos, térségi, illetve helyi jelentőségű rendezvénynek otthont ad, azonban ezek gyakran időben és célközönségben is átfedik, ezért kioltják egymást. Jelenleg hiányzik a városi kulturális, közösségi programok, rendezvények egységes koordinációja, rendszerszintű, folyamatos összehangolása, az információk összegyűjtése és könnyen elérhető megosztása a helyi lakossággal.
- Az utóbbi évek betelepülési hulláma eredményeként a társadalmi konfliktusok is látványosabban kerülnek felszínre. Kiemelten fontos az ebben érintettebb városrészek (különösen egyes lakótelepek pl. a Jereván ltp) leszakadásának megakadályozása: a közösségfejlesztési „szoft” programok és a helyi identitás erősítése mellett szükséges a gyermekes családok, fiatalok tartalmas szabadidő eltöltéséhez, közösségi életéhez megfelelő terek, létesítmények kialakítása is.
- Sopronban több rekreációs célú zöldterület is található, azonban közülük keveset tudnak az ittlakók aktívan használni. Emellett kevés a funkciógazdag, többféle igényt is kielégíteni képes nyitott közösségi tér. A város játszóterei közül több felújításra szorul, illetve területi eloszlásuk sem optimális.

- A város népességnövekedése, egyes városrészek korstruktúrájának megváltozása, a különböző korcsoportok újfajta – alternatív, extrém stb. – szabadidős sportolási szokásai, időbeosztása, megváltozott igényeket támaszt a városi rekreációs- és sportinfrastruktúra irányában. A városban kevés a megfelelő, szabadtéren, térítésmentesen, kora reggeltől késő estig igénybe vehető sportlétesítmény.
- A helyi közösségi élet élénkítéséhez az infrastrukturális fejlesztések csak keretet, eszközöket biztosítanak: stabil, tevékeny civil szervezetek, kisközösségek és közcélú, társadalmi programok, akciók, rendezvények nélkül nem fejlődik fenntarthatóan a helyi társadalmi élet.
- A város közösségi, kulturális életének felpezsdítése érdekében szükséges minden aktív helyi szereplő támogatása, hogy újszerű, innovatív kultúraközvetítő és közösségszervezési módszereket, technikákat sajátíthassanak el, illetve új helyi közösségi hálózatok építését előmozdíthassák.
- Kevés a kifejezetten a fiatalok igényeit figyelembe vevő, alternatív szabadidő eltöltést elősegítő, alulról jövő kezdeményezésekre épülő, kreatív ötleteknek helyet adó közösségi tér: műhely, klub, próbahely.
- Sopron számos testvérvárosi kapcsolattal büszkélkedhet, melyek egy része azonban az utóbbi években veszített intenzitásából, jelentőségéből. A társadalmi szervezetek és a lakosság részéről ugyanakkor továbbra is élénk érdeklődés tapasztalható e hagyomány aktív fenntartására, de új elemekkel való megtöltésére, tudatosabb tematizálására is. A testvérvárosi kapcsolatok erősítése így nemcsak a város nemzetközi beágyazottságának lehet fontos építőeleme, hanem az a soproni közösségi élet egyik markáns elemévé is válhat.

4. A stratégia jövőképe

A HACS az elvégzett Helyzetfeltárás és SWOT elemzés, valamint a megtartott tematikus és kibővített műhelytalálkozók, ötletgyűjtések eredményeként - az ITS jövőképét is figyelembe véve - a következő, 2030-ig elérendő, hosszútávú jövőképet fogalmazta meg:

Sopron a Leghűségesebb Város, az itt élő három nép kultúráját ötvöző, sokszínű hagyományaira büszke, fejlődő és megújulásra képes, élénk közösségi életű, harmonikus térségi központ

A közösségi tervezés során azokat az értékeket azonosították a HACS tagok, melyek mindenki számára egyaránt fontosak. Egyetértettek abban, hogy a város jövőjét múltjának alapos ismeretére, adottságaira, tiszteletére kell és lehet építeni. Sopron városa, *Civitas Fidelissima*-ként, a hagyományok ápolását kiemelten fontosnak tartja, melynek gazdagságát három nemzetiség - magyar, német, horvát – évszázadokon átívelő együttélése biztosítja. A város büszke arra a területi, nyelvi és kulturális térségi hídszerepre, melyet történelme során betöltött. Hosszú távon egy olyan harmonikusan fejlődő, vonzó térségi centrumként pozicionálja magát, ahova a fiatalok és idősek egyaránt erősen kötődnek, mert jó az életminőség, fejlett a gazdaság, mozgalmas és sokszínű a kulturális-közösségi élet.

A HACS tagjai a jövőképből alkottak egy rövid változatot is, mely a HKFS mottója is lett:

HŰSÉG-HAGYOMÁNY-HARMÓNIA

5. A stratégia célhierarchiája

A hosszú távú jövőkép eléréséhez – a SWOT elemzés és a fejlesztési szükségletek azonosítását követően, a gyengeségek javítása és a veszélyek elkerülése, valamint az erősségek és lehetőségek jobb kihasználása érdekében – a következő átfogó és specifikus célok kerültek meghatározásra:

Átfogó cél

A HKFS egy olyan átfogó célkitűzést határoz meg - a jövőképpel teljes összhangban-, melynek elemei a középtávú stratégia alapköveit jelentik:

A város kulturális értékeinek, hagyományainak megőrzése, megújítása; közösségi életének élénkítése a lakossági szabadidős lehetőségek bővítésével

A város életében aktívan résztvevő, a jelenleginél számottevően nagyobb létszámú, lokálpatrióta közösség kialakításához szükséges a meglévő értékek ismerete, megőrzése a hagyományok további ápolása, ugyanakkor nyitni kell új lakossági csoportok felé színesebb kulturális programkínálattal, újszerű szabadidős lehetőségekkel. A mindezt lehetővé tevő vonzó, minőségi fizikai környezet és eszközök mellérendelése nélkül a társadalmi célok sikeres elérése nem biztosított.

Specifikus célok

A fenti átfogó célkitűzés megvalósulását öt specifikus cél segíti elő:

S1. A helyi kulturális és közösségi kezdeményezések megvalósításához megfelelő szabadtéri és fedett városi infrastruktúra biztosítása

A soproni belváros a 2007-2013 közötti időszakban egy több ütemben, átgondoltan megvalósított, 2016-ban építészeti nivódíjat kapott értékmegőrző városrehabilitációs program keretében számos ponton megújult: nemcsak megszépült, de olyan nagyobb-kisebb lakossági közösségi terek alakultak ki - a korábbi, a gépjármű-közlekedés dominanciáját biztosító megoldások helyett –, melyek érzékelhetően elősegítik a városközpont régóta kívánt újjáéledését. Az épített környezet lakosság- és látogatóbarát, „zöld város” irányú megújulási folyamata tervezetten 2014-2020 között tovább folytatódik. Azonban egy olyan relatíve jó helyzetű városban is, mint amilyen Sopron, vannak hiányok, fejlesztési szükségletek, ahogy azt a Helyzetelemzés és a SWOT-analízis részleteiben feltárta:

A város évtizedek óta szeretné az erősen leromlott állapotban levő – építészeti és/vagy kulturális örökségnek minősülő épületeit fizikailag megújítani, egyúttal funkciójukat újragondolni, hogy hozzájárulhassanak a helyi kulturális élet színesítéséhez. A városi közművelődési intézményekben, a múzeumok többségében szintén régóta esedékes infrastrukturális és szakmai fejlesztések váratnak magukra forráshiány miatt. Kiemelt cél a jeles hajdani vagy kortárs soproni művészek jelenleg raktárakban porosodó munkáinak kiállítása egy méltó helyen.

Fedett közösségi terek fejlesztése és létrehozása is indokolt: elsősorban a fiatalok számára több kreatív energiákat lekötő műhely, próbahely, klubhelyiség kellene, különösen a külsőbb városrészekben. Ezeket az igényeket harmonizálni lehetne a helyi civil szervezetek részéről régóta napirenden lévő közösségi terek, korszerűen berendezett „civil házak” kialakításával.

A lehetőségek függvényében bővíteni kell a lakosság számára rekreációt, aktív kikapcsolódást biztosító zöldterületeket éppúgy, mint a több korosztály igényeit kielégíteni képes nyitott közösségi tereket. A

növekvő lakosságú városban, különösen az újonnan beépített területeken igény van további biztonságos, színvonalas játszóterekre, de folytatni kell a leromlottak felújítását is. Egyre népszerűbbek az ingyenesen igénybe vehető szabadtéri felnőtt kondiparkok, futókörök, melyek elősegíthetik a fiatal felnőttek, illetve idősebbek egészségének megőrzését.

A fedett és szabadtéri infrastrukturális fejlesztések csak a különböző társadalmi szervezetek és az ott élő lakosok által szervezett, népszerű programokkal, közösségi eseményekkel válnak teljessé.

S2. A soproni kulturális, közösségi élet fellendítése, színesítése, a különböző városrészek és korcsoportok egyenletesebb bevonásával

Jellemző, hogy a soproni fiatalok több és színesebb kulturális és szabadidős lehetőséget igényelnének, ezért a számukra valóban vonzó programkínálat biztosítása kulcsfontosságú a jelenleginél aktívabb bekapcsolódásuk érdekében a város közösségi életébe. Különösen támogatandó a városban újszerű programelemek kipróbálása a megújuló nyitott és zárt közösségi terekben. Azonban természetesen a többi korcsoportnak – pl. kisgyermek, a közép- és időskorúak - is lehetőséget kell teremteni a tartalmas szabadidő-eltöltésre. Az életkor mellett a területi elhelyezkedés is releváns szempont: jellemzően a belvárosban több a kulturális és szabadidős program, mint a környező városrészekben. Különösen a sűrűbb beépítettségű – korábbi és újonnan létesült - lakótelepeken indokolt a lehetőségek bővítése.

Minden olyan programötlet támogatható, mely újabb célcsoportokat vagy több lakost ér el és aktivizál egy adott területen, városrészben. Előnyös, ha egyidejűleg különböző korcsoportokat aktivál egy program, elősegítve ezzel a generációk közötti jobb párbeszédet és együttműködést.

S3. Speciális vagy hátrányos helyzetű lakossági célcsoportok egyenlő esélyű, aktívabb közösségi, kulturális életének, tartalmas szabadidő eltöltésének támogatása

A helyi közösségi élet élénkítésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű és/vagy sérülékeny társadalmi csoportok elérésére is.

Egyrészt a leszakadó területeken élő, általában alacsony iskolázottságú, bizonytalan munkaerőpiaci helyzetű, gyakran rosszabb egészségi állapotban lévő családokra és gyermekeikre; másrészt az utóbbi években főleg az ország keleti részéről beköltöző, hátrányos szociális helyzetű egyénekre, családokra, akik a szociális, családsegítő, valamint az oktatási intézményeken, civil szervezeteken, illetve a kisebbségi önkormányzatokon keresztül érhetők el kitartó munkával.

További kiemelt lakossági csoport a különböző érzék-, ill. mozgásszervi fogyatékossgal vagy valamilyen fokú mentális betegséggel élők, akik elérése a velük kapcsolatban levő civil szervezetek útján lehetséges.

A sérülékeny csoport fogalma a fentiekén túl sokkal tágabban értelmezendő: mindazok beletartozhatnak, akik a helyi többségi társadalomtól valamely okból elkülönülten élnek, illetve akiket ilyen veszély fenyeget pl. egyedülálló idős emberek, hajléktalanok, tartósan munkanélküli aktív korúak, egyszerűs többgyermekes családok, állami gondozásban nevelkedők, szenvedélybeteg stb.

A cél az érintettek jobb társadalmi integrációjának elősegítése a helyi közösségi, kulturális életbe való erőteljesebb bevonódás által.

S4. A helyi lokálpatrióta, közösségépítő tevékenységek felkarolása, újszerű kezdeményezések elősegítése

Sopronban nagy múltú hagyományőrző rendezvények gazdagítják a helyi közösségi és nemzetiségi életet, a város vonzerejét ezzel is növelve. A látogatottság fenntartása, illetve bővítése érdekében cél egyrészt a meglévő rendezvények minőségének további javítása, másrészt a kulturális, művészeti programkínálat színesítése újszerű, innovatív elemekkel a különböző életkorú és társadalmi helyzetű csoportok igényeinek jobb kielégítése érdekében.

A hagyományok megismertetése, ápolása kisgyermekkortól a leghatékonyabb, de kiemelt cél a kamaszok és fiatal felnőttek megszólítása, bevonása is, ami kihívást jelentő feladat jelenleg. A lokálpatriotizmus kimutathatóan kedvező hatással van nemcsak a társadalmi kohézióra, de a helyi kötődésű cégek révén a város gazdaságára is, ezért speciális támogatást élvező terület.

S5. Innovatív megoldásokra nyitott helyi közösségformálók gyakorlati eszköztárának bővítése

A HKFS sikeres megvalósításának kulcsszereplői a helyi, kulturális közösségi területen aktívan dolgozó civil és egyházi szervezetek, valamint közművelődési, oktatási-nevelési, szociális és egészségügyi intézmények elhivatott szakemberei, illetve a munkájukat segítő önkéntesek; ezért fontos célkitűzés támogatásuk, motiválásuk. A szoft programok eredményeinek fenntarthatóságát hosszabb távon az biztosítja, ha az érintettek képesek módszertanilag megújulni: szakmai horizontjukat tágítani elsősorban a gyakorlati közösségépítési eszköztárak felfrissítésével, innovatív ötletek, bevált technikák átvételével, adaptálásával – pl. hazai és nemzetközi jó gyakorlatok megismerése, tudásátadás, egymás mentorálása stb. révén.

Horizontális célok

Az alábbi három került megfogalmazásra:

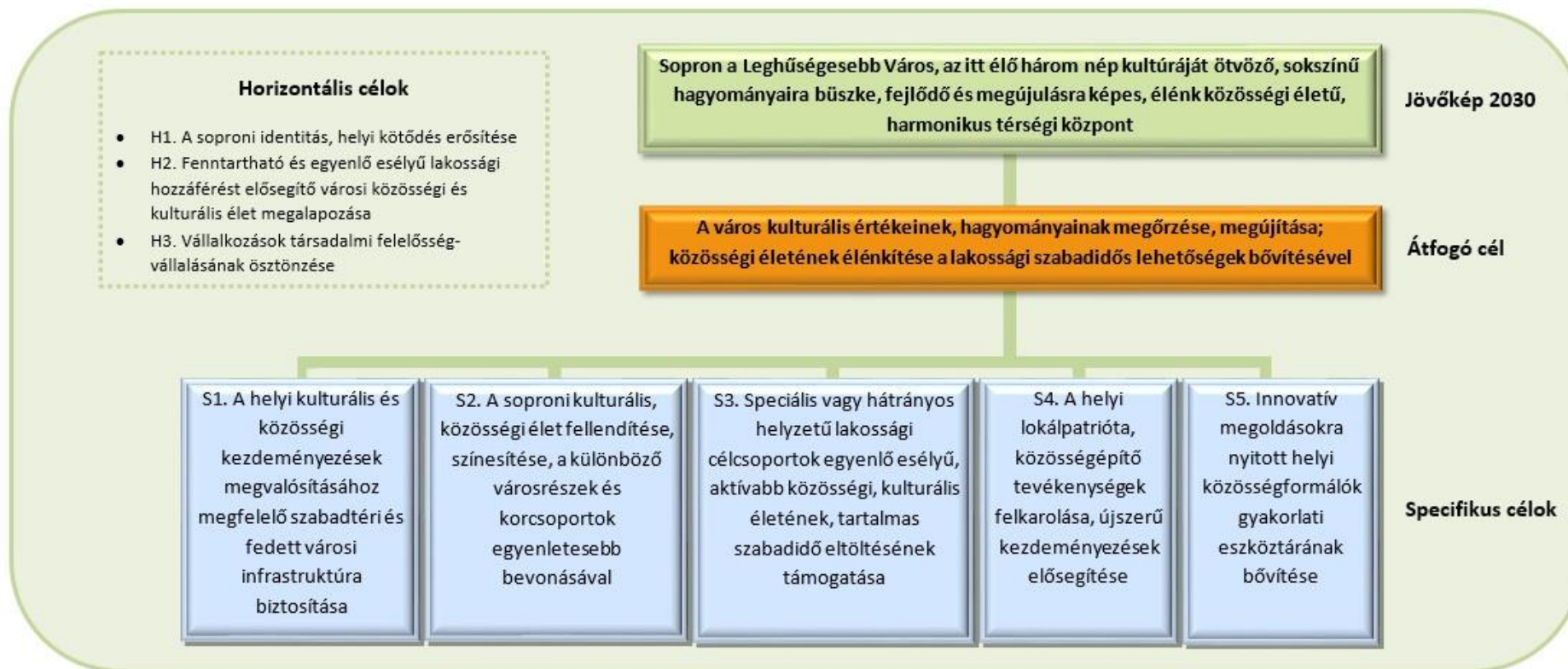
H1. A soproni identitás, helyi kötődés erősítése;

H2. Fenntartható és egyenlő esélyű lakossági hozzáférést elősegítő városi közösségi és kulturális élet megalapozása;

H3. Vállalkozások társadalmi felelősségvállalásának ösztönzése.

A horizontális célok elnevezésüknek megfelelően egyrészt átszövik az egyes speciális célokat, másrészt gazdagítják is azokat olyan jövőbemutató szempontokra irányítva a figyelmet, mint a lakosság és az üzleti szektor kötődésének fontossága a városhoz, valamint a fenntarthatóság és esélyegyenlőség általános érvényesülése a helyi közösségi életben.

A könnyebb áttekinthetőség kedvéért a stratégia célrendszerét egy közös ábra is szemlélteti:

3. ábra: A stratégia célrendszere

Forrás: saját szerkesztés

A stratégia célhierarchiája az ún. SMART megközelítést követi: a legalsó szintű célok specifikusak, konkrétak, mérhetőek, reálisan elérhetőek és relevánsak – azaz kapcsolódnak a feltárt szükségletekhez és reagálnak azokra -, valamint időben behatárolhatók.

A HKFS megvalósításának eredmény indikátorai

A HKFS feladata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) céljai megvalósulásának elősegítése is, ezért az alábbi táblázat együttesen, összesítve bemutatja a kötelező TOP eredménymutatókhoz történő hozzájárulást és a HKFS specifikus céljaihoz történő kapcsolódást.

A fentiekben megnevezett öt specifikus cél megvalósulását három fő beavatkozási terület támogatja. *(Ezeket részletesen a 6.1. Beavatkozási irányok/műveletek című alfejezetben mutatjuk be!)* A CLLD program 52 hónapos futamideje alatt elért eredmények mérését előre meghatározott számszerű mutatókkal biztosítjuk. *Részletesebben lásd még 6.5. Monitoring és értékelési terv alfejezetet!*

Specifikus cél	Mutató	Bázis-érték	Bázis-év	Célérték 2022. 01.31-ig	Adatforrás*	Kapcsolódó beavatkozási terület sorszáma
Kötelező TOP indikátorok						
S1., S2., S3., S4., S5.	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő)	61.887 fő	2018	62.000 fő	KSH statisztikai adat	I.; II.1., II.2., III.1., III.2., III.3.
S1., S2., S3., S4., S5.	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)	0	2018	min. 11 db	Támogatott projektek adatbázisa, monitoring adatok (kedvezményezettek beszámolóit, HACS MSZ jelentései)	III.1., III.2., III.3.
Eredmény indikátorok						
S1. A helyi kulturális és közösségi kezdeményezések megvalósításához megfelelő szabadterei és fedett városi infrastruktúra biztosítása	HKFS végrehajtás keretében létrehozott/fejlesztett nyitott szabadterei és fedett közösségi terek nagysága (m ²)	0	2018	15.000 m ² (nyitott); 160 m ² (fedett) ²	Kedvezményezetti beszámolók	I.; II.1., II.2. <i>közvetetten:</i> III.1., III.2., III.3.

² A kulcsprojekt változása miatt a fejlesztésre kerülő fedett közösségi terek nagysága jelentősen csökken, a nyitott tereké ugyanakkor nagymértékben nő.

Specifikus cél	Mutató	Bázis- érték	Bázis- év	Célérték 2022. 01.31-ig	Adatforrás*	Kapcsolódó beavatkozási terület sorszáma
S2. A soproni kulturális, közösségi élet fellendítése, színesítése, a különböző városrészek és korcsoportok egyenletesebb bevonásával	A HKFS végrehajtás keretében megvalósuló programokon résztvevő/ szolgáltatásokat igénybe vevő lakosság aránya (%)	0**	2018	min. 15% (9.300 fő)	Kedvezményezett beszámolók	III.1., III.2., III.3. közvetetten: I.; II.1., II.2.
S3. Speciális vagy hátrányos helyzetű lakossági célcsoportok egyenlő esélyű, aktívabb közösségi, kulturális életének, tartalmas szabadidő eltöltésének támogatása	A HKFS végrehajtás keretében megvalósuló programokat, szolgáltatásokat rendszeresen igénybe vevő, hátrányos helyzetű és/vagy sérülékeny lakossági csoportokhoz tartozók aránya (%)	0	2018	min. 3%	Kedvezményezett beszámolók	III.2., közvetetten: III.1., III.3., I., II.1., II.2.,
S4. A helyi lokálpatrióta, közösségépítő tevékenységek felkarolása, újszerű kezdeményezések elősegítése	A HKFS végrehajtás keretében megvalósuló programokon résztvevő/ szolgáltatásokat igénybe vevő lakosság aránya (%)	0**	2018	min. 5% (3.100 fő)	Kedvezményezett beszámolók	III.1., közvetetten: III.2., III.3., I.; II.1., II.2.,
S5. Innovatív megoldásokra nyitott helyi közösségformálók gyakorlati eszköztárának bővítése	A HKFS végrehajtás keretében megvalósuló innovatív szakmai programokon résztvevő/ szolgáltatásokat igénybe vevő érintettek aránya – az összes érinett szakemberhez viszonyítva (%)	0	2018	0% ³	Kedvezményezett beszámolók	III.3. közvetetten: III.1., III.2., I., II.1., II.2.

4. táblázat: A specifikus célokhoz rendelt eredmény indikátorok

Forrás: saját szerkesztés

Megjegyzések:

* A kedvezményezett beszámolás évente történik.

³ Az 1. ESZA pályázati körben nem érkezett ilyen témájú támogatási kérelem.

*** A projektek indulásakor a bevont résztvevői célcsoportok vonatkozó, fő jellemzőiről (korcsoportok, társadalmi helyzet stb.) bemeneti adatszolgáltatás kérése tervezett a kedvezményezett szervezetektől, melynek eredményeit a HACS Munkaszervezet évente összesíti, majd a program végén összegzi.*

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

A HACS 2016.06.23. és 09.30. között tervezte meg a HKFS fő beavatkozási területeit, mely idő alatt kibővített ülések keretében interaktív műhelytalálkozókra (SWOT elemzés, ötletbörze) és tematikus, szűkebb körű munkacsoport megbeszélésekre egyaránt sor került. A városi szintű, kiemelt beavatkozási területeket a HACS vezetőségéből álló Stratégiai munkacsoport előzetes javaslata alapján fogadta el a HACS. *(Részletesen Lásd 1. A stratégia elkészítésnek módja, az érintettek bevonásának folyamara című fejezetben!)*

A tervezők törekedtek arra, hogy a fő beavatkozási területek a stratégia teljes akcióterületét lefedjék, emellett az infrastrukturális beavatkozások és a közösségi-kulturális célú, ún. szoft programok és a kiemelt szerepű, ún. kulcsprojektek szinergikus egységet alkossanak.

A HACS 2017. szeptember 29-i ülésén határozott arról is, hogy a tervezett két kiemelt szerepű beruházás közül az **1.2. Családi játszó- és szabadidőpark kialakítása a Jereván városrészben** címűt a költségcsökkentés miatt, kényszerűségből nem valósítja meg kulcsprojektként. Ugyanakkor a helyi pályázatok kiírásakor ügyelnek arra, hogy a városrész közösségi élete gazdagodjon.

A felére csökkentett költségkeret természetesen hatással van az eredetileg meghatározott, várt eredményekre, illetve az azokat számszerűsítő indikátorokra.

2020. év elejére nyilvánvalóvá vált, hogy a Modern Városok Program megvalósításának elhúzódása és a HACS munkaszervezetet finanszírozó projekt időkorlátja miatt a „Hiánypótló, többfunkciós városi kulturális-közösségi tér létrehozása a Russ-villa megújításával” című kulcsprojekt megvalósítása átütemezésre került, a beavatkozás ugyanis az MVP-forrásból tervezett külső épületmegújítás nélkül, azt megelőzően nem megvalósítható. Emiatt a HACS új kulcsprojekt meghatározása mellett döntött, a Russ-villa megújítására a 2021-27-es EU-s pénzügyi ciklusban lesz lehetőség.

Az alábbiakban részletesebben bemutatjuk a három fő beavatkozási területet és az azok keretében tervezett műveleteket.

I. KULCSPROJEKT – Kiemelt eljárásrend keretében

Átgondolt döntési folyamat eredményeként a HACS kiemelt infrastrukturális beruházásként azonosította a

- **I. Sopron zöldterületeinek rekreációs célú, családbarát fejlesztése** című kulcsprojektet.

A kulcsprojekt keretében megvalósítható a pihenés és aktív kikapcsolódás helyszínéül szolgáló közösségi terek kialakítása és fejlesztése Sopron belterületi, önkormányzati tulajdonú, alulhasznosított zöldterületeinek megújításával, funkcióinak bővítésével. Kiemelt helyszín az Északi városrész, hiánypótló fejlesztések ugyanakkor a város egész területén támogathatók, a teljes lakosságot szolgálva a játszótér- és szabadidőpark-hálózat fejlesztésével, a területi egyenlőtlenségek csökkentésével.

A kulcsprojekt elsődlegesen Sopron gyorsan fejlődő Északi városrészének rekreációs-közösségi szerepét kívánja növelni – nemcsak az itt élőkre, hanem a teljes város lakosságára célcsoportként tekintve. A fő beavatkozási terület a Kisvárkerülethez képest 1 km távolságon belül található, vagyis a városközpontból gyalogosan könnyen és gyorsan elérhető, jelenleg alulhasznosított rekreációs zóna. További hiánypótló fejlesztések más városrészekben is megvalósíthatók, cél a zöldterületi közösségi terek hálózatának sűrítése, a már megvalósított és a jövőbeli beavatkozások rendszerbe szervezése.

A kulcsprojekt megvalósítása tervezetten 12 hónapot vesz igénybe.

II. INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK- Helyi pályázati eljárásrend keretében

A kulcsprojektek mellett a helyi pályázati rendszer további infrastrukturális beruházásokat (ERFA – elemek) is lehetővé tesz, amelyek a már meglévő helyi kulturális örökség megóvását, fejlesztését célozzák, illetve új közösségi terek létrehozását és megújítását támogatják a sikeres működtetéshez szükséges eszközkészlet és berendezések biztosításával. A HACS két fő infrastrukturális fejlesztési területet határozott meg:

- **II.1. Városi szabadtéri közösségi terek számának bővítése, meglévők megújítása, többfunkciós terek kialakítása;**
- **II.2. Fedett kulturális, közösségi terek fejlesztése, létrehozása.**

A célterület alapján külön nevesítették tehát a szabadtéri és a fedett beruházásokat, azonban mindkét típus magában foglalja a megújulást, a bővítést éppúgy, mint - indokolt esetben - új létesítmények kialakítását.

A beruházások a HACS által a projektfejlesztési szakaszban kidolgozandó, városi szintű pályázati eljárásrend alapján 2018-2022 között valósulhatnak meg. A támogatott projektek realizálása (melyek egyenként legfeljebb 18 hónapot vehetnek igénybe) egyidejű, összesen két alkalommal meghirdetett pályáztatás útján történik.

III. KÖZÖSSÉGI-KULTURÁLIS (SZOFT) PROGRAMOK - Helyi pályázati eljárásrend keretében

A tervezett pályázati rendszer ESZA-elemei olyan társadalmi programok, közösségi és kulturális rendezvények, akciók megtartását támogatják, amelyek kapcsolódnak elsősorban a HKFS alapján megvalósítandó infrastrukturális beruházásokhoz, illetve tematikusan illeszkednek a HKFS célkitűzéseivel. A szoft elemek lehetnek legfeljebb 12 hónapon keresztül megvalósuló programok éppúgy, mint egyszeri rendezvények, akciók. A pályázati támogatást nyert kulturális, közösségi programok meghirdetésére egyidejűleg, 2018-ban és 2020-ban kerül sor.

A HACS javaslata alapján három fő fejlesztési tevékenység-csomagba soroltuk a megvalósítandó közösségi-kulturális programokat, ezek:

- **III.1. A városi kulturális, közösségi programkínálat gazdagítása, megújítása a helyi társadalmi szervezetek és a lakosság aktivizálásával;**
- **III.2. Különböző lakossági cél- és korcsoportok közösségi életének, szabadidő-eltöltésének színesítése – kiemelt hangsúlyt fektetve új résztvevők megszólítására és bevonására;**
- **III.3. Közművelődési, közösségfejlesztő, pedagógus szakemberek és önkéntesek képzése az újszerű, innovatív megoldások elterjesztésének támogatására.**

Bár mindegyik tevékenységcsomag kulturális, közösségi-szabadidős tematikájú szoft programokat támogat, fókuszuk eltérő: az elsőnél a helyi programkínálat, másodikkal a bevont célcsoportok, míg a

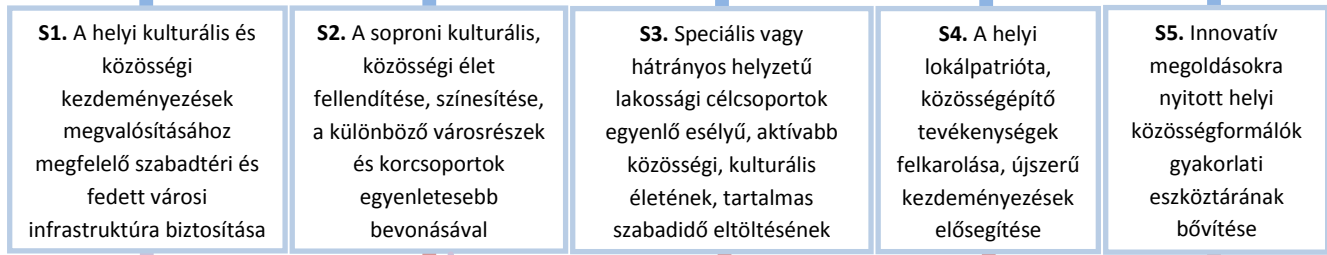
harmadiknál a helyi szakemberek módszertani eszköztárának bővítésén, ill. megújításán van a hangsúly.

A tervezett beavatkozások kapcsolódását a középtávú célkitűzésekhez az alábbi ábra foglalja össze:

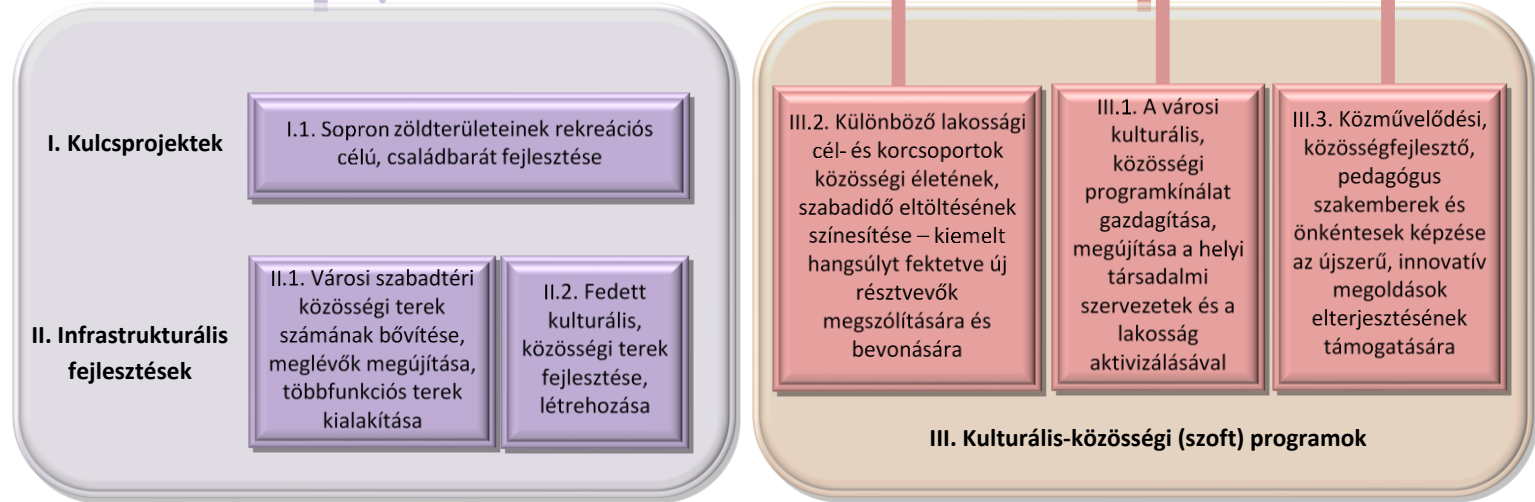
Átfogó cél

A város kulturális értékeinek, hagyományainak megőrzése, megújítása; közösségi életének élénkítése a lakossági szabadidős lehetőségek bővítésével

Specifikus célok

Beavatkozások

4. ábra: A tervezett beavatkozások kapcsolódása a középtávú célkitűzésekhez

Forrás: saját szerkesztés

Az alábbiakban könnyen áttekinthető formában, részletesen is bemutatjuk a felsorolt három beavatkozási terület főbb ismérveit, jellemzőit:

Beavatkozási terület/művelet	
I. Sopron zöldterületeinek rekreációs célú, családbarát fejlesztése	
Típus	Kulcsprojekt (ERFA)
Indoklás, alátámasztás	
<p>A fejlesztés fókuszaként megjelenő Északi városrész Sopron egyik dinamikusan növekvő városrésze. A szép természeti környezetben található Bécsi-domb és Koronázódomb jelenleg alulhasznosított, a szabadidő eltöltésére alkalmas területek és a telepített utcabútorok állapota leromlott, elhanyagolt – annak ellenére, hogy az itt található nyári bobbálya nagy népszerűségnek örvend a teljes városi lakosság, különösen a fiatalok körében. A Tercia Hubertus étterem és a bobbálya között húzódó terület komoly szabadidős potenciállal rendelkezik, megújítása nagyban hozzájárul a városi szabadidőpark-hálózat kiteljesedéséhez, a lefedettség hiányok megszüntetéséhez. Hasonlóan nagy potenciállal rendelkezik a Koronázódombon, az Amfiteátrum közelében található, jelenleg kerítéssel lezárt, sűrű, elvadult növényzettel rendelkező önkormányzati terület, melynek megnyitása és rekreációs célú fejlesztése szinergikusan erősíti a bobbálya melletti fejlesztés hatásait.</p> <p>Az Északi városrészben azonosított fejlesztési szükségletek mellett a város több játszótere is megújításra, bővítésre szorul – a kulcsprojekt keretében olyan komplex beavatkozás megvalósítása szükséges, mely a teljes városi hálózatban észlelhető hiányok megszüntetését célozza.</p> <p>A fejlesztésekkel minőségi javulás érhető el a helyben lakók szabadidős lehetőségeiben, ezáltal jelentős mértékben hozzájárulva az életminőségük javulásához. A kialakított, illetve megújult közösségi terek nem csupán a szabadidő eltöltését, hanem a helyben lakók számára találkozási helyet biztosítva, a helyi közösségek összetartásának megerősödését is szolgálják.</p>	
Kapcsolódó specifikus célok	
<p>A kulcsprojekt mind az öt specifikus célhoz kapcsolódik.</p> <p>Közvetlenül: S1. A helyi kulturális és közösségi kezdeményezések megvalósításához megfelelő szabadterei és fedett városi infrastruktúra biztosítása.</p> <p>Közvetetten: S2., S3., S4., S5.</p>	
Területi lehatárolás	
<p>Kiemelt terület: Sopron, Bécsi domb és Koronázódomb területe</p> <p>További beavatkozási területek: Sopron teljes belterülete – az Északi városrészen kívül min. 2 további projekthelyszín meghatározása szükséges.</p>	
Tervezett fő tevékenységek	
<p>Fő támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenység a pihenés és aktív kikapcsolódás helyszínéül szolgáló funkciók kialakítása, fejlesztése. A megvalósítás során támogatható tevékenységek (melyek listája a kiemelt projekt felhívás készítése során pontosítható, ill. bővíthető):</p> <ul style="list-style-type: none"> - terület-előkészítés, bontási munkálatok 	

	<ul style="list-style-type: none"> - a meglévő növényállomány rekonstrukciója, új, a környezethez illeszkedő növények telepítése, gyepesítés - új, stabilizált sétautak és egyéb gyalogos felületek, ösvényok kialakítása, a meglévő sétautak rekonstrukciója - parkolóhelyek kialakítása - új játszótéri elemek, játszóeszközök, kondicionáló eszközök kihelyezése a különböző korosztályok számára - landart típusú játszódombok kialakítása - szabadtéri akadálypálya kiépítése - tematikus pihenőpontok és kilátópontok kiépítése - piknikezőhely létesítése esőbeállóval - új, egységes megjelenésű utcabútorok beszerzése - családbarát beavatkozások megvalósítása - környezeti nevelés eszközeinek alkalmazása: tematikus tanösvények kialakítása, interaktív tájékoztató táblák elhelyezése stb.
Kedvezményezettek	Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata <i>Konzorciumi együttműködés keretében további partnerek bevonására lehetőség van.</i>
Célcsoportok	<ul style="list-style-type: none"> - Közvetlen: az Északi városrész és egész Sopron lakossága, kiemelten a gyermekes családok, a fiatalok; az aktív szabadidős tevékenységeket szervező civil szervezetek, helyi amatőr sportegyesületek, természetjárók. - Közvetett: a városba látogató turisták.
Tervezett forrásigény (Ft)	275.000.000 Ft
Támogatási intenzitás	100%
Támogató alap	ERFA
A megvalósítás tervezett időintervalluma	12 hónap
Ütemezés	A kulcsprojekt kivitelezésének megvalósítása tervezetten 2021.02.01. - 2022.01.31. között történik.
Kiválasztás	Kiemelt eljárásrend szerint
Előkészítettség	Vázlattervek és kapcsolódó költségbebecslések: <ul style="list-style-type: none"> - Sopron, Bécsi-domb keleti részének rekreációs és turisztikai fejlesztése;

	<p>- Soproni Koronázódomb rekreációs és turisztikai célú fejlesztése</p> <p>Mindkettőt a Kertművek Kft. készítette.</p>
<p>Kapcsolódás más beavatkozásokhoz, szinergia</p>	<p>A projekt szervesen illeszkedik az Önkormányzat intenzíven végrehajtott, a város 2014-2020-as Integrált Területi Programjában is meghatározott játszótéri ill. egyéb aktív szabadidő eltöltését lehetővé tévő fejlesztéseknek, valamint a HKFS standard ERFA felhívás keretében már megvalósított beruházásokhoz. Sopron város célja a jelenleginél sűrűbb közösségter-hálózat kialakítása.</p> <p>A beruházás hozzájárul az ITS 5. stratégiai céljának megvalósulásához:</p> <p>5. Éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, környezettudatosság erősítése.</p> <p>Ezen belül 5.1 tematikus cél a városi közterületi zöldfelületek minőségének javítása.</p> <p>5.1.2 tematikus rész cél: sport és szabadidős, rekreációs célú területek fejlesztése.</p>
<p>Output indikátorok</p>	<p>- Városi területeken helyreállított nyitott terek: min. 6000 m² kültéri közösségi tér.</p>

<p>Beavatkozási terület/művelet</p> <p>II. Infrastrukturális fejlesztések</p>	
<p>Típus</p>	<p>Helyi pályázat (ERFA)</p>
<p>Indoklás, alátámasztás</p>	
<p>A város utóbbi években történő, nagyarányú - főleg a fiatalok számarányában megmutatkozó - népességnövekedése a helyi kulturális és közösségi élet szervezésére is jelentős hatást gyakorol. A város meglévő közösségi terei, illetve a különböző korosztályokat megcélzó szabadidős programok iránt megnövekedett lakossági igény tapasztalható. Egyetértés mutatkozik abban, hogy ezekre - a lehetőségekhez mérten - előre tervezetten, az érintettek aktív bevonásával fokozatos reagálni kell.</p> <p>Általánosságban kevés a kifejezetten a fiatalok igényeit figyelembe vevő, alternatív szabadidő-eltöltést elősegítő, alulról jövő kezdeményezéseknek, kreatív ötleteknek helyet adó kis közösségi tér: műhely, klub, próbahely.</p> <p>Bár a város nagyszámú építészeti értékei gazdagítják Sopron kulturális életét, jelentősen hozzájárulnak látogatottságához, ezek karbantartása, illetve adottságaik jobb kihasználása komoly kihívást jelent. Sopron számos olyan kulturális örökségnek minősülő épülettel rendelkezik, melyek szerepének újragondolása, felújítása nagyban hozzájárulna a helyi kulturális élet színesítéséhez.</p> <p>A múzeumok többségében számos, évtizedek óta esedékes infrastrukturális, illetve szakmai fejlesztés várat magára. Komoly problémát jelent a raktározás éppúgy, mint az, hogy nincs elegendő színvonalas kiállítótér.</p>	

Sopronban több rekreációs célú zöldterület is található, azonban kevés alkalmas jelenleg aktív és tartalmas szabadidős tevékenységekre. Városszerte tovább bővíthető a hangulatos, nyitott közösségi terek száma különböző korosztályok, kisközösségek számára. A játszótérek közül több felújításra szorul, illetve újak létrehozása is szükséges a megnövekedett gyermekszám miatt különösen az utóbbi években épült lakónegyedekben.

Főleg a kamaszok számára vonzó, újfajta – alternatív, extrém stb. – szabadidős sportolási igények kaptak eddig viszonylag csekély teret. Kevés az olyan szabadtéri helyszín, amely kifejezetten lakossági tömegsport célra reggeltől-estig ingyenesen igénybe vehető.

Nem utolsó sorban a meglévő közösségi terek egy részének a fizikai akadálymentesítése sem megoldott.

Kapcsolódó specifikus célok

Közvetlenül:

- S1. A helyi kulturális és közösségi kezdeményezések megvalósításához megfelelő szabadtéri és fedett városi infrastruktúra biztosítása.

Közvetetten: S2., S3., S4.

Területi lehatárolás

Az infrastrukturális projektek korlátozás nélkül, Sopron MJV teljes közigazgatási területén megvalósulhatnak.

Támogatható fő tevékenységek

A helyi pályázati felhívások keretében az alábbi fő beavatkozási irányokat szolgáló fő tevékenység-típusok támogathatók:

- II.1. Városi szabadtéri közösségi terek számának bővítése, meglévők megújítása, többfunkciós terek kialakítása
- *(pl. játszótér, tömegsport célú pálya, kondipark, közösségi kert, pihenőpark, piknikezőhely stb., illetve ezek kombinációja);*
- II.2. Fedett kulturális, közösségi terek fejlesztése, létrehozása
- *(pl. múzeum, civil/közösségi ház, kulturális és közművelődési intézmény, tömegsport célú építmény stb. felújítása, bővítése, összenyitása, létesítése).*

Támogatási prioritások

A pályázatok értékelése során előnyt élveznek az olyan projektötletek, amelyek igazolhatóan

- az érintett helyi közösség minél tágabb körének aktív bevonásával tervezik és valósítják meg a projektjüket; és/vagy
- a soproni kötődést erősítik bármely korcsoportban; és/vagy
- pénzügyileg fenntarthatóak; és/vagy
- biztosítják az egyenlő esélyű lakossági hozzáférést; és/vagy
- bevonják az üzleti szférát a megvalósításba a cégek helyi társadalmi felelősségvállalása keretében.

Kedvezményezett lehetőséges köre

Önállóan vagy konzorciális formában
soproni székhelyű vagy telephelyű

- civil szervezetek

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ közművelődési, kulturális, oktatási és szociális intézmények ▪ nonprofit gazdasági társaságok ▪ egyházak ▪ nemzetiségi önkormányzatok pályázhatnak, valamint ▪ a települési önkormányzat.
Célcsoportok	Sopron MJV teljes lakossága
Projektméret	min.: 2.500.000 Ft – max.: 25.000.000 Ft (maradványforrás meghirdetése esetén a maximális összeg alacsonyabb is lehet)
Teljes pályázati keretösszeg	162.500.000 Ft
Támogatási intenzitás	100%
Támogató alap	ERFA
A megvalósítás tervezett időintervalluma	<p>A helyi felhívásokra benyújtott, támogatott projektek megvalósítása az 1. pályázati kör esetében 2020.06.30-ig, a 2. pályázati kör esetében 2022.01.31-ig lehetséges.</p> <p><i>Egy adott támogatott projekt megvalósítási időtartama max. 12 hónap lehet!</i></p>
Ütemezés	<p>1. pályázati kör:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meghirdetés: 2018. október - Megpályázható keretösszeg: 162.500.000 Ft <p>2. pályázati kör:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tervezett meghirdetés: 2020. augusztus - Megpályázható keretösszeg: Az 1. pályázati körből visszamaradó/visszahulló teljes forrás.
Kiválasztási alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi pályázati felhívás/ok meghirdetésével - előzetesen megadott bírálati szempontrendszerrel; - Pontozásos értékelési rendszerben, ahol az elérhető maximális pontszám min. 60%-át el kell érni a támogatáshoz; - Támogatás nyújtására az igényelt teljes összeggel és csökkentett összeggel egyaránt lehetséges; - Az előnyt élvező szempontok teljesülésével benyújtott pályázatok plusz pontokat kapnak, melyek az összpontszámhoz adódnak; - Az adott körben benyújtott, nem támogatott pályázatok a következő körben újra benyújthatók értékelésre, de automatikusan nem kerülnek át a következő pályázati körbe.
Kapcsolódás más beavatkozásokhoz, szinergia	<p>A ROP keretében a 2007-2013 közötti időszakban megvalósított fejlesztések közül a városközpontot érintő, az I. Kulcsprojektnél részletesen bemutatott</p> <ul style="list-style-type: none"> - „A városközpont értékmegőrző megújítása – I. ütem” c. funkcióbővítő városrehabilitációs projekt NYDOP-3.1.1./B-09;

	<p>- „A Várkerület értékmegőrző megújítása – I. ütem” c. funkcióbővítő városrehabilitációs projekt NYDOP-3.1.1/B1-13.; valamint</p> <p><u>közvetetten:</u></p> <p>- A NYDOP-3.1.1/B2-13 keretében 2013-2015 között lezajlott szociális városrehabilitáció Kurucdombon infrastrukturális elemei; és</p> <p>- a ROP keretében megvalósított bölcsőde és óvodafejlesztések kapcsolódnak.</p> <p>A 2016-2020 közötti, az ITP keretében tervezett, európai uniós társfinanszírozású projektek közül az alábbiak:</p> <p>- TOP-6.3.2 Zöldülő Belváros – A soproni városrehabilitáció folytatása a klímatudatosság jegyében;</p> <p><u>Közvetetten:</u></p> <p>- TOP-6.4.1 Kerékpárosbarát településrészek kialakítása: a Jereván Itp. kerékpárosbarát fejlesztése, valamint</p> <p>- TOP-6.2.1, 6.5.1, 6.6.1: számos intézmény energetikai megújítása (bölcsődék, óvodák, eü alapellátás, iskolák, GYIK); továbbá az MVP keretében tervezett Lőverek-program.</p>
Output indikátorok meghatározása	<p>- Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m²);</p> <p>- Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m²)</p>
Támogatott projektek összesen	min. 6 db – max. 65 db

Beavatkozási terület/művelet

III. Kulturális-közösségi (szoft) programok

Típus

Helyi pályázat (ESZA)

Indoklás, alátámasztás

A SWOT elemzés során megállapítást nyert, hogy kevés mind az időskorúak aktív közösségi életét elősegítő, mind pedig a fiatalok tartalmas szabadidő-eltöltését, rekreációját biztosító program, esemény. Különösen a központtól távolabb eső városrészekben szeretnének több ilyen lehetőséget. Ugyanakkor a lakosság – de különösen a fiatalok – helyi kötődését minden lehető eszközzel erősíteni kell. A város közösségi, kulturális életének felpezsdítése érdekében szükséges minden aktív helyi szereplő támogatása, hogy a már működő hagyományőrző tevékenységek mellett, újszerű, innovatív kezdeményezéseket is kipróbáljanak.

Igény mutatkozik arra is, hogy a helyi oktatási és szociális intézmények, ill. a civil szervezetek nagyobb szabású, színvonalas rendezvényei kapjanak városi szintű nyilvánosságot, ezzel is javítva a

helyi kisközösségek kohézióját; illetve több hasonló célú programot (pl. ünnepi műsort, bált, vetélkedőt stb.) szervezzenek közös erővel az érintettek, ezáltal költséghatékonyabbak, színesebbek lehetnek a rendezvények.

A város széles körű testvérvárosi kapcsolatokat ápol, melynek fontos részét képezik a hagyományőrző nemzetiségi – főleg német és horvát – kapcsolatok. A társadalmi szervezetek és a lakosság részéről továbbra is élénk érdeklődés tapasztalható ezen együttműködések aktív fenntartására, de új elemekkel való megtöltésére, tudatosabb tematizálására is lehetőség kínálkozik pl. innovatív elemekkel tovább gazdagítani a helyi gazdaság fejlesztése vagy a közösségépítés, a lokálpatriotizmus erősítése területeken. A testvérvárosi kapcsolatok erősítése így a soproni közösségi élet egyik markáns elemévé is válhat.

Társadalmi-szociális szempontból hátrányos helyzetű, ill. leszakadással veszélyeztetett lakosok élnek Sopronban is, bár szegregátumok nem találhatók a városban. A speciális igény azonban ennél sokkal tágabb kört foglal magába: idősek, kamaszok, sokgyermekes családok, egyszülős családok, sajátos nevelési igényű gyermekek, valamilyen egészségügyi károsodással, fogyatékossgal élők, függőségben szenvedők, fedél nélkül élők stb. Részükre a közösségi és/vagy kulturális élményt biztosító programok, akciók, rendezvények további gazdagítása, megújítása fontos célkitűzés, ezáltal is elősegítve a helyi társadalmi kohézió erősítését.

Továbbá a Sopronban újnak, innovatívnak számító – pl. kisközösségek építését, beilleszkedést, tartalmasabb szabadidő eltöltést, új élményeket hozó - módszerek, programok megismerése és bevezetése szükséges ahhoz, hogy a lakosság minél szélesebb körét be tudják vonni az érintett helyi szakemberek és önkéntes segítők, akiket ennek érdekében célcsoportként támogatna a program. Az eredmények fenntarthatósága érdekében kultúraközvetítő és közösségszervezési módszerek, technikák elsajátítása, illetve új helyi közösségi hálózatok építésének előmozdítása szükséges.

Összegezve: a helyi közösségi élet élénkítéséhez az infrastrukturális fejlesztések csak keretet, eszközöket biztosítanak; stabil, tevékeny civil szervezetek, kisközösségek és közcélú, társadalmi programok, akciók, rendezvények nélkül nem fejlődik fenntarthatóan a helyi társadalmi élet.

Kapcsolódó specifikus célok

Közvetlenül:

- S2. A soproni kulturális, közösségi élet fellendítése, színesítése, a különböző városrészek és korcsoportok egyenletesebb bevonásával.
- S3. Speciális vagy hátrányos helyzetű lakossági célcsoportok egyenlő esélyű, aktívabb közösségi, kulturális életének, tartalmas szabadidő eltöltésének támogatása.
- S4. A helyi lokálpatrióta, közösségépítő tevékenységek felkarolása, újszerű kezdeményezések elősegítése.
- S5. Innovatív megoldásokra nyitott helyi közösségformálók gyakorlati eszköztárának bővítése.

Közvetetten: S1.

Területi lehatárolás

A kulturális-közösségi programok korlátozás nélkül, Sopron MJV teljes közigazgatási területén megvalósulhatnak.

Támogatható fő tevékenységek

A helyi pályázati felhívások keretében az alábbi fő beavatkozási irányokat szolgáló fő tevékenység-típusok támogathatók:

- III.1. A városi kulturális, közösségi programkínálat gazdagítása, megújítása a helyi társadalmi szervezetek és a lakosság aktivizálásával
- *(pl. egyszeri akció, rendezvény vagy többször ismétlődő program-sorozat; előadás, fesztivál, jeles nap, ünnepi alkalom, hagyományörzés, művészeti esemény, műhelytalálkozó stb.);*
- III.2. Különböző lakossági cél- és korcsoportok közösségi életének, szabadidő eltöltésének színesítése – kiemelt hangsúlyt fektetve új résztvevők megszólítására és bevonására
- *pl. egyszeri akció, rendezvény vagy többször ismétlődő program-sorozat fiataloknak, időseknek, gyermekes családoknak, fogyatékkal élőknek, hátrányos szociális helyzetűeknek, kertvárosiaknak, lakótelepen élőknek stb.;*
- III.3. Közművelődési, közösségfejlesztő, pedagógus szakemberek és önkéntesek képzése az újszerű, innovatív megoldások elterjesztésének támogatására.
- *pl. tréning, workshop, jó gyakorlat gyűjtés, mentorálás, tudásmegosztás stb.*

Támogatási prioritások	A pályázatok értékelése során előnyt élveznek az olyan projektötletek, amelyek igazolhatóan <ul style="list-style-type: none"> ▪ az érintett helyi közösség minél tágabb körének aktív bevonásával tervezik és valósítják meg a projektjüket; és/vagy ▪ a soproni kötődést erősítik bármely korcsoportban; és/vagy ▪ pénzügyileg fenntarthatóak; és/vagy ▪ biztosítják az egyenlő esélyű lakossági hozzáférést; és/vagy ▪ bevonják az üzleti szférát a megvalósításba a cégek helyi társadalmi felelősségvállalása keretében.
Kedvezményezettek lehetséges köre	Önállóan vagy konzorciális formában soproni székhelyű vagy telephelyű <ul style="list-style-type: none"> ▪ civil szervezetek ▪ közművelődési, kulturális, oktatási és szociális intézmények ▪ nonprofit gazdasági társaságok ▪ egyházak ▪ nemzetiségi önkormányzatok pályázhatnak, valamint ▪ a települési önkormányzat.
Célcsoportok	Sopron MJV teljes lakossága
Projektméret	min.: 1.500.000 Ft – max.: 15.000.000 Ft (maradványforrás meghirdetése esetén a maximális összeg alacsonyabb is lehet)
Teljes pályázati keretösszeg	250.000.000 Ft
Támogatási intenzitás	100%
Támogató alap	ESZA
A megvalósítás tervezett időintervalluma	A helyi felhívásokra benyújtott, támogatott projektek megvalósítása az 1. pályázati kör esetében 2020.06.30-ig, a 2. pályázati kör esetében 2022.01.31-ig lehetséges.

	<i>Egy adott támogatott projekt megvalósítási időtartama max. 12 hónap lehet!</i>
Ütemezés	<p>1. pályázati kör:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meghirdetés: 2018. október - Megpályázható keretösszeg: 250.000.000 Ft <p>2. pályázati kör:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tervezett meghirdetés: 2020. augusztus - Megpályázható keretösszeg: Az 1. pályázati körből visszamaradó/visszahulló teljes forrás.
Kiválasztási alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi pályázati felhívás/ok meghirdetésével - előzetesen megadott bírálati szempontrendszerrel; - Pontozásos értékelési rendszerben, ahol az elérhető maximális pontszám min. 60%-át el kell érni a támogatáshoz; - Támogatás nyújtására az igényelt teljes összeggel és csökkentett összeggel egyaránt lehetséges; - Az előnyt élvező szempontok teljesülésével benyújtott pályázatok plusz pontokat kapnak, melyek az összpontszámhoz adódnak; - Az adott körben benyújtott, nem támogatott pályázatok a következő körben újra benyújthatók értékelésre, de automatikusan nem kerülnek át a következő pályázati körbe.
Kapcsolódás más beavatkozásokhoz, szinergia	<p>A ROP keretében a 2007-2013 közötti időszakban megvalósított fejlesztések közül a városközpontot érintő, az I.Kulcsprojektnél részletesen bemutatott</p> <ul style="list-style-type: none"> - „A városközpont értékmegőrző megújítása – I. ütem” c. funkcióbővítő városrehabilitációs projekt NYDOP-3.1.1./B-09; - „A Várkerület értékmegőrző megújítása – I. ütem” c. funkcióbővítő városrehabilitációs projekt NYDOP-3.1.1/B1-13.; <p>valamint</p> <p><u>közvetetten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A NYDOP-3.1.1/B2-13 keretében 2013-2015 között lezajlott szociális városrehabilitáció Kurucdombon szoft elemei; és - a ROP keretében megvalósított bölcsőde- és óvodafejlesztések kapcsolódnak. <p>A 2016-2020 közötti, az ITP keretében tervezett, EU-s társfinanszírozású projektek közül közvetlenül kapcsolódik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.3.2: Zöldülő Belváros – A soproni városrehabilitáció folytatása a klímatudatosság jegyében (szoft programelemek); - TOP-6.9.2: A helyi identitás és kohézió erősítése <p><u>Közvetetten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.8.2: Sopron és térsége foglalkoztatási paktum.

Output indikátorok meghatározása	<ul style="list-style-type: none"> - HKFS keretében megvalósított új kulturális-közösségi programok száma (db) - HKFS keretében létrehozott új, ill. megújított kulturális-közösségi szolgáltatások száma (db) - HKFS keretében kidolgozott/kipróbált új módszerek/programok száma (db)
Támogatott projektek összesen	min. 16 db – max. 166 db

Az alábbi táblázat röviden összesíti a tervezett beavatkozások fő jellemzőit:

A beavatkozás megnevezése	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum
I. Sopron zöldterületeinek rekreációs célú, családbarát fejlesztése	<p>Az Északi városrész Sopron egyik dinamikusan növekvő városrésze. A szép természeti környezetben található Bécsi-domb és Koronázódomb jelenleg alulhasznosított, a szabadidő eltöltésére alkalmas területek és a telepített utcabútorok állapota leromlott, elhanyagolt. A Tercia Hubertus étterem és a bobbálya között húzódó terület komoly szabadidős potenciállal rendelkezik, megújítása nagyban hozzájárul a városi szabadidőpark-hálózat kiteljesedéséhez, a lefedettség hiányok megszüntetéséhez. Hasonlóan nagy potenciállal rendelkezik a Koronázódombon, az Amfiteátrum közelében található, jelenleg kerítéssel lezárt, sűrű, elvadult növényzettel rendelkező önkormányzati terület, melynek megnyitása és rekreációs célú fejlesztése szinergikusan erősíti a bobbálya melletti fejlesztés hatásait. Az Északi városrészben azonosított fejlesztési szükségletek mellett a város több játszótere is megújításra, bővítésre szorul – a kulcsprojekt keretében olyan komplex beavatkozás megvalósítása szükséges, mely a teljes városi hálózatban észlelhető hiányok megszüntetését célozza. A fejlesztésekkel minőségi javulás érhető el a helyben lakók szabadidős lehetőségeiben, ezáltal jelentős mértékben hozzájárulva az életminőségük javulásához.</p>	<p>A kulcsprojekt mind az öt specifikus célhoz kapcsolódik.</p> <p>Közvetlenül: S1.</p> <p>Közvetetten: S2., S3., S4., S5.</p>	<p>Fő támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenység a pihenés és aktív kikapcsolódás helyszínéül szolgáló funkciók kialakítása, fejlesztése. A megvalósítás során támogatható konkrét tevékenységek (melyek listája a kiemelt projekt felhívás készítése során pontosítható, ill. bővíthető):</p> <ul style="list-style-type: none"> - terület-előkészítés, bontási munkálatok - a meglévő növényállomány rekonstrukciója, új, a környezethez illeszkedő növények telepítése, gyepesítés - új, stabilizált sétautak és egyéb gyalogos felületek, ösvények kialakítása, a meglévő sétautak rekonstrukciója - parkolóhelyek kialakítása - új játszótéri elemek, játszóeszközök, kondicionáló eszközök kihelyezése a különböző korosztályok számára - landart típusú játszódombok kialakítása - tematikus pihenőpontok és kilátópontok kiépítése - piknikezőhely létesítése esőbeállóval - új, egységes megjelenésű utcabútorok beszerzése - családbarát beavatkozások megvalósítása - környezeti nevelés eszközeinek alkalmazása: tematikus tanösvények kialakítása, interaktív tájékoztató táblák elhelyezése stb. 	<p>A fejlesztés jól illeszkedik a városban az elmúlt időszakban megkezdett játszótér- és szabadidőpark megújítási, illetve fejlesztési folyamatba – a leromlott állapotú területek megújítása mellett a hálózat sűrűsége nő, vagyis mint több soproni lakos (kiemelten a gyermekes családok) számára kerül elérhető közelségbe a szabadidő hasznos eltöltését kínáló nyílt közösségi tér.</p>	<p>Közvetlen: Sopron teljes lakossága;</p> <p>Közvetett: a városba látogató, pihenni-feltöltődni vágyó turisták .</p>	275.000	ERFA	<p>Kivitelezés: 2021.02.01. - 2022.01.31 között</p>

A beavatkozás megnevezése	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum
II. Infrastrukturális fejlesztések	A város utóbbi években történő, nagyarányú - főleg a fiatalok számarányában megmutatkozó - népességnövekedése a helyi kulturális és közösségi élet szervezésére is jelentős hatást gyakorol. A város meglévő közművelődési intézményei és közösségi terei, valamint a különböző korosztályokat megcélzó tartalmas szabadidő eltöltésre, rekreációra, tömegsportra is alkalmas helyszínek iránt megnövekedett lakossági igény tapasztalható. Az SHK és a lakossági között egyetértés van abban, hogy ezekre - a lehetőségekhez mérten - előre tervezetten, az érintettek aktív bevonásával fokozatosan reagálni kell.	Közvetlenül: S1. Közvetetten: S2., S3., S4.	A helyi pályázati felhívások keretében az alábbi fő beavatkozási irányokat szolgáló fő tevékenység-típusok támogathatók: II.1. Városi szabadtéri közösségi terek számának bővítése, meglévők megújítása, többfunkciós terek kialakítása II.2. Fedett kulturális, közösségi terek fejlesztése, létrehozása	A ROP keretében a 2007-2013 közötti időszakban megvalósult, a városközpontot, mint kiemelt szerepű közösségi teret érintő infrastrukturális fejlesztések közvetlenül; a bölcsőde és óvodafejlesztések, továbbá a Kurucdombot érintő szociális városrehabilitáció közvetetten kapcsolódnak. A 2016-2020 közötti, az ITP keretében tervezett projektek közül: - TOP-6.3.2 Zöldülő Belváros; Közvetetten: - TOP-6.4.1 a Jereván Itp. kerékpárosbarát fejlesztése, valamint - TOP-6.2.1, 6.5.1, 6.6.1: intézmények energetikai megújítása; - továbbá az MVP keretében tervezett Lőverek-program.	Sopron MJV teljes lakossága	162.500	ERFA	A helyi felhívásokra benyújtott, támogatott projektek megvalósítása 2022.01.31-ig lehetséges. <i>Egy adott támogatott projekt megvalósítási időtartama max. 12 hónap lehet!</i>

A beavatkozás megnevezése	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum
III. Kulturális-közösségi (szoft) programok	A helyi közösségi élet élénkítéséhez, gazdagításához, a lokálpatriotizmus, a helyi kötődés erősítéséhez, újabb cél- és korcsoportok bevonásához az infrastrukturális fejlesztések csak keretet, eszközöket biztosítanak. A helyi társadalmi élet fejlődéséhez elengedhetetlenek a stabil, tevékeny civil szervezetek, kisközösségek és a közcélú, egyenlő eséllyel elérhető egyszeri vagy több alkalomra tervezett helyi társadalmi programok, akciók, rendezvények.	Közvetlenül: S2., S3., S4., S5. <i>Közvetetten:</i> S1.	A helyi pályázati felhívások keretében az alábbi fő beavatkozási irányokat szolgáló fő tevékenység-típusok támogathatók: III.1. A városi kulturális, közösségi programkínálat gazdagítása, megújítása a helyi társadalmi szervezetek és a lakosság aktivizálásával III.2. Különböző lakossági cél- és korcsoportok közösségi életének, szabadidő eltöltésének színesítése – kiemelt hangsúlyt fektetve új résztvevők megszólítására és bevonására III.3. Közművelődési, közösségfejlesztő, pedagógus szakemberek és önkéntesek képzése az újszerű, innovatív megoldások elterjesztésének támogatására.	A ROP keretében a 2007-2013 közötti időszakban megvalósult, a városközpontot, mint kiemelt szerepű közösségi teret érintő infrastrukturális fejlesztések közvetlenül; a bölcsőde és óvodafejlesztések, továbbá a Kurucdombot érintő szociális városrehabilitáció közvetetten kapcsolódnak. A 2016-2020 közötti, az ITP keretében tervezett, európai uniós társfinanszírozású projektek közül az alábbiak: - TOP-6.3.2 Zöldülő Belváros; - TOP-6.9.2: A helyi identitás és kohézió erősítése- <i>Közvetetten:</i> - TOP-6.8.2: Sopron és térsége foglalkoztatási paktum.	Sopron MJV teljes lakossága	250.000	ESZA	A helyi felhívásokra benyújtott, támogatott projektek megvalósítása 2022.01.31.-ig lehetséges. <i>Egy adott támogatott projekt megvalósítási időtartama max. 12 hónap lehet!</i>

6.2 Együttműködések

A Soproni Helyi Közösség a HKFS megvalósítása során a már meglévő hazai és nemzetközi kapcsolatokat további erősítésére, elmélyítésére kiemelten összpontosít. Új partnerek bevonására célzottan nem törekszik a város, de minden egyes felmerülő lehetőséget mérlegel.

Hazai szempontból főként a térségi kapcsolatok élénkítését szeretnék elérni; míg a nemzetközi tevékenységek a város kulturális életének és turisztikai lehetőségeinek összekapcsolására kínálnak jó lehetőséget, elsősorban a meglévő testvérvárosi kapcsolatrendszer tematikus gazdagítására.

A specifikus középtávú célokhoz és beavatkozási irányokhoz való illeszkedés

A tervezett együttműködések közvetve mind az öt tematikus célhoz illeszkednek (*Lásd 5. A stratégia célhierarchiája fejezet!*), de különösen

- A soproni kulturális, közösségi élet fellendítése, színesítése, a különböző városrészek és korcsoportok egyenletesebb bevonásával, valamint a
- A helyi lokálpatrióta, közösségépítő tevékenységek felkarolása, újszerű kezdeményezések elősegítése célkitűzésekhez.

Alaposabb előkészítés után a kooperáció az

- S5. Innovatív megoldásokra nyitott helyi közösségformálók gyakorlati eszköztárának bővítése tematikus, valamint a
- H3. Vállalkozások társadalmi felelősségvállalásának ösztönzése horizontális célokat is érinthetik.

A helyi közösségformáló szakemberek és önkéntesek módszertani eszköztárának bővítésére jó alkalom lehet a hazai és külföldi együttműködések során megismert jó gyakorlatok behatóbb, gyakorlat-orientált tanulmányozása.

A vállalkozások aktívabb, önkéntes alapú bevonása a város közösségi életébe a 2014-2020 közötti időszak egyik kiemelt feladatához, a gazdaság-fejlesztéshez szinergikusan kapcsolódik.

Az együttműködések tervezett tématerületei

Sopronnak élő kulturális és civil testvérvárosi kapcsolatai vannak, melyek a jövőben várhatóan tovább fejlődnek, gazdagodnak. Cél a meglévő testvérvárosi kapcsolatok ápolása közös kulturális és közösségi programokon keresztül pl. Kemptennel és Bad Wimpfennel (Németország), valamint Medgyessel (Románia).

Sopron határmenti szerepe térségi és kulturális értelemben egyaránt meghatározó: a környező hazai és osztrák településekkel, mint pl. Nagycenk, Fertőd, Fertőrákos, Sopronbánfalva, Kismarton, Bécsújhely számos közös együttműködési terület van a kulturális hagyományőrzés és a turizmus vonatkozásában. Kiemelt aktualitása van a Széchenyi-emlékévnek, de fontos kapcsolódási pontot jelentenek a zarándokhelyek, -utak is, valamint az Esterházy-kultusz.

Ifjúsági csereprogramok támogatása, pl. művészeti, honismereti, tömegsport területeken, illetve helyi zenei, egyéb művészeti csoportok más településeken, fesztiválokon való megjelenésének támogatása.

Civil együttműködések támogatása a HACS struktúráján keresztül kulturális, közösségfejlesztési területeken.

Sopron gazdag kulturális életének egy része a városi nagyrendezvényekhez, fesztiválokhoz kapcsolódik (melyek között a VOLT Fesztivál európai hírű). Az együttműködések kiterjedhetnek regionális szinten a környező településekkel elsősorban a nagyrendezvények, fesztiválok összehangolására, így ezek egymást erősítik, nem jelentenek konkurenciát egymásnak.

A megyei jogú városok közül a térségből elsősorban Győr és Szombathely helyi akciócsoportjával tervezünk tudásátadást, tapasztalatcserét, mely a későbbiekben hozzájárulhat a térségi hálózatosodás megalapozásához.

A Soproni – és részben a Kapuvári – járásban működős Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesülettel (LEADER HACS) megvizsgálják a gyakorlati együttműködés lehetőségeit is, miután a specifikus stratégiai célkitűzéseink között több átfedés is található.

Indoklás, alátámasztás

A meglévő hazai és nemzetközi együttműködések erősítése, és újak kialakítása lehetőséget biztosít arra, hogy mások jó gyakorlatait megismerve, erősödjenek a térségi és a határon átnyúló kapcsolatok, melyek közvetve hozzájárulnak a város fejlődéséhez.

Fontos szempont volt, hogy a HACS-ban képviselt civil és egyházi szervezeteken túl a városban régóta aktívan és elismerten működő nonprofit szervezetek meglévő - kulturális, nemzetiségi, hagyományőrző stb. – kapcsolatrendszere még jobban hozzájáruljon a város közösségi életének színesítéséhez - további közös programok támogatásával.

A tervezett hazai és nemzetközi együttműködések mindegyike a város kulturális értékeinek közvetlen marketingjéhez is hozzájárulhat, biztosítva ezzel élő kulturális és közösségi kapcsolatok létrejöttét. Mindez közvetve a helyi turizmus fejlesztéséhez is kapcsolódik, mely szempont a település ITS-ében és Gazdasági Programjában egyaránt kiemelt szerepű. A nemzetközi kapcsolatok erősítésével további határon átnyúló pályázatok előkészítését is támogatni kívánja a HACS.

Tervezett forrás

Mivel az együttműködések horizontálisan több célkitűzést és potenciális beavatkozási műveletet is érintenek, továbbá a HACS Munkaszervezet tevékenységének is részét képezik, így az erre a célra allokált forrás önmagában nem értelmezhető: egyik része a II.1. intézkedésre benyújtott nyertes helyi pályázatokból, míg másik része a Munkaszervezet működési költségéből kaphat finanszírozást.

6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A TOP CLLD program szervezeti szinten három szintből épül fel:

I. A támogató intézményrendszer alkotó szervezetek, szervezeti egységek határozzák meg a TOP CLLD irányelveit és kereteit, nyomon követik azok gyakorlati érvényesülését, valamint a HKFS-ek értékelése alapján kiválasztják a támogatandó HACS-okat;

II. A helyi akciócsoportok felelősek a HKFS-ek kidolgozásáért és megvalósításáért, a helyi partnerség biztosításáért, a helyi kiválasztási folyamat lebonyolításáért;

III. HKFS által lefedett akcióterületen működő községi szervezetek, gazdasági, egyházi és civilszervezetek közül kerülhetnek ki a helyi támogatást igénylők és kedvezményezettek, akik a HKFS megvalósítását szolgáló helyi projekteket készítik elő és hajtják végre.

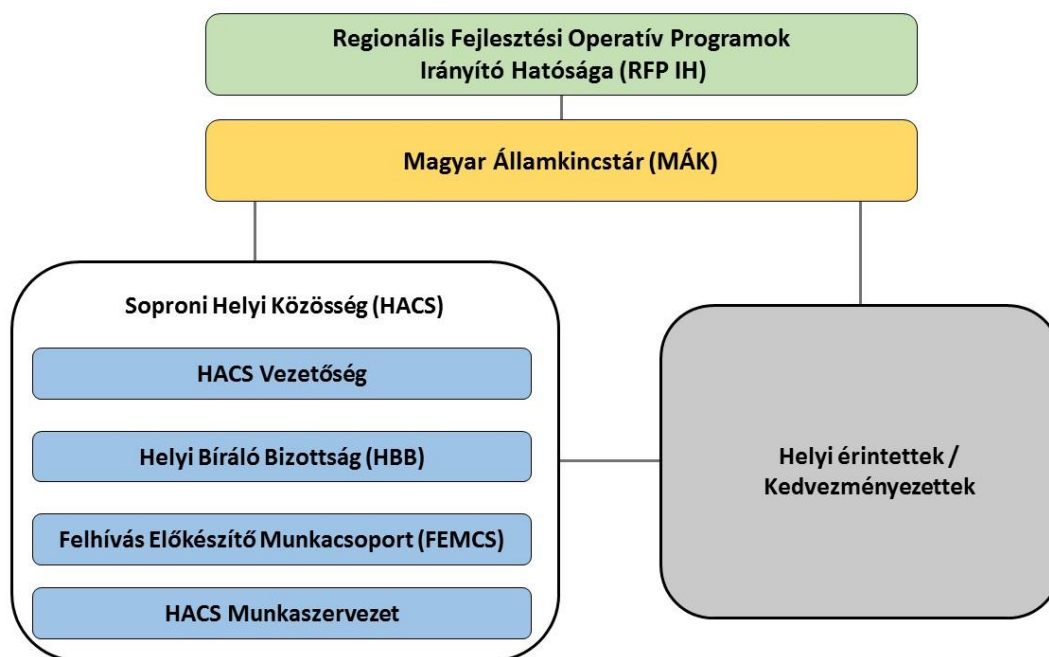
Az országos szintet az alábbi szervezetek képviselik:

- Miniszterelnökség: kialakítja a CLLD megvalósításának keretszabályait és elvégzi az Irányító Hatóság által előkészített központi szintű felhívások és egyéb a megvalósításhoz kapcsolódó dokumentumok minőségbiztosítását;
- Döntés-előkészítő Bizottság: javaslatot tesz az előzetes szakmai értékelések alapján a megvalósításra érdemesnek tartott HKFS-ek támogatására;
- TOP Monitoring Bizottság: a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program megvalósítását követi nyomon;
- Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága (RFP IH): ellátja TOP CLLD végrehajtásának szakmai irányítását és nemzeti szintű adminisztrációját, szükség esetén egyéb szervezetek bevonásával.

Az alábbiakban a CLLD helyi intézményrendszere és érintettei körei kerülnek részletes bemutatásra:

6.3.1 A CLLD szervezeti felépítése

A Soproni Helyi Közösség konzorciumi formában működő szervezet.

5. ábra: A HACS szervezeti ábrája

Forrás: saját szerkesztés

A HKFS megvalósításának egyik kezdő lépéseként, legkésőbb a támogatási döntéskövető 6. hónap végéig – a rendelkezésre álló adminisztrációs és menedzsment költségek terhére – a HACS - külső szakértők bevonásával - Szervezeti és Működési Szabályzatot (SZMSZ) dolgoz ki, mely tartalmazza a működés részletes eljárásrendjét, az egyes szervezeti egységek feladatait és felelősségi körét, munkaügyi szabályozásokat stb., így jelen fejezet kizárólag a legfontosabb, a majdani SZMSZ alapját jelentő szervezeti és működési irányelveket mutatja be a HKFS átdolgozása idejére az IH által kiadott TOP CLLD Működési Kézikönyv 2. fejezete iránymutatásai alapján.

6.3.2 Az egyes szervezeti egységek szerepe, felelősségi köre

Helyi Akciócsoport (HACS)

A Helyi Akciócsoport **Soproni Helyi Közösség** néven 2016. május 30-án alakult meg **konzorciumi** formában 20 alapító taggal, Sopron MJV Önkormányzata vezetésével jött létre. 2017. szeptemberében Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala társult a HACS-hoz, mely így **21 tagúra bővült**. A település különböző társadalmi csoportjai megfelelően képviseltetve vannak a szervezetben.

A Soproni Helyi Közösség Konzorcium (HACS) működésének fő szabályai:

- Határozatképes, ha a tagok legalább 50%-a + 1 fő jelen van;
- Valamennyi tag 1 szavazattal rendelkezik a döntéshozatal során;
- A szavazás minden esetben nyílt;
- A döntéshozatal alapesetben egyszerű többséggel történik;
- Az SZMSZ által meghatározott esetekben – pl. HKFS módosítása, HACS vezetőség megválasztása, Helyi Bíráló Bizottság tagjainak és póttagjainak megválasztása, HACS tagok kizárása – a konzorcium 2/3-os döntéssel dönt;
- Az ülésekről jegyzőkönyv/emlékeztető készül. A HACS-ban való részvétel nyitott, új tagok számára a jövőben is lehetőség van a csatlakozásra az alábbi feltételek teljesülése esetén:
 - A HACS tagjai csak a településen székhellyel vagy telephellyel rendelkező települési önkormányzat, önkormányzati intézmény, többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság, költségvetési szervek és intézményeik, civil szervezetek, egyházi jogi személyek (belső egyházi jogi személy), továbbá gazdálkodó szervezetek, egyéni vállalkozók lehetnek;
 - A HACS tagoknak el kell fogadniuk a HACS céljait, irányelveit, tevékenyen részt kell vállalniuk a HKFS megvalósításában;
 - A három szektor képviseletének kiegyensúlyozottnak kell maradnia;
- A HACS összetétele megfelelően reprezentálja a helyi társadalom sokféleségét.

Az alábbi táblázat a Soproni Helyi Közösség (HACS) Konzorcium tagjait tartalmazza a 2017. szeptemberi állapot alapján:

Szervezet neve	Képviselet szféra	Szervezet képviselője	HACS tagsága	Részvétel a HACS működésében
Soproni Megyei Jogú Város Önkormányzat	köz	Dr. Farkas Ciprián polgármester	alapító tag	HACS vezető; Stratégiai-operatív Munkacsoport tagja
Soproni Városfejlesztési Kft.	köz	Kelemen Imre ügyvezető	alapító tag	Gazdaságfejlesztési-Környezeti INFRA Munkacsoport és a Stratégiai-operatív Munkacsoport tagja
Universitas Fidelissima Kft. - GYIK Rendezvényház	köz	Polgár Rudolf ügyvezető	alapító tag	Közösségi-Kulturális Programok SZOFT Munkacsoport tagja

Szervezet neve	Képviselet szféra	Szervezet képviselője	HACS tagsága	Részvétel a HACS működésében
Soproni Múzeum	köz	Dr. Tóth Imre múzeumigazgató	alapító tag	HACS tagja
Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft.	köz	Horváth Zoltánné ügyvezető igazgató	alapító tag	Közösségi-Kulturális Programok SZOFT Munkacsoport tagja
Sopron Segít Közalapítvány	köz	Barcza Attila kuratóriumi elnök	alapító tag	Stratégiai-Operatív Munkacsoport tagja
Római Katolikus Városlélebánia	civil	Horváth Imre városlélebános, kerületi esperes	alapító tag	HACS tagja
Soproni Református Egyházközség	civil	Vladár Gábor lelkipásztor	alapító tag	HACS tagja
Soproni Zsidó Hitközség	civil	Dr. Koszorú Gábor gazdasági ügyintéző	alapító tag	Gazdaságfejlesztési-Környezeti INFRA Munkacsoport tagja
Soproni Evangélikus Egyházközség	civil	Tóth Károly igazgató lelkész	alapító tag	HACS tagja
Testvériség Néptánc Alapítvány	civil	Csoltói József kuratóriumi tag	alapító tag	Gazdaságfejlesztési-Környezeti INFRA Munkacsoport és a Közösségi-Kulturális Programok SZOFT Munkacsoport tagja
Hova Tovább Közhasznú Alapítvány	civil	Földes Tamásné kuratóriumi elnök	alapító tag	HACS tagja
Soproni Polgári Nyugdíjas Kör	civil	Dr. Bakody Gyula elnök	alapító tag	Közösségi-Kulturális Programok SZOFT Munkacsoport tagja
Soproni Városszépítő Egyesület	civil	Dr. Józán Tibor elnök	alapító tag	HACS vezetőségi tag; Gazdaságfejlesztési-Környezeti INFRA Munkacsoport és a Közösségi-Kulturális Programok SZOFT Munkacsoport tagja
Sopron Régió Turisztikai Központ Nonprofit Kft.	üzleti	Erdősi-Héjj Boglárka ügyvezető	alapító tag	Közösségi-Kulturális Programok SZOFT Munkacsoport tagja
Divitrade Kft.	üzleti	Divós István ügyvezető	alapító tag	HACS tagja
HA-MI Összefogunk Európai Szövetkezet	üzleti	Perkovácz Tamás elnök	alapító tag	Gazdaságfejlesztési-Környezeti INFRA Munkacsoport és a Közösségi-Kulturális Programok SZOFT Munkacsoport tagja
Scarbantia Zrt.	üzleti	Tóth Kálmán elnök-vezérigazgató	alapító tag	HACS vezetőségi tag; Gazdaságfejlesztési-Környezeti INFRA Munkacsoport tagja
Vincellér MPS Kft.	üzleti	Molnár Tibor ügyvezető	alapító tag	Gazdaságfejlesztési-Környezeti INFRA Munkacsoport tagja

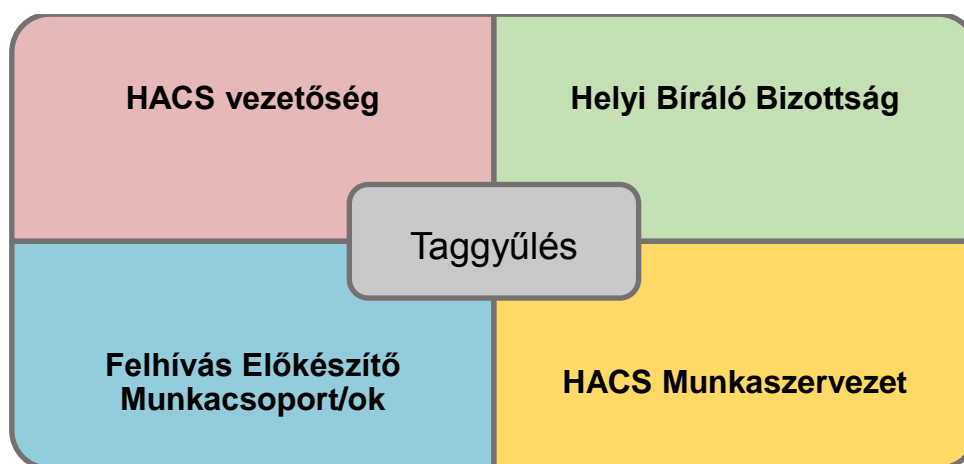
Szervezet neve	Képviselet szféra	Szervezet képviselője	HACS tagsága	Részvétel a HACS működésében
Lansor Informatikai Kft.	üzleti	Dr. Locsmánda Szabolcs	alapító tag	HACS tagja
Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala	köz	Dr. Sárvári Szabolcs	társult tag	HACS Munkaszervezet működtetése; Stratégiai-operatív Munkacsoport tagja

5. táblázat: A HACS konzorciumi tagjai

Forrás: saját szerkesztés

A helyi intézményrendszer

A HACS esetében az alábbi szervezeti egységek azonosíthatók:

6. ábra: A TOP CLLD helyi intézményrendszere

forrás: TOP CLLD Működési Kézikönyv 5. ábra (Készítette Lechner Tudásközpont 2017. augusztus)

A HACS feladatai

A helyi akciócsoport felelős helyi szinten a közösségvezérelt HKFS elkészítéséért, benyújtásáért, valamint az IH által kiválasztott HKFS szabályos megvalósításáért.

A HKFS megvalósításának igazgatási és pénzügyi feladatain kívül a HACS-ok feladata a térségi animáció: a potenciális érintettek mobilizálása, képessé tétele fejlesztési elképzeléseik megvalósítására, a projekt elképzelések közötti és a potenciális kedvezményezettek közötti kapcsolatok erősítése a HKFS céljainak megvalósítása érdekében, illetve olyan tevékenységek kezdeményezése, amelyek későbbi együttműködések és projekteket alapoznak meg.

A HACS további fontos feladata a partnerség képviselete, kapcsolattartás külső szervezetekkel, ezáltal a HACS ismertségének, térségi beágyazottságának erősítése.

A HACS-nak a HKFS megvalósítása során kötelező együttműködnie a támogató intézményrendszerrel. A HACS működésének szabályosnak és átláthatónak kell lennie az IH részéről.

A HACS feladatai a szervezet kialakításával kapcsolatban

1. A konzorcium tagjai a HKFS megvalósítása érdekében Konzorciumi Együttműködési Megállapodást kötöttek;

2. A Konzorciumi Együttműködési Megállapodásban meghatározott módon megválasztották a konzorcium vezetőjét és a 3 tagú vezetőséget, amelyben az akcióterület civil, vállalkozói és önkormányzati/közszféra szereplői egyaránt képviseltetik magukat;
3. A HACS tagjai közül Munkaszervezetet választott a HKFS végrehajtásával kapcsolatos adminisztratív és igazgatási feladatok elvégzésére, melyet Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala lát el.
4. A HKFS kiválasztására vonatkozó IH támogatói döntést követő 2 hónapon belül a HACS benyújtja a HKFS végrehajtásában résztvevő munkatársak önéletrajzát az IH-nak;
5. A HACS tagjaiból – a CLLD Működési kézikönyv 2.2.3. fejezetében, valamint a FEMCS ügyrend sablonban ismertetett meghívottakból - létrehozza a helyi Felhívás Előkészítő Munkacsoport(ka)t;
6. A HACS tagjaiból és a meghívottakból létrehozza a Helyi Bíráló Bizottság(ka)t.

A HACS működtetésével kapcsolatos irányítási és adminisztratív feladatok

1. A HACS kéri az IH-t a helyi felhívásokról szabályossági nyilatkozat kiadására;
2. benyújtja az IH-nak benyújtandó éves előrehaladási jelentéseket - a kiadott sablon alapján;
3. benyújtja az IH-nak a kifizetési kérelmeket és az azzal egybekötött féléves időközi beszámolókat;
4. amennyiben szükséges, javaslatot tesz a már elfogadott HKFS átdolgozására, és benyújtja az IH-hoz a HKFS módosítását;
5. kapcsolatot tart a végrehajtás különböző szintjeivel és a külső szervezetekkel.

A helyi felhívásokkal, értékeléssel és kiválasztással kapcsolatos HACS feladatok

1. Az IH szabályossági nyilatkozata alapján jóváhagyja és saját honlapján keresztül meghirdeti a helyi felhívásokat és azok módosításait – a kiadott központi sablon és iránymutatások alapján;
2. a HKFS elfogadását követő 6 hónapon belül legalább egy felhívást megküld az IH részére szabályossági vizsgálatra;
3. a HKFS elfogadását követő 6 hónapon belül megküldi a Kulcsprojekt helyi felhívás tervezetét az IH részére szabályossági vizsgálatra.
4. A HACS tagjai – szükség szerint külső szakértők támogatásával- segítséget nyújtanak a potenciális kedvezményezettek számára a fejlesztési elképzeléseik kialakításához (egyebek között a mozgósítás, tájékoztatás, információnyújtás, szakmai segítségnyújtás, hálózatépítés stb. terén);
5. A HBB javaslata alapján helyi szinten a HACS vezetőség dönt a helyi támogatási kérelmek elutasításáról vagy azok támogatásáról, a HACS taggyűlésének jóváhagyásával. A HACS MSZ a támogatási javaslatot megküldi az IH-nak a döntési javaslatot meghozó ülés jegyzőkönyvével együtt, az ülés megtartását követő max. 30 napon belül. (A hiánytalan helyi támogatási döntési jegyzőkönyv a feltétele a támogatási kérelmek végső ellenőrzése megkezdésének.)

A fentiekén túl a HACS tevékenysége között opcionálisan szerepelhet a helyi kompetenciák fejlesztése, közösségfejlesztés, -szervezés, projektgenerálás, valamint a HKFS-t alátámasztó elemzések, tanulmányok készítése éppúgy, mint a hazai és nemzetközi együttműködések előkészítése és megvalósítása.

HACS vezetőség

A HACS döntéshozó testülete a 3 tagú vezetőség, melyet a HACS tagságából a konzorcium választ ki, 2/3-os döntéssel. A vezetőség tagjai a 3 szektort (magán-, köz- és civil szféra) 1-1 fővel képviselik.

A vezetőség tagjainak változását A HACS vezető kezdeményezheti. A változtatást a HACS taggyűlésnek jóvá kell hagynia. A HACS vezetőség egyetlen tagja sem lehet a HACS alkalmazottja.

A vezetőség feladata az SZMSZ által a hatáskörébe utalt feladatok, valamint a teljes konzorciumi tagság összehívását nem igénylő egyéb döntési jogkörök ellátása – egyebek között:

- A HACS működésének, a HKFS megvalósításának irányítása, felügyelete;
- Taggyűlések összehívása, levezetése;
- Javaslatétel tagsági jogviszonyra (új tag felvétele, tagsági jogviszony megszüntetése);
- Javaslatétel a HACS Munkaszervezet vezetőjére;
- Javaslatétel a helyi támogatási felhívásokra, az értékelési szempontrendszer összeállítására, a támogatási kérelmek befogadására és rangsorolására;
- Döntés a HBB által kialakított helyi támogatási rangsorról, támogatási összegekről, illetve elutasított pályázatokról;
- A HKSF megvalósítása során felmerülő egyéb feladatok ellátása, szükség esetén javaslatétel a HKFS módosítására;

A HACS vezetőség saját ügyrendje szerint működik az SZMSZ alapján. Akkor határozatképes, ha minden tagja jelen van, a határozatokat egyszerű szótöbbséggel hozza. A szervezet képviselőre a HACS vezető jogosult, akit a vezetőség tagjai választanak meg.

Pozíció	Név	Delegáló szervezet / szféra
vezető	Dr. Farkas Ciprián	Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata / köz
vezetőségi tag	Dr. Józán Tibor	Soproni Városszépítő Egyesület / civil
vezetőségi tag	Tóth Kálmán	Scarbantia Zrt./ üzleti

6. táblázat: A vezetőségtagjai - a HACS 2016.11.28-i Határozata alapján – aktualizálva a 2019. októberi önkormányzati választás eredményeként

Forrás: saját szerkesztés

A HACS vezetőjének feladatai

A HKFS végrehajtásához kapcsolódóan:

1. Ellátja a HACS képviselőtét;
2. Összehívja, vezeti a HACS üléseit;
3. Biztosítja a HACS vezetőség döntési működőképességét;
4. Ellenjegyzik az IH-nak jóváhagyásra benyújtandó helyi támogatási döntéseket;
5. Ellenjegyzik a FEMCS helyi felhívás véglegesítésére vonatkozó javaslatait;
6. Gondoskodik arról, hogy a HACS szervezete, illetve Munkaszervezete adataiban történő, valamint vezető tisztségviselőit érintő változásokról az IH-t 10 napon belül írásban értesíti.

HACS Munkaszervezet feladatai

A Munkaszervezet a HACS ügyviteli, adminisztratív szervezeti egysége, mely tevékenysége mellett a HACS Munkaszervezete (HACS MSZ) aktívan közreműködik a HACS térségi animációs és projektfejlesztő munkájában.

A munkaszervezeti feladatokat a konzorcium tagjainak döntése alapján megválasztott, nonprofit szervezetként működő partner, **Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala** látja le.

A munkaszervezet dolgozói tevékenységüket munkaviszony, illetve megbízási szerződés keretében látják el. A munkáltatói jogkört a munkaszervezet vezető gyakorolja. A munkaszervezet létszáma a feladatokhoz igazodóan változhat.

Amennyiben a Munkaszervezet munkájával kapcsolatban tartósan súlyos kifogások merülnek fel a HACS részéről, úgy a HACS tagsága dönthet a teljes munkaszervezet, illetve annak vezetője és/vagy munkatársa(i) leváltásáról, egyúttal javaslatot téve új Munkaszervezet/vezető/munkatárs(ak) kijelölésére, és minderről haladéktalanul tájékoztatva az Irányító Hatóságot.

A Támogatási Szerződésben rögzített feltételek nem teljesítése esetén az IH is kezdeményezheti Munkaszervezet/vezető visszahívását, illetve egyoldalúan elállhat a szerződéstől.

A Munkaszervezet adminisztratív és menedzsment feladatai

A munkaszervezet adminisztratív és animációs feladataival kapcsolatos műszaki, szakmai elvárásokat az IH és a munkaszervezeti feladatokat ellátó szervezet között létrejött Támogatási Szerződés tartalmazza. A Támogatási Szerződés meghatározza továbbá a HACS működési és animációs tevékenységére rendelkezésre álló forráskeretet, a keret felhasználásának ütemezését, a tevékenységek mérföldköveit és a beszámolási kötelezettségeket.

- a) Fentiek alapján a HACS Munkaszervezete az alábbi főbb feladatokat látja el:
- b) Biztosítja a technikai és személyi hátteret a HACS működéséhez:
 - a. legalább egy munkatárs munkaállomását biztosító irodát tart fenn a HKFS-ben meghatározott tervezési területen;
 - b. a HKFS megvalósításának időszakában legalább munkatársat foglalkoztat;
 - c. személyes és telefonos ügyfélszolgálatot biztosítva az ügyfelek rendelkezésére áll és válaszol a beérkezett e-mailekre;
 - d. gondoskodik a HACS működésével és a helyi támogatási kérelmek kezelésével kapcsolatos nyilvántartások vezetéséről, a dokumentálásról és a dokumentumok 2027. december 31-ig történő megőrzéséről;
 - e. az irodában a Széchenyi 2020 Kedvezményezett Tájékoztatási Kötelezettségei útmutató és arculati kézikönyv „KTK 2020” c. dokumentum szerinti kötelező arculati elemeit használja.
- c) Ellátja a helyi támogatási kérelmek kezelésével kapcsolatos feladatokat a HACS-hoz történő benyújtását követően (érkeztetés, hiánypótlás, tisztázó kérdések, bírálat a támogatást igénylővel folytatott kommunikáció).
- d) Közreműködik a HACS animációs és projektgeneráló tevékenységében.

- e) Biztosítja az információkhoz való lehető legszélesebb körű hozzáférést és nyilvánosságot a HKFS-ben szereplő Kommunikációs terv alapján tájékoztatási és információs tevékenységet végez a helyi szereplők, potenciális kedvezményezettek körében a HKFS megvalósítása érdekében.
- f) Elkészíti és benyújtja az IH-nak a központi sablon *(1. melléklet)* alapján kialakított, az IH által a HACS rendelkezésére bocsátott informatikai felületen keresztül az éves előrehaladási jelentéseket a TSZ-ben rögzített ütemezéssel.
- g) Elkészíti és benyújtja az IH-nak a kifizetési kérelmeket (a HKFS és a 272/2014 (XI.5.) Korm. rend. rendelkezései szerint) és az azzal egybekötött szakmai beszámolókat a TSZ-ben rögzített ütemezéssel.
- h) Gondoskodik a HKFS megvalósításának nyomon követéséről, a monitoring adatok gyűjtéséről, kiértékeléséről az IH által elvárt szempontok szerint.

A Munkaszervezet feladatai a helyi támogatási kérelemkezeléssel kapcsolatosan

A Munkaszervezet legfontosabb feladatai a támogatási kérelemkezelés helyi szakaszában a következők:

A helyi felhívások elkészítése érdekében:

- a) A helyi Felhívás Előkészítő Munkacsoport (FEMCS) üléseinek előkészítése, összehívása és a titkársági teendők ellátása;
- b) a helyi felhívások és mellékleteik első tervezetének elkészítése, valamint a FEMCS által jóváhagyott észrevételek átvezetése;
- c) a helyi felhívások és mellékleteik IH-hoz történő benyújtása szabályossági vizsgálat céljából;
- d) az IH észrevételeinek HACS által történő megvitatásának és átvezetésének biztosítása;
- e) az IH által minőségellenőrzött, szabályosnak nyilvánított helyi felhívások saját honlapon történő megjelenítése, és erről az IH írásos értesítése;
- f) a központilag szabályozott változások frissítése a honlapon.

Projektfejlesztés és a helyi támogatási kérelmek bírálata érdekében:

- a) A HACS-nak gondoskodnia kell arról, hogy az adott helyi támogatási kérelem vonatkozásában a projektgenerálásban – az ehhez kapcsolódó tanácsadásban - és az értékelésben részt vevők személyi szinten elkülönüljenek a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet VI. az összeférhetlenséggel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazó fejezete alapján.
- b) Információkkal, tanácsadással segíti a területén lévő potenciális támogatást igénylőket a projektfejlesztésben és a nyertes támogatást igénylőket a kifizetési kérelmük összeállításában, valamint ez irányú konzultációkat szervez, és ehhez kapcsolódóan ügyfélszolgálati tevékenységet folytat. Ugyanakkor a segítségnyújtás nem tartalmazza a helyi támogatási kérelmeknek vagy azok részeinek megírását.
- c) Gondoskodik a Helyi Bíráló Bizottság üléseinek előkészítéséről, összehívásáról és a titkársági feladatok ellátásáról.
- d) Befogadja és iktatja a beérkezett helyi támogatási kérelmeket.

- e) Értesíti a támogatást igénylőket a helyi támogatási kérelmeik beérkezéséről és a kiválasztási folyamat megkezdéséről.
- f) Elvégzi a beérkezett helyi támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzését – a helyi felhívásban szabályozott, a HACS által ellenőrizendő jogosultsági kritériumok alapján.
- g) Ha szükséges, egy alkalommal hiánypótlást kér a támogatást igénylőtől.
- h) Elvégzi a jogosultsági ellenőrzésen megfelelt helyi támogatási kérelmek tartalmi értékelését – a helyi felhívásban meghatározott kiválasztási kritériumok alapján.
- i) A tartalmi értékelés során felmerülő nem egyértelmű információ esetén tisztázó kérdést tehet fel a támogatást igénylőnek.
- j) A döntési javaslat megalapozása céljából helyszíni szemlét tarthat a helyi pályázóknál.
- k) A tartalmi értékelés alapján elkészíti az egyes helyi támogatási kérelmek pontozásos értékelését tartalmazó értékelési lapokat; és az adott szakaszban értékelt kérelmekre adott pontszámok alapján a HBB elé terjeszti a helyi támogatási kérelmeket
- l) Értesíti a támogatást igénylőket a HBB döntési javaslatáról és felszólítja a támogatásra javasolt támogatást igénylőket támogatási kérelmük feltöltésére az IH által meghatározott informatikai rendszerbe;
- m) A HBB ülést követően megküldi az ülés jegyzőkönyvét elektronikusan a HBB tagjainak és az IH-nak, mely tartalmazza az elutasításra és a támogatásra javasolt kérelmek főbb azonosítási és értékelési adatait/eredményeit, valamint az összegző rangsort.
- n) Együttműködik az IH-val a támogatott helyi projektek helyszíni ellenőrzései során.
- o) Eleget tesz az IH adatkéréseinek.

HACS Munkaszervezet vezető feladatai

A Munkaszervezet munkáját a Munkaszervezet vezető irányítja, aki

- a) eljár és dönt a tagság és a vezetőség által hatáskörébe utalt ügyekben;
- b) gondoskodik a konzorcium nyilvántartásainak vezetéséről;
- c) a HACS vezetéssel egyetértésben gondoskodik a konzorcium álláspontjának képviseléséről szakmai kérdésekkel kapcsolatban;
- d) gondoskodik a HKFS megvalósulását dokumentáló jelentések (kifizetési kérelmek) elkészítéséről és benyújtásáról;
- e) gondoskodik a HKFS monitoringjának alapját képező indikátorok rendszeres gyűjtéséről és értékeléséről, a kötelező adatszolgáltatási tevékenységeknek való megfelelésről;
- f) beszámol a HACS vezetésnek a Munkaszervezet működéséről.

Felhívás Előkészítő Munkacsoport (FEMCS)

A Felhívás Előkészítő Munkacsoport a helyi felhívások szakmai tartalmának meghatározásában résztvevő szakmai javaslattevő tervezetten 3-5 fős testület. Egy FEMCS egy vagy több helyi felhívás előkészítéséért is felelős lehet; illetve lehetőség van egy közös (ESZA és ERFA típusú helyi felhívásokat együttesen kidolgozó) FEMCS működtetésére is.

A FEMCS titkársági feladatait a Munkaszervezet látja el.

A FEMCS ülések állandó meghívottja az RFP IH képviselője.

A FEMCS tagok:

- szakmailag támogatják a helyi felhívások kialakítását: véleményeznek, javaslatot tesznek, minőségbiztosítanak, szükség szerint elkészítik a helyi felhívás/ok műszaki-szakmai specifikációt tartalmazó részeinek első változatát;
- határidőre véleményezik a FEMCS ülések – HACS MSZ által elkészített - emlékeztetőit.

Helyi Bíráló Bizottság (HBB)

A HBB a HACS tagjaiból választott önálló testület. A HBB tagjait a HACS konzorciumi tagsága választja, 2/3-os többséggel, az alábbi alapfeltételek figyelembevételével:

- A HBB tagjai személyükben nem lehetnek azonosak a HACS vezetőjével és 2 vezetőségi tagjával;
- A HBB megfelelően reprezentálja a helyi társadalom sokféleségét;
- A három érdekszféra képviselete arányosan valósul meg az alábbiak szerint:
 - o A HBB 5 testületi tagból (2 fő a közszféra, 2 fő a civil szféra, 1 fő a vállalkozói szféra képviseletében) áll. Az 5 HBB tag szükség szerinti helyettesítésére (távollét, illetve összeférhetlenség esetén) mindhárom szektorból 1-1 póttagot választanak. Póttag csak a saját szektorába tartozó tagot helyettesíthet, hogy a HBB-beli szektorális arányok ne módosuljanak.
 - o A HBB minden tagja 1 szavazattal rendelkezik.
 - o A HBB akkor határozatképes, ha mindhárom tagja/szféra képviselője jelen van.
 - o HBB-ben a szavazatok legalább 50%-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják.
- A HACS vezetőség a különböző pályázati felhívásaihoz újabb HBB-k felállítását kezdeményezheti, de kizárólag a három szektor arányos képviseletének és az összeférhetlenségi szabályok betartásának biztosításával.
- A HBB-k tagjairól minden esetben a HACS/Konzorcium taggyűlése 2/3-os döntéssel dönt.

A HBB összehívásának, feladatainak és működésének részletezését a 2. mérőföldkő keretében kidolgozott HBB ügyrend tartalmazza.

A HBB főbb feladatai a következők:

- a HACS Munkaszervezet által felterjesztett helyi támogatási kérelmek rangsorának kialakítása; az egyes támogatásra javasolt kérelmekhez támogatás összeg hozzárendelése a rendelkezésre álló keret alapján;
- a Munkaszervezet értékelésével történő egyetértés – teljes vagy csökkentett összegű támogatás, illetve elutasítás - esetén HACS vezetőségi döntést előkészítő jóváhagyás
- egyet nem értés esetén az érintett helyi támogatási kérelm(ek)et indoklással ellátott visszaküldése újraértékelésre a HACS Munkaszervezetnek;
- A HBB a magas pontszámot elérte, de a keret kiürülése miatt nem támogatható kérelmekből rangsorolt tartalék listát állíthat össze, és terjeszthet elő a HACS vezetőség részére.

Helyi kedvezményezetti szint

A TOP CLLD program harmadik szintjét a helyi támogatást igénylők képviselik. Feladataikat, kötelezettségeiket és jogukat a vonatkozó dokumentumok (felhívások, útmutatók és szerződések stb.) részletesen szabályozzák.

A Működési Kézikönyv 2.3. alfejezete áttekintést nyújt a helyi támogatást igénylők és a majdani kedvezményezettek fő feladatairól, valamint a HACS és a helyi támogatást igénylők közötti kapcsolatról.

A projektfejlesztés időszakában

- A helyi támogatást igénylő jogosult részletes tájékoztatásra, tanácsadásra és kérdések feltételére a helyi felhívással kapcsolatosan a HACS MSZ részére;
- a helyi felhívás előírásainak megfelelően, határidőben és a megadott formában benyújtja helyi támogatási kérelmét a megadott címre.

Az értékelési szakaszban

- Eleget tesz a Munkaszervezet által küldött hiánypótlási felszólításnak a jogosultság igazolásával kapcsolatosan;
- megválaszolja, ha kapott tisztázó kérdéseket.

A jóváhagyó döntés kézhezvételét követően

- 30 napon belül feltölti támogatási kérelmét az IH által működtetett központi informatikai rendszerbe;
- eleget tesz az IH által küldött hiánypótlási felszólításnak (ha releváns);
- az IH végső jóváhagyása esetén aláírja a Támogatási Szerződést.

A helyi projekt megvalósítása során

- A helyi kedvezményezett végrehajtja a tervezett tevékenységeit a Támogatási Szerződésben foglaltaknak megfelelően;
- ellátja a megvalósításhoz kapcsolódó adminisztratív és dokumentációs feladatokat;
- teljesíti adatszolgáltatási kötelezettségeit az IH és a HACS felé - különös tekintettel a forrásfelhasználásra és az indikátorokra.

6.3.3 A HKFS megvalósítását szolgáló humán erőforrások bemutatása

A Munkaszervezet szervezeti felépítése, feladatai, létszáma a szervezet tevékenységeihez igazodóan változhat, amely az SZMSZ-ben kerül meghatározásra; az alábbi fő szempontok mindenkori figyelembevételével:

- A Munkaszervezet a HACS tagegysége.
- A Munkaszervezet jogképes és cselekvőképes, non-profit szervezet.
- A Munkaszervezetnek biztosítani kell a feladatok hatékony és minőségi ellátásához szükséges ismeretekkel, képzettséggel és tapasztalatokkal rendelkező humán erőforrásokat (a térség

közössége és gazdasága fejlesztéséhez használható szakmai háttérrel és helyismerettel), valamint technikai hátteret.

- A Munkaszervezetnek biztosítani kell 1 fő a térségben széles körben elfogadott, tapasztalt vezetőt, aki megfelelő szakmai képességekkel és tudással rendelkezik a Munkaszervezet adminisztrációs, animációs, projektgenerálási, gazdaság- és társadalomszervezési és koordinációs feladatainak ellátásához és a HACS operatív működésének irányításához.
- A Munkaszervezet vezetője nem lehet a HACS vezetője.
- A Munkaszervezet munkatársai pályázatírói és egyéb vállalkozói tevékenységet nem végezhetnek a HKFS pályázati felhívással érintett intézkedéseivel összefüggésben.
- A vezető és a munkatársak munkaköri leírás alapján végzik a munkájukat, melyet a későbbiekben kidolgozandó SZMSZ részletez.

A HACS Munkaszervezet 3 főből áll.

Összetétele:

- 1 fő munkaszervezet vezető,
- 1 fő pénzügyi munkatárs,
- 1 fő projekt-munkatárs.

A HACS MSZ a feladatai ellátásához a terhelés és a kompetenciák függvényében külső szakértelmet vehet igénybe folyamatos vagy eseti jelleggel.

A Soproni Helyi Közösség HACS Munkaszervezeti feladatait a Konzorcium határozata alapján Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala látja el. A Munkaszervezet az adott pozíciókra alkalmas munkatársai szakmai önéletrajzát az 1. mérőföldkő teljesítése keretében benyújtja.

6.3.4 A működés fizikai-technikai feltételei és költségei

A HACS hatékony, gördülékeny működéséhez szükséges fizikai, technikai feltételeket a tagság biztosítani tudja, az alábbiak szerint:

- A HACS üléseihez a helyszínt, illetve a technikai feltételeket (projektor, flipchart stb.) az Önkormányzat biztosítja, akárcsak a nagyobb létszámú események, nyílt napok helyszínét.
- A HACS tagok közötti kommunikáció különböző belső csatornákon keresztül folyik – elsősorban levelezőlista segítségével.
- A Munkaszervezet irodája a napi szintű feladatok elvégzéséhez megfelelő helyet és technikai kapacitást biztosít:
 - A Munkaszervezet irodája cím: 9400 Sopron, Fő tér 1. alatt található; központi elhelyezkedése miatt ideális az ügyfélszolgálati feladatok ellátásához is. *(A HKFS felülvizsgálata során az iroda helyszínét is érintheti.)*
 - Az iroda napi munkavégzéséhez, illetve ügyfélszolgálati feladatokhoz szükséges technikai eszközöket (telefon, fax, fénymásoló, számítógép, projektor stb.) a működési költségekből tervezzük beszerezni.

- A HACS honlapján a nyilvánossági tevékenységek megvalósíthatók (pl. hírek, meghívók, pályázati dokumentumok közzététele).

A működési forrás 2022-ig közel azonos arányban került felosztásra. Az animációs költségek között a helyi pályáztatáshoz kapcsolódó operatív (tájékoztatási, koordinációs, lebonyolítási stb.) tevékenységek szerepelnek. Az erre fordítható összeg a program megvalósításával, a források várható felhasználásának arányában, fokozatosan csökken a futamidő végéig.

Egyes tevékenységek megvalósítására külső szakértőket is igénybe vehet a HACS, a megfelelő beszerzési eljárás keretében, ilyen pl. a HBB tagok felkészítése, a TK-k értékelése, valamint kommunikációs és a közösségi tervezési feladatok ellátása.

A HACS működési költségeit lásd a 7. Indikatív pénzügyi terv fejezetben!

6.3.5 HACS döntéshozatali struktúra

A Támogatási Kérelmek (TK) kiválasztásához szükséges döntéshozatali struktúra a HKFS megvalósítása érdekében az alábbiak szerint alakul:

A TK-k kiválasztásában az alábbi szervezetek vesznek részt:

- NGM RFP (IH, támogató intézmény) – helyi támogatási kérelmek végső jóváhagyása;
- A HACS döntéshozó szerve (HACS vezetőség) – végső helyi döntés a helyi támogatási kérelmekről, előterjesztés jóváhagyásra az IH-nak;
- A HACS Helyi Bíráló Bizottsága (HBB) – a HACS MSZ értékelési javaslatának rangsorolása, HACS vezetőségi döntés előkészítése;
- A HACS Munkaszervezete (MSZ) – támogatási kérelmek formai és tartalmi értékelése, rendszerezett átadása a HBB-nek jóváhagyásra, rangsorolásra.

A döntési struktúra kialakításában az alábbi elvek alkalmazása meghatározó:

- minőség,
- átláthatóság,
- megkülönböztetés-mentes döntéshozatal, amely megfelel az összeférhetetlenség szabályainak,
- hatékonyság,
- a stratégia által érintett lakosság arányos képviselete.

Az értékelésben és a támogatási döntés-előkészítésében résztvevőket a támogatást igénylő döntésről történő tájékoztatása időpontjáig titoktartási kötelezettség terheli.

A helyi szintű döntési struktúra

A HACS Munkaszervezet által lebonyolított formai jogosultsági és tartalmi értékelést követően a HBB rangsorolja (hagyja jóvá teljes vagy csökkentet támogatással, illetve utasítja el indoklással) az adott felhívásra beérkező támogatási kérelmeket.

A HBB javaslatát a Munkaszervezet terjeszti a HACS 3 tagú vezetősége elé, aki végső helyi döntéshozóként kiválasztja az adott helyi felhívás keretében támogatott kérelmeket. A HACS vezetőség döntését a HACS taggyűlés hagyja jóvá. Ezt követően a pontszám szerint rangsorolt TK-kat

az MSZ megküldi az IH-nak ellenőrzésre. Az IH által jóváhagyott TK-kal az MSZ megkezdi a támogatási szerződések előkészítését – az IH-val előre egyeztetett módon.

Az értékelési folyamat kétféle eljárásrendet követ:

- A kulcsprojekt esetén kiemelt eljárásrend alapján történik a pályáztatás és a kiválasztás;
- A helyi felhívásokra beérkező projektek esetében a pályáztatás a HACS által elfogadott ütemezésben, az ESZA és ERFA forrásokra benyújtott pályázatok egyértelmű elkülönítésével, standard eljárásrend szerint történik a HACS MSZ által megjelentetett pályázati felhívás alapján.

A kiválasztás fő paraméterei

Fő formai/jogosultsági szempontok:

A formai/jogosultsági szempontrendszer részletes kidolgozására az átdolgozott HKFS elfogadását követően kerül sor. A szempontrendszert a HACS Munkaszervezet állítja össze és terjeszti a HACS/Konzorcium tagsága elé elfogadásra. A végleges formai /jogosultsági szempontrendszert a HACS vezetőség hagyja jóvá.

Szakmai értékelési szempontok:

A szakmai értékelési szempontrendszer részletes kidolgozására az átdolgozott HKFS elfogadását követően kerül sor. Az értékelési szempontrendszert a HACS Munkaszervezet állítja össze, melynek elfogadásáról a HACS vezetőség dönt; ezt követően terjesztik a HACS taggyűlés elé jóváhagyásra.

Összeférhetlenség kezelése

A TK-k értékelése során az összeférhetlenség kizárása alapvető szempont: a 272/2014. Korm. rendelet 39. § (1) értelmében a támogatásra vonatkozó döntés előkészítésében és meghozatalában nem vehet részt az a személy vagy szervezet, aki az adott felhívásra TK-t nyújtott be, annak elkészítésében részt vett, a projekt megvalósítója, a szervezettel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll; a szervezet tagja vagy vezető tisztségviselője vagy felügyelő bizottságának tagja; vagy aki abban közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkezik; továbbá az értékelésre benyújtott dokumentumok előkészítésében vagy kidolgozásában bármilyen formában részt vett, illetve e személyek közeli hozzátartozója (*a Ptk. meghatározása szerint*).

A HBB és a Konzorcium/HACS tagjai összeférhetlenségi nyilatkozatot tesznek. Összeférhetlenség esetén, az érintett HBB, illetve HACS tag adott pályázat értékelésében nem vehet részt, a TK tárgyalásakor nem lehet jelen. Az érintett HBB tagot póttag helyettesíti adott TK értékelésében.

Jelen döntéshozatali eljárásrend-tervezet a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet, a ROP IH/NGM RFP HKFS készítésére vonatkozó Felhívása és a hatályos általános útmutatók, valamint a 2017. augusztusi TOP CLLD Működési Kézikönyv alapján készült.

6.4 Kommunikációs terv

A kommunikációs terv célja a projekt ismertségének és elfogadottságának növelése, a HKFS keretében elért eredmények bemutatása a város lakóinak, valamint a szélesebb nyilvánosságnak. A terv megteremti a nyilvánosság, a társadalmasítás és az információhoz való hozzáférés alapjait, eleget tesz

a KTK 2020 című dokumentumban rögzített kötelező közösségi előírásoknak, illetve biztosítja a források felhasználásának átláthatóságát. Fontos, hogy a potenciális projektgazdákhöz minden üzenet eljusson a pályázási lehetőségekről.

Célcsoportok meghatározása

A kommunikációs tevékenységek kialakításában első lépés a célcsoportok azonosítása. A stratégia végső célcsoportját a város közigazgatási területének teljes lakossága képezi, így a kommunikációs tevékenységek fókuszában is e csoport áll. Ugyanakkor meghatározható a lakosság néhány, a stratégia szempontjából kiemelt jelentőséggel bíró alcsoportja is:

- A város kulturális csoportjai, kulturális életének vezetői (pl. művészeti, városvédő, örökségvédő csoportok; kulturális és közművelődési intézmények vezetői);
- Nemzetiségi szervezetek (pl. nemzetiségi önkormányzatok; nemzetiségek érdekképviseleti, kulturális, civil szervezetei; nemzetiségi intézmények vezetői);
- A város hátrányos helyzetű csoportjainak segítői, érdekképviseleti és civil szervezetei (pl. szociális munkások, családsegítők, egyházak);
- Különböző korcsoportok érdekképviseleti, civil szervezetei és önszerveződő csoportjai (pl. ifjúsági szervezetek);
- A város kulturális/közösségi életében aktív egyéb nonprofit szereplők;
- A város mikro-, kis- és középvállalkozásai;
- A város hátrányos helyzetű, sérülékeny társadalmi csoportjai (pl. fiatalok, idősek, nagycsaládosok, pályakezdők, fogyatékkal élők, szegénységben élők, alacsony iskolai végzettségűek);
- A város kulturális életének javításáért, a közösség építéséért tenni kívánó, aktív helyi lakosok, lakossági csoportok;
- Szélesebb nyilvánosság (nyilvánosság, disszeminációs tevékenységek révén érintettek).

Kommunikációs tevékenységek és alkalmazott kommunikációs eszközök

Általános, a projekt teljes időszakán átívelő feladatok

A kommunikációs terv kialakítása és megvalósítása

A kommunikációs terv megvalósítása a teljes, 52 hónapos időtartamában végig kíséri a projektet. A terv kijelöli a kommunikációs környezet tényezőit a HKFS tervezési, megvalósítási, illetve fenntartási időszakára vonatkozóan. Meghatározza a megszólítandó/bevonandó célcsoportokat, az alkalmazásra kerülő kommunikációs és marketingtevékenységeket, -eszközöket, az ezekhez kapcsolódó időbeli ütemezést (a felelősök és a szükséges humánkapacitás megjelölésével), valamint költségvetési forrást rendel a tevékenységek végrehajtásához.

Online tájékoztatási és kommunikációs eszközök

Az online kommunikációs csatornák szintén a tervezéstől a fenntartási időszak végéig szolgálják a tájékoztatást és a nyilvánosságbiztosítást. A jól működő közösségi média felületeket a város ezt követően is használhatja közösségi tervezési, közösségfejlesztési célokra.

A Soproni Helyi Közösség munkaszervezete a város honlapján létrehozott almenüpontban (<http://www.sopron.hu/>) teszi közzé a stratégiával, illetve a pályázatokkal, projektekkel kapcsolatos

legfontosabb híreket. A HACS-csal kapcsolatos információk, dokumentumok is itt kerülnek megjelenítésre – biztosítva ezzel az átlátható működést.

A célcsoportok könnyebb és gyorsabb elérhetősége érdekében a HACS közösségi média felületet üzemeltet (<https://www.facebook.com/CLLDsopron/>). A Facebook-oldal megteremti az interaktív kommunikáció lehetőségét, valamint a közzétett dokumentumok, események, hírek véleményezésére is módot ad.

Sajtómegjelenések

Az online média felületeit a nyomtatott sajtó egészíti ki, így az internetet kevésbé használó célcsoportok elérésére is mód nyílik. A HKFS tervezésének és megvalósításának fő lépéseiről, eredményeiről a helyi médiumokat folyamatosan tájékoztatjuk.

A projekt előkészítési szakaszának kommunikációs feladatai

Részvételi alapú tervezés

A HKFS tervezése során az elérni kívánt célcsoportok bevonására a HACS szervezésében külső szakértő lebonyolításával különböző módszertanokat – Sopron Kávéház Kulturális-közösségi Ötlebörze, SWOT elemzés munkacsoportokban – alkalmazó kibővített műhelytalálkozók, illetve fókuszcsoportos megbeszélések kerültek megszervezésre. A rendezvények célja a HKFS fő célkitűzéseinek, beavatkozási területeinek azonosítása, véleményeztetése, illetve azok társadalmi elfogadottságának minél szélesebb körű biztosítása volt.

Ezen kívül sor került lakossági ötletgyűjtésre is, mely során a HACS tagok által képviselt szervezetek saját tagságuk, ill. célcsoportjaik körében ötleteket, javaslatokat gyűjtöttek írásos formában olyan megvalósítandó beruházásokra, ill. programokra, rendezvényekre, melyek a helyi kulturális és/vagy közösségi élet élénkítéséhez 5 éven belül hozzájárulhatnak. Az így összegyűjtött ötleteket továbbították a HACS stratégiai-operatív munkacsoportjának feldolgozásra.

A projekt megvalósítási szakaszának kommunikációs feladatai

Levelezőlista

A HKFS megvalósítása alatt a HACS közös elektronikus levelezőlistát hoz létre a benyújtott pályázatok kapcsolattartóinak e-mail címeivel a pályázókkal történő kommunikáció, ill. információnyújtás hatékonyabbá tétele érdekében. A stratégia megvalósítását segítő kommunikáció alapvetően elektronikus formában történik.

Tájékoztató tábla elkészítése és elhelyezése

A lakosság tájékoztatását, figyelmének felhívását a HKFS megvalósításához kapcsolódó, európai uniós támogatásból megvalósuló helyi fejlesztésekről azok megvalósulási helyszínein, a HACS a fizikai megvalósulás kezdetekor kihelyezett tájékoztató táblák útján biztosítja. A tájékoztató táblák méretét a megvalósult projekt költsége és típusa határozza meg az előírások, szabályozások alapján („C” / (A2) 594 x 420 mm/ típus). A tájékoztató táblák az előírásoknak megfelelően a következő információkat tartalmazzák: a projekt címe, a projekt célja, a kedvezményezett neve, támogatási szerződés/támogatási okirat szerinti támogatási összeg, projekt azonosító száma, a kötelező arculati elemek.

Fotódokumentáció

A HACS kommunikációs céllal a megvalósult fejlesztésekről jó minőségű, nyomdai felhasználásra alkalmas fényképeket készített.

A projekt megvalósítását követő szakasz kommunikációs feladatai

TÉRKÉPTÉR kezelése

A széleskörű nyilvánosság biztosítása érdekében a HACS gondoskodik arról, hogy a projektről szóló leírást, illetve fényképet az erre a célra létrehozott TÉRKÉPTÉR-be feltölti.

Kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás

A kommunikációs tevékenységért és feladatokért a HACS munkaszervezete felel a Támogatási Szerződés megkötését követően. A munkaszervezet felállításakor, valamint a humánkapacitás megválasztásakor fontos szempont a kommunikációban és tájékoztatásban szerzett tapasztalat, valamint az alapvető marketingeszközök ismerete. A 3 fős munkaszervezeten belül az operatív megvalósításért és az adminisztratív teendőikért felelős munkatárs fő tevékenysége a kommunikációs feladatok ellátása. A tervezés szakaszában Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának munkatársai látják el ezen feladatokat.

A kommunikációs tevékenységek ütemterve, pénzügyi terve

Kommunikációs eszközök	Tevékenység időbeni ütemezése	Az eszköz paraméterei	Az eszköz összköltsége (nettó Ft)
Kommunikációs terv kialakítása és végrehajtása	A projekt teljes időtartama (2016-2020)	„KTK 2020”-nak megfelelő kommunikációs terv a HKFS alfejezeteként benyújtva.	-
Honlap fejlesztése és frissítése, közösségi média alkalmazása		Aloldal frissítése, saját Facebook-profil létrehozása a HACS számára, folyamatos aktivitás biztosításával.	55.000
Sajtómegjelenések		A helyi médiumok folyamatos tájékoztatása a HKFS tervezésének és megvalósításának fő lépéseiről, eredményeiről.	-
Részvételi alapú bevonás (pl. workshopok, véleményezési lehetőségek)	A projekt előkészítési időszaka (2016. május – december)	A helyi lakosság bevonása, a stratégia véleményezési lehetőségének biztosítása, megvalósításhoz kapcsolódó észrevételek, javaslattetelek fogadása.	-
Tájékoztató táblák kihelyezése	A projekt megvalósítási időszaka (2017. október -2020. június)	„C” típusú tábla elhelyezése (59,4 cm x 42 cm (A2) méretű).	10.000
Levelezőlista		A HACS felhívásaira pályázók és a pályázatban feltüntetett kapcsolattartók e-mail címeiből létrehozott levelezőlista.	-
Fotódokumentáció		Jó minőségű, nyomdai felhasználásra alkalmas fényképek.	45.000
TÉRKÉPTÉR		Központi TÉRKÉPTÉR feltöltése.	-

Kommunikációs eszközök	Tevékenység időbeni ütemezése	Az eszköz paraméterei	Az eszköz összköltsége (nettó Ft)
Sajtóközlemény kiküldése	A projekt megvalósítását követően (2020. július)	Sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról.	-
Mindösszesen			110.000

7. táblázat: A kommunikációs tevékenységek ütemterve, pénzügyi terve

Forrás: saját szerkesztés

6.5 Ellenőrzés, monitoring és értékelés

A HKFS jelen fejezetét a TOP CLLD Működési Kézikönyv 7. fejezete alapján dolgoztuk át.

Az ellenőrzési, a monitoring és az értékelési tevékenység a program- és projektmenedzsment integráns része, azonban fontos közöttük különbséget tenni:

- az ellenőrzés keretében a támogatást nyújtó vizsgálja a projektmegvalósítás szabályosságát;
- a monitoring fő célja annak figyelemmel kísérése, hogy a beavatkozások nyomán létrejönnek-e a vállalt outputok és eredmények;
- az értékelés során elsődlegesen azt kell megvizsgálni, hogy milyen hatásokat eredményeztek a beavatkozások.

	Ellenőrzés	Monitoring	Értékelés
Feladat leírása	Határidők, tevékenységek, pénzügyi teljesítés vizsgálata	Indikátorok teljesülésének vizsgálata	Hatások, hatékonyság, eredményesség elemzése
Feladat célja	Projektvégrehajtás szabályosságának biztosítása	Szakmai megvalósítás nyomon követése	Visszacsatolás, a tapasztalatok disszeminációja, hasznosítása
Feladatot végző szervezet	Támogató intézményrendszer	Támogató intézményrendszer Kedvezményezett	Külső értékelő
Időbeliség	Projektvégrehajtás és -fenntartás időszakában	Projektvégrehajtás és -fenntartás időszakában	Pontszerű (előzetes, közbeni, utólagos)
Kapcsolódó dokumentum	Kifizetési igénylés	Előrehaladási jelentés	Értékelési jelentés

8. táblázat: Az ellenőrzés, monitoring és értékelés tevékenységek megkülönböztetése

Forrás: TOP CLLD Működési Kézikönyv 7. fejezet 1. táblázat

Ellenőrzés

A HKFS megvalósítása során a HACS klasszikus ellenőrzési tevékenységet nem végez. Azonban, ha indokoltan ítéli a HKFS eredményes és szabályos megvalósítása érdekében, a HACS felhívhatja az IH figyelmet az adott fejlesztés helyszíni ellenőrzésének szükségességére, amelyet az IH végez el.

A helyi fejlesztések előrehaladásával kapcsolatos tájékozódás érdekében a HACS az IH-tól értesítést kérhet a helyszíni ellenőrzések időpontjáról és részt vehet az IH által végzett helyszíni ellenőrzésen.

A HACS Munkaszervezet a Támogatási Szerződés aláírásával köteles a programot érintő ellenőrzéseken együttműködni, valamint vonatkozó/elvárt információkat szolgáltatni a projektfenntartási időszak végéig.

Monitoring

A HKFS megvalósulását vizsgáló monitoring elsődleges eszköze a HACS által összeállítandó éves előrehaladási jelentés. Ezt az IH által rendelkezésre bocsátott informatikai felületen kell benyújtani minden év november 30-ig, a munkaszervezet által megkötött Támogatási Szerződésben szereplő időpontig.

A jelentésben olyan adatokat kell megadni, amelyek

- rendelkezésre állnak a HACS-nál és annak Munkaszervezeténél,
- megfelelő adatfelvétellel összegyűjthető, előállítható helyi szinten,
- bekérhetők a helyi kedvezményezettektől és az IH-tól.

A jelentés 5 fő részből áll, amelyek részletes információkat tartalmaznak a HACS-ról, annak működési és animációs tevékenységéről, valamint a HKFS megvalósulásáról, a helyi felhívásokról és az előrehaladásról. Típusukat tekintve a következők:

1. A HACS-hoz kapcsolódó szervezeti,
2. a HACS animációs tevékenységére,
3. a HACS kommunikációs tevékenységére,
4. a helyi értékelési és kiválasztási folyamat előrehaladására,
5. a kötelező és a HKFS-ben szereplő eredmény- és outputindikátorok teljesülésére vonatkozó adatok.

Az éves jelentések lehetővé teszik, hogy a HACS és az IH naprakész információval rendelkezzen a HKFS előrehaladásáról, így szükség esetén el lehet végezni a szükséges beavatkozásokat. Amennyiben releváns változások történnek – pl. a forrásfelhasználás és az indikátorteljesítés terén, meg kell indokolni ezek okait.

Outputindikátorok

A HACS-nak legalább a következő indikátorok kötelező célértéket megadni – a központi indikátordefiníciós számítási módszer alapján.

A TOP CLLD kötelező outputindikátorai

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mérték-egység	Beszámolás gyakorisága	Adatgyűjtés forrása
CO39	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	évente	helyi kedvezményezettek
CO40	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	évente	helyi kedvezményezettek
PO16	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma	fő	évente	KSH, adott város önkormányzata

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mérték-egység	Beszámolás gyakorisága	Adatgyűjtés forrása
PO23	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	db	évente	helyi kedvezményezettek

9. táblázat: A TOP CLLD kötelező outputindikátorai
Forrás: TOP CLLD Működési Kézikönyv 7. fejezet 3. táblázat

A kötelező outputindikátorok célértékeinek teljesülését a Munkaszervezet követi nyomon. Ehhez a helyi kedvezményezettektől évente min. egy alkalommal bekéri a szükséges adatokat. A helyi kedvezményezetteknek a velük megkötött Támogatási Szerződés értelmében teljesíteniük kell adatszolgáltatási kötelezettségüket nemcsak az IH, hanem a Munkaszervezet számára is.

Eredményindikátorok

A TOP CLLD program eredményességének méréséhez a TOP 7. prioritása három kötelező eredményindikátort határozott meg, amelyek nyomon követését az IH koordinációja és módszertani útmutatása mellett az egyes HACS-ok végzik (PR15, PR16), illetve a az EMMI biztosítja a szükséges adatokat (PR23).

A TOP CLLD kötelező eredményindikátorai

Azonosító	Indikátor megnevezése	Mérték-egység	Adatgyűjtés gyakorisága	Adatgyűjtés forrása
PR15	A HFS végrehajtása keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	%	A kulcsprojekt zárását követően évente.	központilag kialakított módszertan alapján a HACS-ok végzik az adatgyűjtést
PR16	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	pontérték	A helyi projektek keretében megvalósuló infrastrukturális beruházások fizikai befejezésétől számított eltelt egész évet követően szükséges az adatszolgáltatás	központilag kialakított módszertan alapján a HACS-ok végzik az adatgyűjtést
PR23	Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	A helyi projektek keretében megvalósuló infrastrukturális beruházások fizikai befejezését követően, az OP éves végrehajtási jelentéséhez kapcsolódóan.	EMMI kulturális statisztikai rendszeréből származó adatok alapján IH számítás

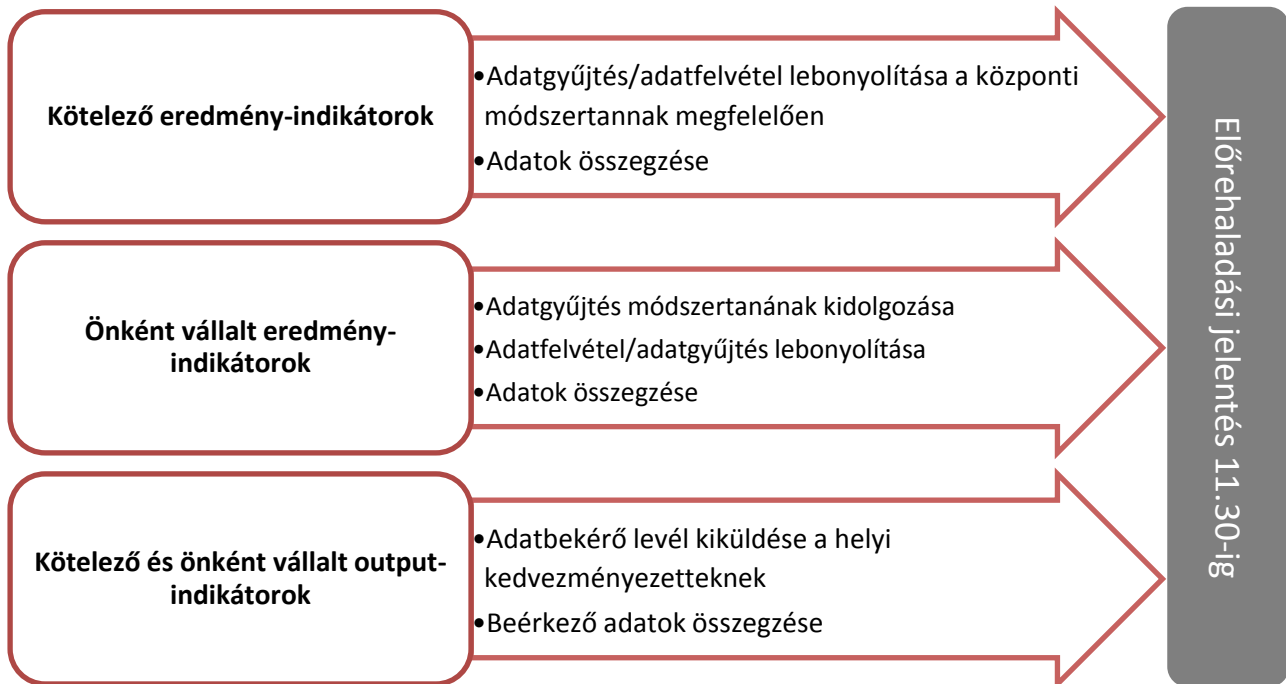
10. táblázat: A TOP CLLD kötelező eredményindikátorai
Forrás: TOP CLLD Működési Kézikönyv 7. fejezet 3. táblázat

A Munkaszervezet feladata az eredményindikátorok vonatkozásában a következő:

- a kötelező indikátorok aktuális értékeinek meghatározása során az IH által megadott útmutató alapján a primer adatgyűjtés lebonyolítása;

- az önként vállalt indikátorok esetében (amennyiben releváns) az adatgyűjtési és számítási módszertan meghatározása, valamint az adatgyűjtés elvégzése;
- az eredmények alapján összeállított jelentés eljuttatása az IH-nak az adatgyűjtési gyakoriságnak megfelelő időpontokban.

Az indikátorok célértékének nyomon követéséhez a HACS-nak az alábbi fő feladatokat kell elvégeznie:

7. ábra: A HACS feladatai az indikátorokhoz kapcsolódóan

Forrás: TOP CLLD Működési Kézikönyv 7. fejezet 7. ábra

Amennyiben eltérések mutatkoznak a kitűzött célokhoz viszonyítva, be kell avatkozni és biztosítani az előre meghatározott célok teljesülését, az esetleges forrásvesztés elkerülését.

Értékelés

A Felhívás alapján a HACS köteles a stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységeket elvégezni. A HACS szabadon dönthet arról, hogy pontosan mit és hogyan értékel a saját animációs tevékenységének hatékonysága és/vagy a HKFS megvalósulásával kapcsolatos hatások vonatkozásában.

A Soproni Helyi Közösség Munkaszervezetén keresztül a kötelező eredmény és output indikátorok teljesülésén felül tevékenységének hatékonyságát, eredményességét átfogó vizsgálattal is tervezi mérni tervezni. Az átfogó értékelés célja, hogy a számszerűsíthető mutatószámok mellett képet adjon a HACS működéséről, a program ismertségéről, társadalmi beágyazottságáról és hatásairól.

A HKFS megvalósítás alatt tervezetten 1 alkalommal, közvetlenül a programzárás előtt, a HKFS keretében megvalósított helyi projektek fizikai lezárását követően végez a HACS programértékelést.

Az átfogó értékelések objektivitásának biztosítása érdekében e vizsgálatokat külső szakértő bevonásával érdemes megvalósítani, a módszertan részletes kidolgozásával. Előzetesen az alábbi ön/értékelési szempontrendszert állította a HACS:

Vizsgálandó terület	Módszer
<p>A) A HACs Munkaszervezet működésének, animációs tevékenységének hatékonysága, eredményessége</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ezen belül pl. segítségnyújtás típusa és gyakorisága a pályázóknak/ kedvezményezetteknek, kommunikáció, technikai feltételek, helyszíni ellenőrzések stb. 	<p>Célcsoport:</p> <ul style="list-style-type: none"> Potenciális pályázók/ kedvezményezettek <p>Módszer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Online kérdőíves megkérdezés
<p>B) A CLLD Program ismertsége, társadalmi elfogadottsága, a HKFS megvalósulása:</p> <ul style="list-style-type: none"> Megvalósított fejlesztések és a program ismertsége elfogadottsága, a megvalósított fejlesztések, programok, együttműködések hatásai a helyi közösségre, helyi gazdaságra stb.) A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség mértéke 	<p>Célcsoport:</p> <ul style="list-style-type: none"> Város teljes lakossága <p>Módszer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Online / papír alapú kérdőíves felmérés Honlap látogatottsági adatok elemzése Program / projektesemények látogatottsági adatainak elemzése

11. táblázat: Az értékelési vizsgálatok előzetesen tervezett tartalma

Forrás: saját szerkesztés

6.6 Horizontális célok

Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség, mint horizontális alapelv és cél végigkíséri a HKFS-t a tervezés, a megvalósítás, és a monitoring időszakában egyaránt. A stratégia H2. horizontális célkitűzése és Cselekvési terve a város Helyi Esélyegyenlőségi Programja, valamint az EFOP kapcsolódó céljai és intézkedései figyelembe vételével, azokkal összhangban került kidolgozásra.

Az akcióterületen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok igényeinek és szükségleteinek becsatornázása érdekében a HKFS tervezése során a releváns helyi – kulturális, oktatási, nemzetiségi, szociális és egyházi karitatív, lakóközösségi - szervezetek képviselői bevonásra kerültek a kibővített HACs-ülések, műhelytalálkozók és a tematikus munkacsoportok keretében.

A stratégia minden beavatkozási területénél az esélyegyenlőség biztosítása kiemelt szempont és a tervezett pályázati felhívások esetében szintén előnyt jelent. Plusz pontot kapnak mindazok, akik a város hátrányos helyzetű/sérülékeny lakossági csoportjainak, közösségeinek (pl. szegénységben élők, fogyatékkal élők, nők, idősek, pályakezdő fiatalok, nagycsaládosok, etnikai csoportok) bevonását lehetővé teszik programjukban.

Az S2. specifikus cél és a hozzá szorosan kapcsolódó III.2. beavatkozási terület kifejezetten olyan közösségi-kulturális programok megvalósítását támogatja, melyek kiemelt célja a sérülékeny és/vagy hátrányos helyzetű, leszakadó társadalmi csoportok megszólítása, jobb integrálása.

Az ERFA által finanszírozott infrastrukturális beavatkozások (I. és II. beavatkozás-csomagok) tekintetében szintén prioritás az esélyegyenlőség: új létesítményeknél a komplex, felújításnál legalább a fizikai akadálymentesítettség, valamint a mindenki számára egyenlő esélyű hozzáférés megvalósítása kiemelt szempont. Mindez fokozottan érvényes a HKFS-ben tervezett szoft tevékenységekre is, melyek

mindegyikében hangsúlyos az egyenlő bánásmód és diszkriminációmentesség elve: a programok lebonyolítása során törekedni kell a komplex infokommunikációs akadálymentesítésre.

A HACS a HKFS tervezési folyamata, megvalósítása és monitoringja során a nemek közötti esélyegyenlőség érdekében biztosítja, hogy a hatáskörében elvégzendő (menedzsment és adminisztrációs) feladatok legalább 50%-át női munkavállaló felelősségi és munkakörébe delegálja.

Fenntarthatóság

A HACS - az Európai Unió és a magyar szabályozásoknak eleget téve - a fenntartható fejlődés biztosítását és a környezet védelmét horizontális megközelítésben, minden tevékenységébe beépítve kezeli.

A környezeti fenntarthatóság biztosítása érdekében a papírfelhasználás minimalizálása elsőrendű szempont volt már a tervezés, ill. a későbbiekben, a megvalósítás során is. Ehhez hozzájárul az elektronikus formában történő kommunikáció, mely mind a munkacsoporti találkozókra történő meghívók kiküldésében, mind azok lebonyolításában, mind pedig a pályázatok megvalósításában megnyilvánul. A HACS törekszik a pályázatok megvalósításában arra, hogy valóban csak a legszükségesebb dokumentumok benyújtása legyen szükséges a pályázók számára papír alapon.

A HKFS tervezésének és megvalósításának környezeti fenntarthatóság szempontjából fő horizontális célkitűzései a helyi természeti és kulturális örökség védelme, a helyi erőforrások felhasználása, a helyi termékek és értékek, valamint a környezetvédelmi szempontokkal összeilleszthető szelíd turizmus támogatása. Továbbá, a helyi felhívásokban előnyt élvezhetnek azon pályázók, akik hozzájárulnak a helyi természeti és kulturális örökség védelméhez; infrastrukturális beruházás esetén a környezeti kockázatok és a városi üvegházhatásúgáz-kibocsátás mérsékléséhez; illetve kapcsolódó érzékenyítést, figyelemfelkeltést szolgáló fejlesztéseket valósítanak meg a szoft programokban.

Fenti szempontok monitoringja a benyújtott pályázatok dokumentációja alapján történik, mivel a HACS által támogatott pályázatok mindegyikének meg kell felelnie valamely környezeti fenntarthatósági szempontnak.

A környezetvédelmi fenntarthatóság mellett a stratégia tervezésében, megvalósításában, monitoringjában a társadalmi és gazdasági fenntarthatóság elve is érvényesül. Utóbbi a költséghatékonyság, mint a pénzügyi fenntarthatóság legfontosabb elemének kiemelt vizsgálatát jelenti – mind a kiválasztás, mint a megvalósítás és a monitoring folyamataiban.

A HKFS megvalósítása során is fontos a szoros együttműködés azokkal a helyi civil szervezetekkel, amelyek a környezet védelme, a rendezett, egészséges lakókörnyezet megteremtése, a lakossági szemléletformálás területén tevékenykednek.

6.7 A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

Közösségi tervezés megvalósítása

A HKFS tervezésének és megvalósításának egyik fő innovatív elemét az alulról jövő kezdeményezésekre épülő, közösségi alapú tervezés jelenti. A város korábban is figyelmet fordított a helyi lakosság tájékoztatására különböző városfejlesztési projektek előkészítése és megvalósítása során, de ilyen széles körű, a köz-, a civil- és üzleti szektor közel azonos szintű részvételén alapuló tervezési folyamatra, mint a HKFS esetében, korábban még nem volt példa. Az eredetileg 20 tagú HACS-ban érintett

szervezetek a város kulturális, közösségi életének jelentős részét lefedik területi és tematikus szempontból egyaránt, így biztosítva a minél szélesebb nagyközönség elérését és bevonását, ez által új igények, ötletek, nézőpontok beépítését a tervezési folyamatba. A részvételi alapú tervezés és megvalósítás a HKFS a helyi pályázatok bírálatakor előnyt élvező, pluszpontot érő szempont lesz.

Innovatív stratégiai szemlélet érvényesítése

A HKFS nemcsak módszertanában innovatív. Újszerű a stratégia erős tematikus fókusza, mely fontos társadalmi-gazdasági erőforrásként a helyi közösségi, kulturális és nemzetiségi értékeket helyezi a középpontba, és valamennyi beavatkozási területét - a közösségépítéstől a városi identitástudat erősítésén át a hátrányos helyzetű lakosság integrációjának elősegítéséig – ezekkel összhangban határozza meg. Továbbá, nem titkolt szándék a kulturális-közösségi élet összekötése a helyi gazdaságfejlesztéssel. A különböző fejlesztések tudatosan: a helyi értékek ismeretében, a helyi szereplőkkel összefogva, városi szinten összehangoltan valósulnak meg; ez által is javítva a helyi társadalmi kohéziót.

Városi kisközösségek támogatása

A HKFS keretében megújított vagy újonnan létrehozott közösségi terek fontos helyszínei lesznek a helyi – civil, egyházi, lakóközösségi, közös érdeklődési körű stb. - kisközösségek saját kezdeményezéseinek. A helyi infrastrukturális és szoft pályázatok 1,5 millió Ft-os alsó támogatási kerete ezeket a célcsoportokat kívánja helyzetbe hozni; illetve konzorciálisan, többszereplős összefogással akár nagyobb léptékű programra, fejlesztésre ösztönözi. A HKFS ez által teret ad a civil szervezeteknek, hogy jó ötleteiket becsatornázzák a város életébe.

Újszerű, hiánypótló beavatkozások a kulcsprojektekben és a helyi pályázatokban

Jelen stratégia arra is épül, hogy a kulturális és közösségi fejlesztések - beruházások, rendezvények- ne koncentrálódjanak kizárólag a belvárosi területekre. Ehhez azonban meg kell teremteni a feltételeket: a város kulturális vérkeringését új közösségi terek kialakításával és az ott folyó szakmai munkával kell felpezsdíteni.

A kulcsprojekt egy hiánypótló fejlesztés: a Belvároshoz közel eső Északi városrészben olyan nyílt közösségi terek jönnek létre, melyek a teljes városi lakosság számára használhatók, hozzájárulnak a szabadidő hasznos és egészséges eltöltéséhez, a gyermekes családok kikapcsolódásához. A remek fekvésű területen új kilátópont is létrejön, páratlan városi panorámát kínálva az ide látogatóknak.

A „megújítás” és az „új” szavak visszaköszönek szinte mindegyik, helyi pályázatok útján támogatható beavatkozásnál is – lásd. II.1., III.1., III.2., III.3. - de különösen a közművelési, közösségfejlesztő, pedagógus szakemberek és önkéntesek segítése innovatív módszerek elsajátításában és helyi alkalmazásában előremutató, mely - nem utolsó sorban - a szoft programok fenntarthatóságát is biztosíthatja Sopronban.

Nemzetközi és hazai együttműködések bővítése

A helyi felhívásokra beérkező pályázatok kiválasztása során is értékelési szempont lesz az innováció: azaz a hagyományörző, bevált jó gyakorlatokat kibővítő programok, elképzelések mellett kiemelt figyelem irányul a Sopronban újszerű, előremutató és vállalkozó szellemű megoldásokra különösen a közösségépítés, a kultúra és a helyi gazdaság terén. A megvalósítás során fontos a szerepe a hazai és nemzetközi kapcsolatoknak, elsősorban különböző nemzetiségi együttműködésekre építő

partnerségeknek (pl. testvérvárosok) vagy régióban működő HACS-okkal történő kapcsolatépítés, amely révén jó példákkal ismerkedhet meg, már kipróbált és adaptálható megoldásokkal gazdagodhat a város.

6.8 Kockázatok elemzése

Az alábbi táblázat összegzi a projekt során potenciálisan felmerülő fő jogi, társadalmi, pénzügyi-üzemelési, műszaki, valamint intézményi-szervezeti kockázatokat, ezek bekövetkezésének valószínűségét és hatásának súlyosságát a projektre nézve (1-től 5-ig skálán értékelve ezeket: minél magasabb a számérték, annál nagyobb a kockázat), valamint a kockázat megelőzésére, illetve kezelésére vonatkozó tervezett lépéseket, intézkedéseket.

Kockázat típusa/megnevezése	Bekövetkezés esélye (1-5)	Hatása (1-5)	Tervezett megelőző intézkedés	Tervezett kockázatkezelés
JOGI				
Vonatkozó jogszabályoknak, előírásoknak, kötelezettségeknek, vállalatoknak történő meg nem felelés	1	4	A vonatkozó jogszabályok megismerése. A hatályos jogszabályoknak való megfelelő tervezés	Jogszabályi változások folyamatos nyomon követése, kapcsolattartás az érintett hatóságokkal
TÁRSADALMI				
Csekély érdeklődés a helyi pályázati felhívások iránt	2	4	HKFS készítése során az alulról jövő kezdeményezések feltárása és beépítése a stratégiába, érintett szereplők bevonása a tervezési folyamatba, társadalmasítás	A felhívások meghirdetésekor a célcsoportok sajátosságainak körültekintő figyelembe vétele; városi lefedettségű figyelemfelkeltés, népszerűsítés és tájékoztató fórumok tartása
Társadalmi elfogadottság, támogatottság hiánya	2	3	Valós helyi igényekre alapozott stratégiakészítés, HKFS társadalmasítása, célcsoportok bevonása	A lakosság tájékoztatása, nyilvánosság biztosítása, szükség esetén forrásátcsoportosítás
A támogatott projektek eredményei nem fenntarthatók	3	4	Alapos tervezés, a kiválasztási feltételrendszer szigorú meghatározása	Forrásátcsoportosítás szerződésmódosítással; Helyi közösségfejlesztő szakemberek és civil önkéntesek módszertani képzése; Vállalkozások helyi társadalmi felelősségvállalásának ösztönzése
PÉNZÜGYI- ÜZEMEZÉSI				
Az egyes műveletek költségeinek nem megfelelő tervezése	1	2	Alapos tervezés, a társadalmasítás során körültekintő projektgyűjtés	Szükség esetén költségátcsoportosítás

Kockázat típusa/megnevezése	Bekövetkezés esélye (1-5)	Hatása (1-5)	Tervezett megelőző intézkedés	Tervezett kockázatkezelés
Helyi érintett szereplők (projektgazdák) forráshiányos helyzete, csekély pénzügyi elszámolási tapasztalata	4	4	A helyi igényekhez és lehetőségekhez szabott projektméretek és beavatkozástípusok meghatározása a helyi felhívásokban	Szakmai segítségnyújtás a finanszírozásszervezéshez (pl. hitelfelvételhez)
HKFS megvalósításának időbeli csúszása	5	4	Reális ütemterv készítése a feladatok egyértelmű meghatározásával, tartalékidő beépítésével, pontos eljárásrendi szabályozással, megfelelő technikai támogatás biztosítása a hatékony munkavégzéshez	Folyamatos ellenőrzés, monitoringtevékenység, szükség esetén az eljárásrend módosítása, esetleg válságterv készítése
Az elnyert támogatás mértéke kisebb a szükségesnél	5	4	Szakmailag megalapozott, szakaszolható tervezés. A pályázati felhívás vonatkozó előírásainak (felhívás, útmutató, segédletek stb.) betartása a tervezéskor is.	Szükség esetén költségátcsoportosítás, kiegészítés saját forrásból; egyéb futó fejlesztésekkel való összehangolás
MŰSZAKI				
Kulcsprojekt megvalósításának (időbeli, műszaki, jogi-adminisztratív stb.) akadályai	3	5	Kulcsprojekt meghatározása során a kockázatok számbavétele, elemzése, alacsony kockázatú kulcsprojekt kiválasztása, előzetes műszaki, hatósági, engedélyezési egyeztetések lefolytatása	Kulcsprojekt megvalósításának folyamatos ellenőrzése, monitoringja, szakmai és technikai segítségnyújtás
Egyes helyi fejlesztések megvalósításának (időbeli, műszaki, jogi-adminisztratív stb.) nehézségei	3	4	Gondosan meghatározott értékelési szempontok alapján magas színvonalú pályázatok kiválasztása; megfelelő tapasztalatokkal rendelkező pályázók támogatása; folyamatos kapcsolattartás a megvalósítókkal; városi szintű koordináció és projektfejlesztési tanácsadás; a pályázási szakaszban felkészítő tréningek tartása	Projektek megvalósításának folyamatos ellenőrzése, monitoringja, szakmai és technikai segítségnyújtás a kedvezményezettek számára, projektmegvalósítást támogató szolgáltatások biztosítása
INTÉZMÉNYI-SZERVEZETI				
Tervezési és végrehajtási hiányosságok	1	3	Megfelelő tervező/k kiválasztása. Alapos tervezés, előkészítés	Minőségi garanciák gyors és hatékony érvényesítése

Kockázat típusa/megnevezése	Bekövetkezés esélye (1-5)	Hatása (1-5)	Tervezett megelőző intézkedés	Tervezett kockázatkezelés
A HACS munkaszervezetének kompetenciái, humán kapacitása nem elégséges a HKFS hatékony megvalósításához	2	5	A munkaszervezet és munkatársainak kiválasztása során a megfelelő releváns tapasztalat és képzettség kiemelt szempont; SZMSZ rögzíti a feladatokat, elvárásokat	Szükség esetén új munkatársak felvétele (SZMSZ-ben rögzített kompetenciák szerint), külső szakértelem bevonása
HBB nem megfelelő felkészültsége	1	4	A HBB tagok kiválasztása a HACS által történik, megfelelő kompetenciák biztosításával, pontos eljárási szabályok lefektetésével és az összeférhetetlenség kezelésével (SZMSZ szerint)	Külső szakértelem bevonása, tematikus munkacsoportok szakmai támogatásának igénybevétele, végső esetben a HBB tagjainak és/vagy eljárásrendjének módosítása
Konfliktusok a HACS-on vagy Munkaszervezeten belül	1	3	Konzultatív, partnerségre építő tervezés, alapos előkészítés	Egyeztetések, megbeszélések, folyamatos kapcsolattartás, vitarendezés

12. táblázat: A projekt kockázatai és azok kezelése

Forrás: saját szerkesztés

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (ezer Ft)

A beavatkozás megnevezése	A támogatói döntés éve				Összesen	%
	2017	2018	2019	2020 ⁴		
I. Sopron zöldterületeinek rekreációs célú, családbarát fejlesztése (kiemelt kulcsprojekt)	0	0	0	275 000	275 000	40,00%
II. Infrastrukturális fejlesztések (helyi felhívások keretében)	0	0	152 636	9 864	162 500	23,64%
III. Kulturális-közösségi (szoft) programok (helyi felhívások keretében)	0	0	250 000	0	250 000	36,36%
Összesen	0	0	402 636	284 864	687 500	100,00%

13. táblázat: A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése

Forrás: saját szerkesztés

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (Ft)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Működési költségek	9 937 750	8 427 567	2 161 465	12 000 000	12 000 000	2 000 000	46 526 782
Animációs költségek	0	1 188 567	2 161 465	3 000 000	3 000 000	6 623 187	15 973 218
Összesen	9 937 750	9 616 134	4 322 929	15 000 000	15 000 000		62 500 000

14. táblázat: A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése

Forrás: saját szerkesztés

⁴ A 2020-as év értékei a II. és III. konstrukciók esetében a visszahulló források miatt emelkedhetnek.

A teljes költségvetés kevesebb mint 10%-át kitevő adminisztratív költségek a Munkaszervezet működési és animációs költségeit foglalják magukban. A működési költségek legjelentősebb részét a Munkaszervezetben dolgozókhöz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítások teszik ki, de ide sorolhatók a HKFS kidolgozásának költsége, a Munkaszervezet Szervezeti és Működési Szabályzatának és az eljárásrend dokumentációjának kidolgozása és a helyi támogatási kérelmek szakmai bírálatának támogatása. Az animációs költségek a marketing-kommunikációs feladatok ellátását (benne rendezvényszervezés), a kötelezően előírt nyilvánossági feladatok költségeit, valamint a projekt megvalósításának egyéb külső szakértői támogatásának egy részét tartalmazzák, de ide sorolható a munkabérek 50%-a is, mivel a Munkaszervezet munkatársai munkaidejük egy részét kifejezetten a potenciális pályázók segítésére fordítják.